

Overvågning af
de almindelige
fuglearter i
Danmark
1975–2011

Årsrapport for
Punkttællingsprojektet

Overvågning af de
almindelige fuglearter i
Danmark 1975–2011

Titel: Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2011.
Forfattere: Henning Heldbjerg og Mathilde Lerche-Jørgensen
Udgivelsesår: 2012
Bedes citeret: Heldbjerg, H. & Lerche-Jørgensen, M. (2012): Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2011. Årsrapport for Punkttællingsprojektet. Dansk Ornitologisk Forening.
Forsidefoto: Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*. Fotograf: John Larsen
Bagsidefoto: Porsemosen. Fotograf: Henrik Kisbye
ISBN-nr. 978-87-90310-06-6
ISSN-nr. Trykt version: 1903-8046, elektronisk version: 1903-8054

Udgiver: Dansk Ornitologisk Forening
Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Telefon: 33 28 38 00
E-mail: dof@dof.dk
www.dof.dk

Tryk: SvendborgTryk, Svendborg

Økonomisk Støtte:

.....
MILJØMINISTERIET

Indholdsfortegnelse

Summary	6
Indledning	7
Metoder	8
Dataindsamling.....	8
Indeks	8
Indikatorer	9
Resultater og diskussion	9
Ruter og deltagere	9
Arternes bestandsudvikling	10
Arts gennemgang.....	11
Indikatorer	18
Referencer	21
Appendiks	22
Appendiks 1. Bestandsindeks for ynglefugle 1976-2011	24
Appendiks 2. Bestandsindeks for vinterfugle 1975/76-2010/11	26
Appendiks 3. Oversigt over tendenser for ynglefugle og vinterfugle	28
Appendiks 4. Bestandsindeks og grafer for pattedyr	30
Appendiks 5. Oversigt over arter i indikatorerne	32
Appendiks 6. Ruter og optællere i ynglesæsonen 2011.....	33
Appendiks 7. Ruter og optællere i vintersæsonen 2010/11	36
Appendiks 8. Bestandsudviklingen for ynglefugle i Danmark i 1976-2011	40
Appendiks 9. Bestandsudviklingen for vinterfugle i Danmark i 1975/76-2010/11.....	51

Summary

Common bird Census in Denmark 1975-2011

This report presents results from the Danish Point Count Census for wintering birds during the period 1975/76-2010/11 and for breeding birds during the period 1976-2011. Indices and trends for 104 breeding species and for 77 wintering species are calculated using the software TRIM (TRENds and Indices for Monitoring data) which is suitable for analysing long time series of counts with many missing values.

Appendix 1 and 2 show the indices for breeding birds and wintering birds, respectively, as well as the scientific and Danish names of all species. For each species the index is set to 100 in the first year with sufficient data to calculate an index. The appendices also show the population trend for each species, i.e. the mean annual percentage change in the index for the entire period, as well as the significance level of the trend. An overview of long term trends and short term trends (last 10 year period) is shown for each species in appendix 3

The Point Count Census method is based on a free choice scheme and is conducted by volunteers which select their own route consisting of 10-20 points. There are two independent annual counts, one during the winter season (from December 20th to January 20th), and one during the breeding season (from May 1st to June 15th). The habitat surrounding each point is characterized by ascribing each of the four quadrants around the point to one of nine habitat categories. Data may be submitted to BirdLife Denmark by filling out a paper form or by use of a web-based database called DOFbasen.

The number of censused routes has been relatively stable for the past two decades (fig. 1, 2a, 2b) and although routes are neither randomly nor systematically distributed, they are found in all parts of the country (table 2).

In the Point Count Census participants are also asked to register observations of mammals, allowing calculation of indices and trends for four of the most common Danish mammal species, namely Brown Hare, Red Fox, Roe Deer, and Red Squirrel, which can be found in appendix 4.

This report comments on the results obtained by the common bird census for a number of the included breeding birds and wintering birds.

Finally, this report presents a set of bird indicators, which are based on the Danish breeding bird indices and a species selection method developed by PECBMS. The indicators describe the population trend of 'farmland birds', 'woodland birds' and 'all other common birds', and are shown in fig. 3 and appendix 5. Besides these three PECBMS categories, a category including all 104 Danish breeding bird species is shown.

Lists of all volunteers are shown in appendix 6 and 7 and indices and trends are shown graphically in appendix 8 and 9.

The administration of the common bird census is run by DOF-BirdLife Denmark with financial support from the Ministry of Environment until 2014.

Indledning

Denne rapport beskriver bestandsudviklingen for de almindelige danske ynglefugle og vinterfugle i form af indeks baseret på punkttællingsdata fra en 36-årig periode, for vinterfuglene dækkende 1975/76-2010/11 og for ynglefuglene 1976-2011. Rapporten beskriver bestandsudviklingen for 104 arter af ynglefugle og 77 arter af vinterfugle og tillige fire arter pattedyr i begge sæsoner.

Punkttællingerne, hvis primære formål er at opnå viden om den langsigtede bestandsudvikling for de almindelige danske fugle, startede i 1975/76 og er dermed blandt de ældste fugleovervågningsprojekter i Europa.

Punkttællingsprojektet er den eneste langtidsundersøgelse af sin art i Danmark, og for langt hovedparten af de almindelige fuglearter tilvejebringer projektet den eneste viden, vi har om fuglenes bestandsudvikling. Resultaterne indgår tillige i et europæisk samarbejde om at overvåge fuglelivet og giver derved indsigt i fuglearternes bestandsudviklinger og levestedernes tilstand på europæisk plan.

Punkttællingerne indgår i DOF's fugleovervågningsstrategi, der søger at sikre en systematisk og bredt dækkende dataindsamling med fokus på tre grundelementer: arter, lokaliteter og levesteder, og udgør et vigtigt redskab i Danmarks naturovervågning og naturbeskyttelse.

Der udarbejdes hvert år en rapport, der præsenterer de grundlæggende data fra punkttællingerne, herunder indeks på alle arter og oversigter over deltagere og ruter. Indhold og form af rapporten varierer fra år til år. I denne rapport kommenteres udviklingen for et antal af de almindelige fugle i Danmark.

Desuden præsenteres opdaterede, overordnede naturtypespecifikke indikatorer udarbejdet på baggrund af bestandsindeks. Indikatorerne kan anvendes til at beskrive den generelle tilstand for fuglelivet i en given naturtype.

Fugleovervågningen udføres af frivillige deltagere blandt DOF's medlemmer, der således sikrer gennemførelse af overvågningen af Danmarks fugle for relativt begrænsede midler. En stor tak skal derfor lyde til alle deltagere gennem årene. Fugleovervågningen kan kun gennemføres takket være den store frivillige indsats fra disse mange deltagere. Rapporten rummer oplysninger om alle optalte ruters geografiske fordeling for henholdsvis vintertællingerne 2010/11 og ynglefugletællingerne i 2011. Navnene på optællerne i disse sæsoner er desuden vist som appendiks.

Der skal desuden lyde en stor tak til Henrik Bringsøe, Ulrik Bruun, Klaus Dichmann, John G. Dinesen, Albert Steen-Hansen, John Larsen, Jan Skriver og Peter Vadum for lån af fotos, sidstnævnte ligeledes for foto-redaktionelt arbejde. Timme Nyegaard og Iben Hove Sørensen takkes for hjælp i forbindelse med udarbejdelse af rapporten.

Overvågning af de almindelige danske fugle indgår i en samarbejdsaftale mellem DOF og Miljøministeriet (gældende til og med 2014).

Henning Heldbjerg og Mathilde Lerche-Jørgensen
Dansk Ornitologisk Forening
www.dof.dk/punkt

Metoder

Dataindsamling

Punkttællingsmetoden anvendes i både vinter- og ynglesæsonen. Hver tæller fordeler 10-20 punkter på en selvvalgt rute i landskabet og markerer dem på et kort, så de kan genfindes de følgende år. På hvert punkt registreres alle sette og hørte fugle inden for en periode af 5 minutter uanset registreringsafstanden. Optællingen foretages i godt vejr mellem 20. december og 20. januar (vintertællinger) og mellem 1. maj og 15. juni (ynglefugletællinger), helst i de tidlige morgentimer, hvor fuglene er mest aktive og lettest at opdage.

På hvert punkt beskriver optælleren naturtypeforholdene ved punktet i fjerdedele vha. en fire-cifret talkode; et punkt placeret i en ensartet naturtype vil således blive beskrevet med fire ens cifre, mens et punkt midt imellem forskellige naturtyper vil blive beskrevet med 2-4 forskellige cifre. Dette muliggør analyser af registreringerne af fuglene i specifikke naturtyper. De ni definerede koder er 1) nåleskov, 2) løvskov, 3) agerland, 4) mose/kær, 5) hede, 6) klit/strand, 7) bymæssig bebyggelse, 8) sø og 9) eng.

Optællerne afrapporterer antallet af fugle, de har registreret på deres rutes punkter, og beskriver tillige vejrforholdene under tællingen. Dette kan ske ved anvendelse af DOFbasens punkttællingsmodul (www.dofbasen.dk) eller ved indsendelse af skema.

Indeks

De bestandsindeks, der er anvendt i denne rapport, er de såkaldte TRIM-indeks (TRENds and INdices for Monitoring data), der er udviklet af Statistics Netherland (Pannekoek & van Strien 2001) til lange tidsseriestudier.

TRIM kan tage højde for to almindelige problemer i monitoringsdata, nemlig at fuglene ikke er ensartet fordelt i landskabet, og at data ikke er uafhængige af data fra det foregående år, men at der tværtimod ofte vil være stor korrelation mellem en bestandsstørrelse i to på hinanden følgende år (Pannekoek & van Strien 2001 – en manual, som også kan konsulteres for andre oplysninger).

Indeks er udarbejdet for alle arter registreret på mindst 30 aktive ruter. Indeks sættes til 100 det første år, hvor dette krav opfyldes, og fremtidige ændringer beregnes i forhold til basisåret. Inden beregning af indeks er alle observationer over 99 ændret til 99, da det som følge af en databasebegrænsning i en tidligere anvendt database kun var muligt at anvende to cifre for antallet af individer på et givet punkt. Dette er et nødvendigt tiltag, for at undgå at vise en fejlagtig stigning i tendensen, og det spiller ingen større rolle i forhold til beregningen af bestandsudvikling for de enkelte arter. For korttidsperioden (seneste 10 år) har det ikke været nødvendigt at foretage denne korrektion.

Alle værdier, fra første til sidste år i perioden, genberegnes efter hver ny sæson. Ved en eventuel ændring i gamle data, vil der i princippet kunne ske mindre ændringer i selv de gamle indeks.

Indekset er en relativ størrelse, og et indeks på 200 betyder således en fordobling af bestanden i forhold til basisåret, og et indeks på 50 en halvering, uanset bestandens absolutte størrelse. For en nogenlunde stabil bestand kan indeks variere omkring et niveau enten højere eller lavere end 100, afhængigt af om udgangsåret tilfældigvis var godt eller dårligt for arten.

TRIM beregner en usikkerhed i form af en standardfejl og et 95 % konfidensinterval for hvert indeks. Dette er dog ikke vist i denne rapport's figurer.

For hver art beregner TRIM desuden tendensen i form af den gennemsnitlige relative bestandsændring per år med angivelse af signifikansniveau (appendiks 1-2). Denne beregning viser den gennemsnitlige udvikling set over hele perioden, hvilket er anvendeligt for at kunne sammenligne arter eller forskellige bestande af samme art. Det er dog kun sjældent, at en fugleart har en lineær bestandsudvikling over mere end tre årtier. Ofte vil det ses, at arten har gennemgået en udvikling med skiftende tendenser over tid. Tendenserne er samlet i oversigter over udviklingen for alle fuglearter i henholdsvis ynglesæsonen og vintersæsonen (appendiks 1 og 2) samt for fire af de almindeligste pattedyr (appendiks 3).

Indikatorer

Inden for hver af naturtypekategorierne 'landbrugsland', 'skov' og 'øvrige almindelige arter' er det gennemsnitlige indeks beregnet for at skabe en indikator for fuglelivet i disse naturtyper. Dette er beregnet som et såkaldt geometrisk gennemsnit, hvilket betyder, at en fordobling af et indeks for en art har samme betydning for det endelige indeks, som en halvering af en anden arts indeks har.

Ved beregning af disse indikatorer er indeks for hver art genberegnet, således at indeks er sat til 100 i år 2000. Dette betyder intet for trenden for de enkelte arter, men har en betydning for indikatorerne, idet de arter, hvor der ikke er beregnet indeks helt tilbage til tællingernes start i 1976, ellers ville påvirke det gennemsnitlige indeks ved at trække indikatoren mod udgangspunktet på 100.

Sanglærken er indikatorart for 'landbrugsland'. Bestanden er faldende, som det gælder for en stor del af de øvrige arter i denne indikator. Foto: Henrik Bringsøe.
The Skylark is a 'farmland indicator' species. The population is in decline as is the case with most other farmland species.

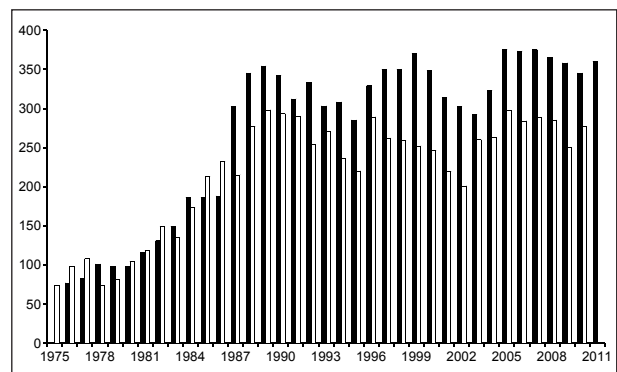
Resultater og diskussion

Ruter og deltagere

I vintertællingen 2010/11 har 240 personer optalt fugle på 277 ruter, hvilket er 27 ruter flere end året før. I ynglesæsonen 2011 har 289 personer optalt fugle på 360 ruter, hvilket er 15 flere ruter end året før (figur 1, tabel 1). Alt i alt har 342 personer deltaget i en af de nævnte

sæsoner, og af disse har 186 optalt i begge sæsoner. Efter en mindre nedgang i antallet af optalte ruter i de seneste år er det nu glædeligt, at der igen ses en stigning, både hvad angår vinterruter og ynglefugleruter.

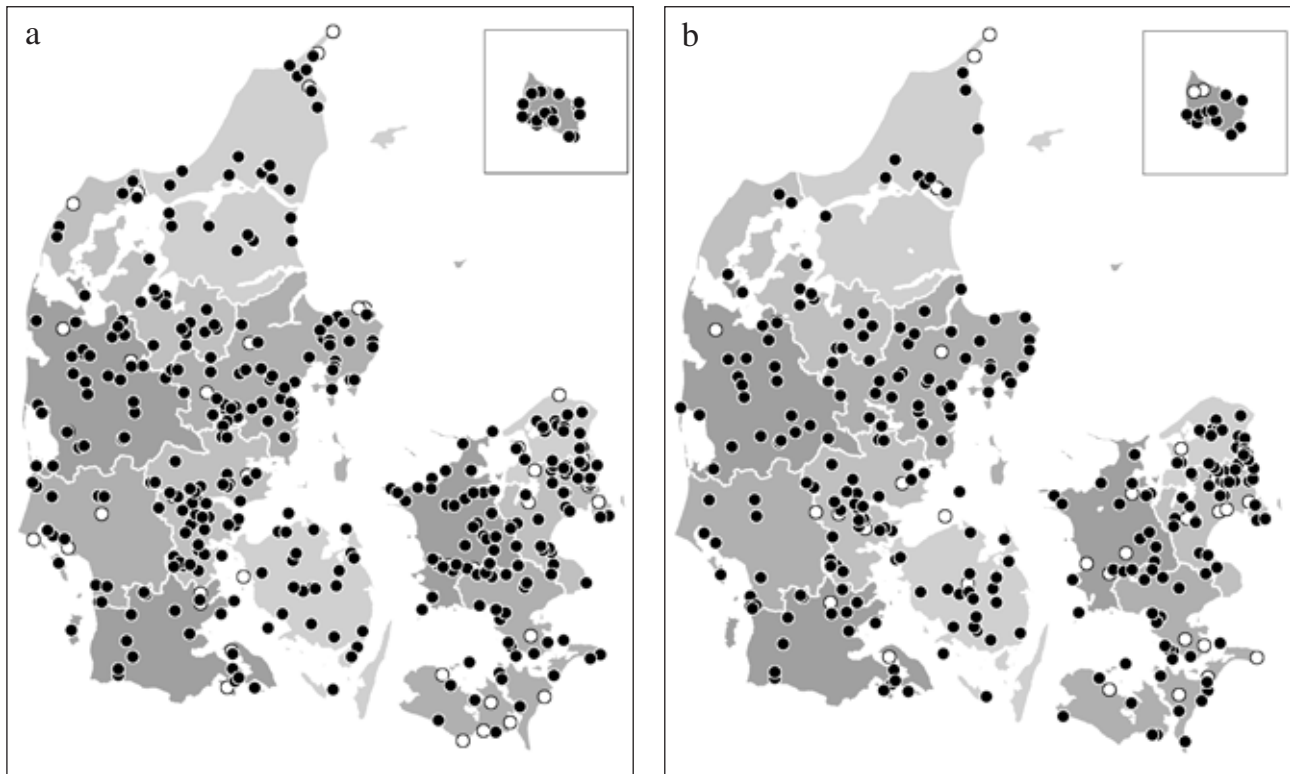
Set over hele tidsperioden har antallet af ruter i begge sæsoner, efter en gradvis stigning i undersøgelsens første 10-15 år, været på et nogenlunde stabilt niveau i de sidste cirka 25 år (figur 1).

Figur 1. Antallet af punktællingsruter i henholdsvis vintersæsonerne 1975/76-2010/11 (åbne søjler) og ynglesæsonerne 1976-2011 (udfyldte søjler).
The number of point count census routes in the winter seasons 1975/76-2010/11 (open columns) and in the breeding seasons 1976-2011 (solid columns).

Tabel 1. Antallet af optalte punktællingsruter fordelt på DOF's lokalafdelinger i ynglesæsonen 2011 og i vintersæsonen 2010/11. Tallene i parenteserne viser ændringer i forhold til sæsonen inden.
The number of routes per local branch monitored in the breeding season 2011 and winter season 2010/11. The numbers in brackets show the change from the preceding season.

Lokalafdeling (Local branch)	Ynglesæson 2011 (Breeding 2011)	Vinter 2010/11 (Winter 2010/11)
København	31 (-2)	28 (-1)
Nordsjælland	18 (-1)	25 (+7)
Vestsjælland	36 (+8)	18 (+2)
Storstrøm	29 (-3)	25 (-3)
Fyn	24 (+2)	23 (+4)
Bornholm	18 (+1)	11 (-2)
Sønderjylland	18 (-1)	16 (+3)
Sydvestjylland	14 (+3)	11 (+4)
Sydøstjylland	40 (+5)	30 (+2)
Vestjylland	31 (+1)	24 (+3)
Østjylland	54 (+2)	39 (+7)
Nordvestjylland	22 (+1)	17 (+4)
Nordjylland	25 (-1)	10 (-3)
Total	360 (+15)	277 (+27)

Figur 2. Ynglefugleruter optalt i 2011 (a) og vinterfugleruter optalt i 2010/11 (b) angivet med sorte prikker, mens ruter senest optalt i ynglesæsonen 2010 og vintersæsonen 2009/10 er angivet med hvide prikker. Kortene viser tillige grænserne for DOF's lokalafdelinger.

Distribution of the census routes in the breeding season 2011 (a) and in the winter season 2010/11 (b), indicated with black dots. Routes that were most recently counted in the breeding season of 2010 or the winter season of 2009/10 are indicated with white dots. Borders of the local branches of DOF are also shown.

Den geografiske fordeling af ruterne er forbedret inden for det seneste årti, både hvad angår ynglefugletællinger og vinterfugletællinger. Med enkelte undtagelser er der relativt god dækning i alle landsdele og næsten lige mange ruter i landets østlige og vestlige del (tabel 1, figur 2a og 2b).

Arternes bestandsudvikling

Hvert år udarbejdes bestandsindeks for alle de almindelige arter. For hver art vises tillige en tendens, der beskriver udviklingen for hele perioden, der i dette tilfælde er 36 år. For visse arter er tidsperioden dog kortere som følge af, at antallet af registrerede fugle ikke har været tilstrækkeligt stort i de første år.

Udviklingen for de enkelte arter er vist både som indeks og trends (appendiks 1-3) og som grafer (appendiks 8-9). Vurderingen af de enkelte arters bestandsudvikling kan anvendes som en form for 'barometer', der viser om arterne har det godt eller skidt. Et af de vigtigste formål

med overvågningen af de almindelige fugle er også netop at have kendskab til de enkelte arters udvikling.

Pattedyr

Udviklingen for de fire hyppigst registrerede pattedyr (hare, rådyr, ræv og egern) er beregnet og vist i denne rapport (appendiks 3). Resultaterne viser, at rådyr er i signifikant fremgang i yngleperioden, og hare, ræv og egern er i signifikant tilbagegang.

I vintertællingerne, hvor antallet af registreringer er generelt lavere, ses en signifikant fremgang for rådyr og en signifikant tilbagegang for egern.

Ynglebestanden af ræv er i tilbagegang. Foto: Jan Skriver.
The breeding population of Red Fox is declining.

Artsgennemgang

Her følger en kommenteret gennemgang af bestandsudviklingen for nogle af de arter, hvis forekomst er tilstrækkelig stor til, at det er muligt at beregne indeks og tendenser for dem i Punkttællingsprojektet. Hvis intet andet er anført, er det projektets resultater, der ligger til grund for vurderingerne i teksten. Da det jo ikke er alle arter, som denne type undersøgelse kan tilvejebringe gode resultater for, vil det altid være anbefalelsesværdigt at supplere med andre undersøgelses resultater. For en lang række af de her involverede arter gælder dog, at punkttællingerne frembringer de eneste anvendelige resultater om udviklingen for disse almindelige danske ynglefugle og vinterfugle.

Kilder

Ved gennemgangen af arterne er der hentet information og inspiration fra en lang række kilder, særligt Dansk Trækfugleatlas (Bønlykke et al. 2006) vedrørende de danske fugles trækforhold, Övervakning av fåglarnas populationsutveckling (Lindström et al. 2012) for viden om bestandsudviklingen i Sverige og hjemmesiden www.ebcc.info for viden om bestandsudviklingen på europæisk plan.

Arter

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*)

Den danske bestand synes at være stabil, idet både yngleindeks og vinterindeks er nogenlunde stabile. Hårde vintre ser dog ud til at påvirke arten; indeks er relativt lavere både i hårde vintre og i de efterfølgende ynglesæsoner.

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*)

Den danske ynglebestand er for nedadgående og er nu på det lavest registrerede niveau i hele perioden.

Skarv (*Phalacrocorax carbo*)

Danmark huser en meget stor andel af den europæiske ynglebestand af den underart, der hedder mellemskarv (*P.c.sinensis*), som formodentlig er den bedst studerede ynglefugl i Danmark. Punkttællingerne viser, at bestanden steg markant i et par årtier og toppede i årene 1999-2004. Herefter er bestanden aftaget med mindst en tredjedel, hvilket svarer til den udvikling, der er registreret gennem optællinger af skarvreder (Bregnballe et al. 2011). Vinterbestandens udvikling er nogenlunde tilsvarende ynglebestandens udvikling, men stabiliseredes dog først i midten af 2000'erne, hvor ynglebestanden allerede var aftagende. Vinterbestanden er tydeligt påvirket negativt af de seneste to strenge vintre.

Fiskehejre (*Ardea cinerea*)

Den danske ynglebestand steg markant fra midten af 1970'erne til cirka 1990, hvorefter den har været stabil. Måske er den dog for nedadgående nu, men da det er velkendt, at fiskehejren er meget påvirket af hårde vintre, er det sandsynligt, at de sidste to års kolde vintre har resulteret i en højere dødelighed.

Sangsvane (*Cygnus cygnus*)

Den danske vinterbestand af sangsvaner er i kraftig stigning og har været det i hele undersøgelsesperioden. Fremgangen tilskrives de generelt mildere vintre og vintergrønne marker. De seneste to års hårde vintre kan ikke umiddelbart ses på vinterbestanden af sangsvane, hvori- mod vinterbestanden af knopsvane i disse to år har været markant mindre.

Grågås (Anser anser)

Den danske ynglebestand af grågås var nogenlunde stabil frem til midten af 1990'erne, hvorefter den har været i markant fremgang. Både yngleindeks og vinterindeks indikerer, at bestanden måske har nået et stabilt leje inden for de seneste par år. Artens fremgang kan sikkert tilskrives en kombination af generelt mildere vintrere, vintergrønne marker samt en indskrænkning af jagtsæsonen.

Grågåsen er gået markant frem siden midten af 1990'erne. Det skyldes formentlig en kombination af vintergrønne marker i de milde vintrere og indskrænkning af jagtsæsonen. Foto: Ulrik Bruun.

The Greylag Goose has increased in number since the mid-nineties. This is most likely due to a combination of winter green fields in mild winters and a shortened hunting season.

Gravand (Tadorna tadorna)

Punkttællingerne både sommer og vinter viser en entydig tilbagegang for gravand. Dette er dog i modstrid med den registrerede udvikling baseret på sensommer-tællinger af fældende gravænder i den danske del af Vadehavet, hvor der sås en fremgang i perioden 1999-2008, men dog også en generel tilbagegang i hele Vadehavet i perioden 1987-2008 (Laursen et al. 2010). Det er uklart, hvorfor der er denne divergens. Kan det mon skyldes, at arten er i tilbagegang inde i landet, hvor hovedparten af punkttællingerne gennemføres, hvorimod Vadehavstællingerne viser udviklingen for hele bestanden inkl. en kystbestand, der har det fint?

Gråand (Anas platyrhynchos)

Den danske ynglebestand var stigende frem til starten af 1990'erne og har været nogenlunde stabil siden. Vinterbestanden har været stigende noget længere, men har stabiliseret sig det seneste årti. Den naturlige bestands størrelse er dog ganske givet påvirket af den enorme udsætning af gråænder til jagt, idet der opdrættes og udsættes cirka 300-500.000 gråænder i Danmark hvert år (Noer et al. 2008).

Ederfugl (Somateria mollissima)

Bestanden af ederfugl er gået tilbage på verdensplan gennem de seneste halvtreds år. En international strategi for beskyttelse af ederfuglen blev vedtaget i begyndelsen af 1990'erne, og siden er set en stabilisering af bestanden i flere områder. Den nordvesteuropæiske bestand, hvoraf omkring 30 % overvintrer i danske farvande, menes dog at være i stadig tilbagegang. På baggrund af punkttællingerne er der beregnet ynglebestandsindeks for ederfugl siden midten af 1996, og disse indikerer en stabil bestand. Punkttællingerne dækker dog generelt de marine arter mindre godt end de øvrige arter. Faktorer, som i de senere år har påvirket bestanden, er hårde vintrere og parasit- og choleraudbrud, som lokalt har forårsaget stor tilbagegang. Cholera-udbruddene menes at være forekommet hyppigere gennem de senere år (Christensen 2008; Merkel et al. 2010).

Hvinand (Bucephala clangula)

Den danske vinterbestand, der primært består af ynglefugle fra Sverige, Finland og nordvestlige Rusland, var svagt stigende frem til årtusindskiftet, men har været aftagende siden. Antallet af hvinænder, der opholder sig i Danmark om vinteren, afhænger dog noget af vinterens hårdhed.

Rørhøg (Circus aeruginosus)

Rørhøg havde en meget succesfuld bestandsudvikling frem til sidste halvdel af 1990'erne, hvorefter bestanden har været stabil. Et stort set identisk mønster ses hos rørhøg i Sverige.

Fjeldvåge (Buteo lagopus)

Den danske vinterbestand har været for nedadgående siden slutningen af 1980'erne, hvilket tilskrives, at fjeldvågerne generelt har haft en dår-

lig ungeproduktion som følge af lave bestande af deres primære fødekilde, lemminger, i yngleområdet i det nordlige Skandinavien. I Sverige er der set meget høje ynglebestandsindeks for fjeldvåge i 2010 og 2011 som følge af store gnaverbestande i det nordlige Sverige. Dette har resulteret i en stor ungeproduktion og ligeledes i store træktal ved Falsterbo i Sydsverige. De høje bestandsindeks ses dog på ingen måde af vinterforekomsten i Danmark, men måske har de to strenge vintre også haft en effekt på denne arts vinterbestand her i landet.

Tårnfalken er gået tilbage i de seneste år, hvilket både ophør af brakordningen samt et par hårde vintre har haft indflydelse på. Foto: John Larsen.

The decline of the Common Kestrel population in recent years might be caused by the stop of the set-a-side field scheme as well as cold winters.

Tårnfalk (Falco tinnunculus)

Den danske bestand har været nogenlunde stabil i hele undersøgelsesperioden, men har dog været aftagende i det seneste årti, særligt i de sidste par år. Mon dette kan tilskrives, at tårnfalkene har haft sværere ved at finde føde, efter at de store arealer med brakområder (mindst 117.000 ha) blev pløjet op i 2008-09? De to hårde vintre i 2009/10 og 2010/11 har ganske givet også spillet en rolle for antallet og tilgængeligheden af smågnavere, der er tårnfalkens primære fødekilde.

Agerhøne (Perdix perdix)

Agerhønebestanden i Danmark har været for nedadgående i Danmark i mange årtier, også længe inden punkttællingerne startede, hvilket

bl.a. vildtudbyttestatistikkerne viser. Punkttællingerne viser dog en mindre stigning midt i 1990'erne, inden nedgangen så igen fortsætter. Stigningen, der ses i vinterindekset for vinteren 2009/10, indikerer næppe en egentlig bestandsstigning, men skyldes sikkert, at agerhøne er betydeligt lettere at registrere på arealer, der er snedækkede. Dette medførte, at en større andel af bestanden end sædvanligt blev observeret på denne vinters optællinger.

Blishøne (Fulica atra)

Ynglefuglebestanden har været stabil set over hele undersøgelsesperioden, men for nedadgående i det seneste årti. Vinterbestanden har været i generel stigning i perioden, men ligesom ynglefuglebestanden for nedadgående i det seneste årti. Blishøne er følsom overfor hårde vintre, som det fremgår af både ynglefugle- og vintertællinger fra de seneste to år.

Vibe (Vanellus vanellus)

Den danske ynglebestand er decimeret i undersøgelsesperioden, og desværre er der ingen tegn på en ændring af denne tendens. Bestanden er nu på det laveste niveau, vi har registreret i undersøgelsesperioden.

Dobbeltbekkasin (Gallinago gallinago)

Dobbeltbekkasinen er en svær art at overvåge, og indeksene varierer da også noget. Desværre taler tendenserne alligevel sit tydelige sprog om, at den danske bestand er for nedadgående og nu på det laveste niveau i hele undersøgelsesperioden.

Den danske bestand af dobbeltbekkasin er nu på det laveste niveau siden punkttællingernes begyndelse. Foto: Ulrik Bruun.

The Danish population of Common Snipe is now at the lowest level since the point-counts started.

Hættemåge (*Chroicocephalus ridibundus*)

I perioden fra midt i 1980'erne til starten af 2000'erne forsvandt ifølge punkttællingerne 60 % af den danske ynglebestand af denne art. Danmark har ellers et stort ansvar for hættemågen, da 6-7 % af den samlede europæiske bestand yngler her i landet. Hættemågerne er især forsvundet fra søer og moser inde i landet og yngler derfor nu stort set kun på øer og holme langs de danske kyster. Vinterindeksene viser et tilsvarende mønster, blot med en noget større variation fra år til år, hvilket sikkert kan forklares af, at hættemågerne i varierende grad forlader landet afhængigt af vinterens hårdhed.

En væsentlig del af den europæiske bestand af hættemåge yngler i Danmark, og det er derfor kritisk, at bestanden er gået meget tilbage. Foto: Ulrik Bruun.

An important part of the European population of Black-headed Gull breeds in Denmark, and the decreasing population trend is therefore critical.

Stormmåge (*Larus canus*)

Ynglebestanden af stormmåge var i kraftig tilbagegang i starten af undersøgelsesperioden, men synes at være øget noget siden slutningen af 1990'erne. Vinterbestanden steg først i undersøgelsesperioden og har været nogenlunde stabil de seneste par årtier. Her er stort set tale om to forskellige bestande, idet hovedparten af de danske ynglefugle forlader landet om efteråret for at overvintre langs Vesteuropas kyster. I træk- og vinterperioden gæstes Danmark af stormmåger fra landene omkring Østersøen og det nordvestlige Rusland.

Ringdue (*Columba palumbus*)

Danmark har en tæt bestand af ringdue, der har været stigende siden cirka 1980. Vinterbestanden er ligeledes i stigning, særligt siden midten af 1990'erne. Der er dog enorm variation i antallet af overvintrende ringduer, hvilket primært skyldes variation i oldenproduktionen.

Natugle (*Strix aluco*)

Natuglebestanden vurderes som stabil, men den varierer kolossalt, hvilket sikkert afspejler fødemængden. Samtidigt er den dog en af de arter, hvor indekset er beregnet på færrest registreringer.

Isfugl (*Alcedo atthis*)

Vinterbestanden har været i generel fremgang, men isfugl er enormt følsom over for de hårde vintre, hvilket tydeligt ses af vinterindekset.

Grønspætte (*Picus viridis*)

Ynglebestanden har været i generel tilbagegang siden slutningen af 1990'erne. På baggrund af de meldinger, der kommer fra punkttællere, synes der dog at være stor forskel på udviklingen i forskellige egne af landet. Vinterbestanden ser ud til at være påvirket af de senere års hårde vintre, ligesom andre arter hvis føde har været svært tilgængelig på grund af snedækket.

Sanglærke (*Alauda arvensis*)

Sanglærkebestanden er i frit fald i Danmark og i det meste af det øvrige Europa, hvor det estimeres, at bestanden næsten er halveret på 30 år, hvilket også påvirker både den danske landbrugslandsindikator og den europæiske 'farmland indicator'. Til trods herfor er sanglærken stadig den almindeligste art i landbrugslandet med en europæisk bestand, der anslås at være på 40-80 millioner par.

Digesvale (*Riparia riparia*)

Digesvale er en af de arter, der har været i nedgang igennem hele undersøgelsesperioden. Således har indekset i de seneste år været blot cirka en ottendedel af de første års tællinger i midten af 1970'erne. En næsten identisk udvikling ses i Sverige og desværre også i resten af Nordvesteuropa.

Digesvalebestanden er i nedgang i hele Nordvesteuropa.
Foto: Peter Vadum.

The breeding population of Sand Martin is declining all over northwest Europe.

Engpiber (*Anthus pratensis*)

Engpiberen har været i generel tilbagegang gennem hele undersøgelsesperioden, og nedgangen synes at fortsætte. Hovedparten af de danske engpibere overvintrer i Syd- og Vesteuropa. Vinterindeks viser tydeligt, hvordan hårde vintre påvirker vinterforekomsten af engpiber i Danmark; i vinteren 2010/11 blev der ikke registreret en eneste engpiber på vintertællingerne.

Gul Vipstjert (*Motacilla flava*)

Gul vipstjert har haft en lang nedgang i bestanden, der dog nu synes at været stabiliseret på et lavere niveau end før.

Silkehale (*Bombycilla garrulus*)

Vinterindeks viser, at der er invasion af silkehale i Danmark cirka hvert tredje år. Af DOFbasens data kan man se, at invasionerne ofte toppe tidligere på vinteren, end punkttællingerne gennemføres, men de systematiske vinterpunkttællinger giver alligevel et glimrende billede af variationen i silkehalernes vinterforekomst her i landet.

Vandstær (*Cinclus cinclus*)

Der er store udsving i vinterindeks for vandstær, men der er nu ingen tvivl om, at bestanden har været for nedadgående i det seneste årti.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

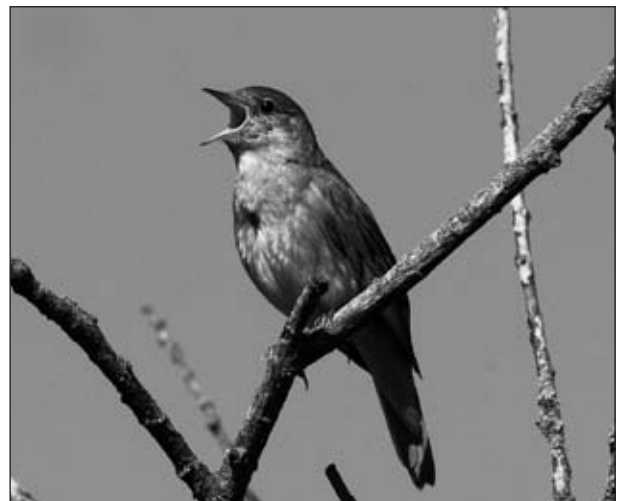
Gærdesmutteren har generelt haft et meget højt bestandsniveau i den sidste halvdel af undersøgelsesperioden, men de hårde vintre i 2009/10 og 2010/11 gjorde et voldsomt indhug i bestanden af den lille insektædende fugl, hvilket ses af både yngleindeks og vinterindeks.

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

Ynglebestanden er stabil, mens vinterbestanden har været stigende i det seneste årti. I den kolde vinter 2010/11 sås dog det laveste indeks i hele undersøgelsesperioden, men det synes ikke at have påvirket ynglebestanden.

Nattergal (*Luscinia luscinia*)

Efter en del fluktuationer i nattergalebestanden frem til midten af 1990'erne har den været nogenlunde stabil siden da. I 2011 returnerede nattergalene, som følge af vejrmæssige problemer på trækruten, sent til ynglekvarteret. Ynglebestandsindekset endte dog på helt samme niveau som året før, hvilket indikerer, at nattergalene kom retur i samme antal, men blot ankom senere end sædvanligt.

Nattergalene kom sent tilbage fra vinterkvarteret i 2011, men dette havde tilsyneladende ikke indflydelse på yngleindekset. Foto: Klaus Dichmann.

Thrush Nightingale arrived late from the winter areas in 2011, but this did not seem to affect the breeding bird index.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*)

Rødstjerten er den mest succesfulde af de småfugle, der overvintrer syd for Sahara, som ellers generelt er i tilbagegang. I både 2010 og 2011 er der registreret en meget stor bestand - en stigning, der også ses af DOFbasens data og ligeledes er set i Sverige, men som der ikke er nogen umiddelbar forklaring på.

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*)

Bynkefugl er en af de helt store tabere i den danske natur med en bestandsnedgang gennem hele perioden, og bestandsindekset er nu blot omkring en fjerdedel af det niveau, der blev registreret i begyndelsen af punkttællingsperioden.

Solsort (*Turdus merula*)

Den seneste kolde vinter (2010/11) var tydeligvis hård ved de danske solsorte. Vinterindekset var her det mindste nogensinde, og yngleindekset faldt med næsten 20 % til det laveste niveau i cirka 25 år.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*)

Rørsangerbestanden er for nedadgående, særligt i det seneste årti; en udvikling, der også ses i Sverige. Vi kender ikke forklaringen, men for en art som rørsanger, der overvintrer i Afrika syd for Sahara og således er væk fra yngleområdet 7-8 måneder af året, kan årsagen til en bestandsnedgang også findes på trækrutterne eller i vinterkvarteret.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

Indeksene for munk viser en entydig stigning gennem hele undersøgelsesperioden. Den gennemsnitlige stigning per år er 2,8 %.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*)

Bestanden af gransanger er øget kraftigt i Danmark igennem undersøgelsesperioden, om end stigningstakten nu er aftagende. Den underart, vi har i Danmark, spreder sig mod nord og yngler nu også med en stigende bestand i den sydligste del af Sverige.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

I modsætning til den nært beslægtede gransanger mindskes bestanden af løvsanger hele tiden, og

indekset fra 2011 var det lavest registrerede siden starten af tællingerne.

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*)

Bestanden af broget fluesnapper har været nedadgående siden starten af 1990'erne. Den brogede fluesnapper er en langdistance-trækfugl, og det er uvist, om tilbagegangen skyldes forhold i vinterkvarteret eller ynglekvarteret.

Sumpmejse (*Parus palustris*)

Efter en langvarig bestandsnedgang har ynglebestanden været i fremgang i det seneste årti. Mønstret ses dog ikke helt så markant i vinterindeks, til trods for at sumpmejsen er en udpræget standfugl. I andre nordvesteuropæiske lande har man set store bestandsnedgange, som formodentlig skyldes, at der er for lidt underskov i skovene, bl.a. som følge af meget store bestande af hjorte.

Efter en langvarig bestandsnedgang er sumpmejsebestanden atter på vej op. Foto: John Larsen.

Marsh Tit is now increasing after decades of decline.

Topmejse (*Parus cristatus*)

Denne nåleskovsspecialist, der i Danmark kun findes vest for Storebælt, er gået tilbage, og ynglebestandsindekset er nu blot cirka en fjerdedel af, hvad det var i starten af perioden. Også topmejsen er tydeligvis påvirket af de hårde vintre.

Blåmejse (*Cyanistes caeruleus*)

Yngleindeks for blåmejse har været stigende gennem det meste af undersøgelsesperioden, mens vinterbestanden har været stabil. Bestanden svinger dog en del, til dels som følge af variation i frøsætningen af bog. I vintre med mange bog er indeks relativt høje, og det samme gør sig gældende i ynglesæsoner efter sådanne vintre.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*)

Den danske bestand har været stabil de seneste årtier efter en markant tilbagegang i starten af undersøgelsesperioden. Den store nedgang fra 2010 til 2011 kan muligvis forklares af, at rødrygget tornskade og andre af de arter, der overvintrer i det østlige Afrika, kom meget sent retur til yngleområderne og måske derfor i visse områder ikke var kommet retur til ynglepladserne på en del af punkttællingerne.

Krage (*Corvus corone/cornix*)

Den danske ynglebestand af krager (gråkrage og sortkrage under et) var stigende i starten af undersøgelsesperioden, mens bestanden af vinterfugle har været faldende. Hvis man kun ser på de seneste ti år, har både vinter- og ynglebestand dog været stabile.

Ravn (*Corvus corax*)

Ravnen er den ultimative vinder i den danske natur, og indeksene viser en konstant stigning gennem undersøgelsesperioden. I de første år var arten for sjældent til, at det var muligt at beregne indeks på den. Hvor længe mon den kan fortsætte sin stigning?

Stær (*Sturnus vulgaris*)

Ynglebestanden har været for nedadgående i hele perioden, og i de seneste år er der optalt under halvt så mange som i begyndelsen af perioden. Det samme mønster ses i Sverige, hvor der er konstateret størst tilbagegang i de sydvestligste dele af landet.

Gråspurv (*Passer domesticus*)

Både ynglefugletællinger og vintertællinger vidner om en art i tilbagegang. I de senere år har der været tegn på, at der kunne være ved at ske en

udfladning af denne tendens, men begge de seneste indeks var de lavest registrerede nogensinde.

Bestanden af gråspurv er nu på det laveste niveau i hele punkttællingsperioden. Foto: Albert Steen-Hansen.
The population of House Sparrow is now at the lowest level in the study period.

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*)

Bestanden af kvækerfinke varierer meget fra år til år, men har været stabil over hele perioden. Forekomsten af kvækerfinke i Danmark om vinteren er meget afhængig af produktionen af bog i det foregående efterår.

Stillits (*Carduelis carduelis*)

Ynglebestanden er steget støt i årene for punkttællingsprojektet frem til cirka år 2000, hvorefter bestanden har været stabil. Af vintertællingerne ses det, at der er markant færre stillitser i Danmark i de hårde vintre, hvilket sikkert skyldes, at flere stillitser trækker væk fra Danmark i disse vintre.

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*)

Vinterbestanden af bjergirisk har været faldende, siden tællingerne begyndte. Der er ligeledes tegn på en nedgang i den norske ynglebestand, der rummer stort set hele den skandinaviske ynglebestand i de kystnære egne, og ringmærkning har da også vist, at det er her, de danske vintergæster kommer fra.

Kernebider (*Coccothraustes coccothraustes*)

Efter meget lave tællinger i begyndelsen af 1980'erne har ynglebestanden været nogenlunde stabil. Vintertællingerne viser en stor variation i bestanden fra år til år.

Der er set en samlet nedgang i den europæiske bestand af gulspurv på cirka 40 % siden 1980. Foto: John G. Dinesen. *The European population of Yellowhammer has declined by 40% since 1980.*

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

Bestanden af gulspurv er gået tilbage siden starten af punkttællingerne og er i fortsat tilbagegang. Ynglebestandsindekset er nu blot halvt så højt som ved tællingernes begyndelse i midten af 1970'erne. Samme tendens ses desværre i hele det nordlige Europa, og det skønnes, at der er sket en samlet nedgang i den europæiske bestand på cirka 40 % siden 1980.

Bomlærke (*Miliaria calandra*)

Bomlærken, der jo ellers er gået meget tilbage i store dele af Europa, havde en bemærkelsesværdig god dansk bestandsudvikling fra midten af 1990'erne til slutningen af 2000'erne. Dette sammenfalder med perioden med store brakarealer, og studier fra det nordøstlige Tyskland har da også vist, at arten her behøver 10 % brakområder for at kunne opretholde en levedygtig bestand (Flade, in prep.). Tendensen for de seneste år er faldende, og de to seneste vintre kan have bidraget til et fald i den danske bestand. Da bomlærken er en standfugl, og da Danmark kun besøges af meget få trækgæster, burde både yngle- og vintertællingerne være gode mål for den danske bestand.

Indikatorer

Dansk Ornitologisk Forenings punkttællingsdata anvendes til at udarbejde indikatorer til Miljøministeriet på baggrund af bestandsindeks. Disse anvendes i forbindelse med projektet 'Streamlining European Biodiversity Indicators for 2010' (SEBI2010) og er en europæisk pendant til den globale målsætning om at udvikle indikatorer, der viser, om man opfylder Biodiversitetskonventionens mål for 2010 om ikke at miste flere arter, økosystemer eller genetiske ressourcer. Indikatorerne kan ses på www.naturstyrelsen.dk.

Da man nåede 2010, var der bred enighed om, at man ikke havde nået målet om at standse tabet af biodiversitet, hvilket senest er gentaget i rapporten 'Danmarks natur frem mod 2020 – om at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed' (Det Grønne Kontaktudvalg 2012).

På Biodiversitetskonventionens COP 10 i Japan i oktober 2010 enedes det internationale samfund om at forlænge fristen for at stoppe tabet af biodiversitet til 2020. Danmark er som de øvrige EU-lande forpligtiget til at udarbejde en national strategi og handlingsplan for den biologiske mangfoldighed. Den globale strategiplan indeholder 20 biodiversitetsmål, der skal danne rammerne for dette arbejde. For at kunne udarbejde strategi og handlingsplan, vil det være nødvendigt at inddrage opdateret viden om naturens tilstand i Danmark.

DOF fortsætter som hidtil med at indsamle data på de mange ynglefugle, så der fortsat vil være et kvalificeret grundlag for at kunne vurdere udviklingen hos de danske ynglefugle. Dermed bidrager punkttællingerne med et vigtigt element til den samlede vurdering af, om den nye målsætning om at standse tabet af biodiversitet inden 2020 nås.

Formål med indikatorer

Indikatorerne kan anvendes til at beskrive den generelle tilstand for fuglelivet i en given naturtype. DOF bidrager hvert år med bestandsindeks for cirka 100 ynglefugle til et europæisk projekt, der kaldes Pan-European Common

Bird Monitoring Scheme (PECBMS), hvis formål er at udarbejde indikatorer for karakteristiske fuglearter i henholdsvis landbrugsland, skov og for øvrige almindelige fuglearter på europæisk niveau (PECBMS 2011). Disse indikatorer indgår i EU's såkaldte strukturelle indikator "Population Trends of Farmland Birds", som er et af EU's få direkte mål for den biologiske mangfoldighed.

På europæisk plan er de i alt 145 almindeligt forekommende ynglefugle blevet kategoriseret inden for tre overordnede kategorier: Almindelige landbrugslandsfugle (common farmland birds), almindelige skovfugle (common woodland birds) samt øvrige almindelige fugle (all other common birds). Sidstnævnte kategori rummer de arter, der enten har deres primære forekomst i en anden naturtype end de to nævnte, eller som er udbredt i flere forskellige naturtyper.

Viben er kategoriseret som almindelig landbrugslandsfugl. Bestanden af vibe er på det laveste niveau i undersøgelsesperioden. Foto: Henrik Bringsøe.

The Lapwing is categorized as a common farmland. The population of lapwing is at the lowest level seen during the study period.

På baggrund af indeks for alle ynglefugle er der udarbejdet en indikator inden for hver kategori, baseret på henholdsvis 36, 33 og 76

arter. DOF har i samråd med Miljøministeriet og Danmarks Miljøundersøgelser valgt at lade de enkelte arters kategorisering følge beslutningerne taget i PECBMS.

PECBMS har defineret artssammensætningen i disse kategorier inden for forskellige europæiske regioner, der tilnærmelsesvis svarer til de anerkendte biogeografiske regioner. Danmark hører til den atlantiske region med samme sammensætning af fuglearter som de øvrige vest-europæiske lande.

I denne rapport anvendes de samme kategorier derfor til at udarbejde tilsvarende indikatorer for Danmark. Artsantallet er selvfølgelig mindre, da en lang række fuglearter enten slet ikke findes i Danmark eller er for fåtallige til at lave indeks for, og således indgår henholdsvis 22, 22 og 32 arter i de tre tilsvarende danske indikatorer.

Da DOF udarbejder indeks på en del fuglearter, der ikke indgår ved udarbejdelse af indikatorer på europæisk plan, præsenteres yderligere en indikator i denne rapport. Denne indikator, alle almindelige danske ynglefugle, rummer samtlige ynglefugle i punktællingsdatamaterialet. I denne kategori er inkluderet en række fugle, som ikke indgår i PECBMS's kategorier. Det drejer sig primært om fugle, der yngler i kystnære egne og/eller i vådområder i indlandet.

Indikatorerne opdateres årligt, og der sker en løbende udvikling. Arbejdet er beskrevet mere detaljeret i Heldbjerg & Eskildsen (2008). Artsudvalget for de fire danske indikatorer kan ses i appendiks 5.

Tendenser for indikatorerne

Indeks er her udarbejdet for perioden 1976-2011 (appendiks 1) og genberegnet, så indeks i år 2000 er sat til 100. Udviklingen for de fire indikatorer i perioden 1976-2011 er beregnet med lineær regression og viser, at der er en signifikant negativ tilbagegang for landbrugslandsfuglene, øvrige almindelige arter samt for alle arter, hvorimod der ikke ses nogen signifikant tendens for skovfuglene (tabel 2).

Tabel 2. Tendenserne for indikatorerne i de overordnede danske naturtyper analyseret med lineær regression. Signifikans niveauer er **: $p < 0.01$, *: $p < 0.05$ og NS: ikke signifikant.

Linear regression for the indicators in the Danish habitats. Significance levels are **: $p < 0.01$, *: $p < 0.05$ and NS: non-significant.

Habitat	Hældning (Slope)	R ²	P	Signifikans
Landbrugsland (Farmland)	-0,60 ± 0,20	0,21	0,005	**
Skov (Forest)	0,07 ± 0,12	0,01	0,546	NS
Øvrige (Other)	-0,43 ± 0,10	0,36	<0,001	**
Alle (All)	-0,29 ± 0,10	0,20	0,006	**

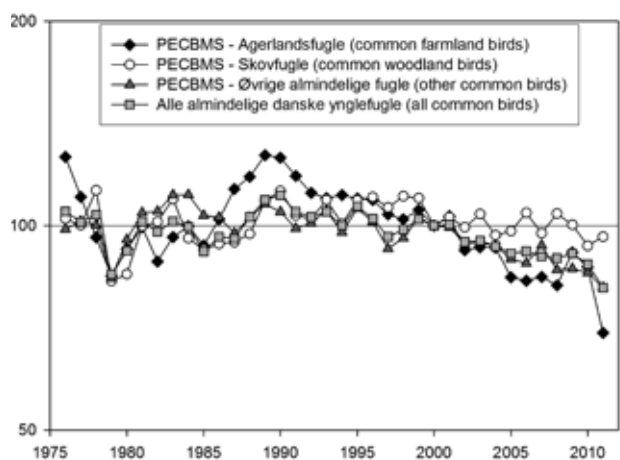
Set over hele den 36-årige periode er indekset nu 45 % lavere for landbrugslandsfuglene, 6 % lavere for skovfuglene, 18 % lavere for de øvrige almindelige arter samt 23 % lavere for alle 104 arter (alle almindelige arter) (figur 3).

Inden for det seneste årti (2002-2011) er udviklingen således: 24 % lavere for landbrugslandsfuglene, 3 % lavere for skovfuglene, 14 % lavere for de øvrige almindelige fuglearter og 14 % for alle inkluderede arter (figur 3).

Det er tilrådeligt at være forsigtig med konklusioner på baggrund af udviklingen fra år til år, men det bør her noteres, at der i 2011 ses en stor tilbagegang i indekset for landbrugslandsfuglene med en indekxsværdi, der er 20 % lavere end i 2010. Dette er en følge af, at syv af arterne i denne indikator er gået tilbage med mere end 20 %.

De her præsenterede indikatorer vil blive opdateret hvert år, så udviklingen i de forskellige naturtyper kan følges. Indikatorerne vil desuden blive udviklet og tilpasset, hvis det viser sig at være hensigtsmæssigt.

Landbrugslandsfuglenes dramatiske nedgang ses også på europæisk plan, hvor det gennemsnitlige indeks for 'farmland birds' er faldet med 48 % i perioden 1980-2009. Nedgangen var størst i den første halvdel af perioden, og indekset synes nu at være på et stabilt om end lavt niveau.

Figur 3. Udviklingen for indikatorerne for fuglearter i samme naturtype/kategori for henholdsvis 'landbrugslandsfugle' (22 arter), 'skovfugle' (22 arter), 'øvrige almindelige arter' (32 arter) samt 'alle almindelige danske ynglefugle' (104 arter). Bemærk, at y-aksen er logaritmisk. *The trends for the indicators 'common farmland birds' (22 species), 'common woodland birds', (22 species) 'other common birds' (32 species) and 'all common birds' (104 species). Notice that the y-axis is on log scale.*

Referencer

Bregnballe, T., J.S.Rasmussen & O.R. Therkildsen (2011). Nyhedsbrev: *Danmarks ynglebestand af skarver 2011*. Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Bønløkke, J., Madsen, J.J., Thorup, K., Pedersen, K.T., Bjerrum, M. & Rahbek, C. (2006). *Dansk trækfugleatlas*. Rhodos.

Christensen, T.K. (2008). *Factors affecting population size of Baltic Common Eiders Somateria mollissima*. PhD thesis. Dept. of Wildlife Ecology and Biodiversity, NERI. National Environmental Research Institute, University of Aarhus, Denmark.

Det Grønne Kontaktudvalg (2012). *Danmarks natur frem mod 2020: om at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed* Kapitel 3.1.(s. 87-90). Det Grønne Kontaktudvalg.

Flade, M., in prep. *Farmland birds in Germany – Review of population changes and lessons from the Schorfheide-Chorin Project*.

Heldbjerg, H. & Eskildsen, A. (2008). *Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2007*. Årsrapport for Punkttællingsprojektet. Dansk Ornitologisk Forening.

Lindström, Å., Green, M. & Ottvall, R. (2012). *Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2011*. Rapport, Biologiska institutionen, Lunds Universitet.

Laursen, K., Blew, J., Eskildsen, K., Günther, K., Hälterlein, B., Kleefstra, R., Luerßen, G., Potel, P. & Schrader, S. (2010). *Migratory Waterbirds in the Wadden Sea 1987- 2008*. Wadden Sea Ecosystem No.30. Common Wadden Sea Secretariat, Joint Monitoring Group of Migratory Birds in the Wadden Sea, Wilhelmshaven, Germany.

Merkel, F & Gilchrist, G. (2010). *Indicator # 5 – Common eiders. Arctic biodiversity trends 2010 – selected indicators of trends*. CAFF. Arctic Council.

Noer, H., Søndergaard, M. & Jørgensen, T.B. (2008). *Udsætning af gråænder i Danmark og påvirkning af søers fosforindhold*. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 44 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 687. <http://www.dmu.dk/Pub/FR687>.

Pannekoek, J. & van Strien, A. (2001). *TRIM 3.0 for Windows*. (Trends & Indices for Monitoring data). Statistics Netherlands, Voorburg.

PECBMS (2011). *Population trends of common European breeding birds 2011*. EBCC's hjemmeside. Direkte link: <http://www.ebcc.info/index.php?ID=469>.

Relevante links

- Monitoring af de almindelige danske fugle via DOF's punkttællinger – vejledning, metode, publikationer mv.: www.dof.dk/punkt
- Danmarks Fugle – udbredelse, bestandsudvikling m.v. for de enkelte arter: www.dofbasen.dk/ART
- European Bird Census Council – europæiske trends og indikatorer, TRIM, mv.: www.ebcc.info
- Danske 2010-biodiversitetsindikatorer: www.naturstyrelsen.dk

Appendiks

Appendiks 1: Ynglefugleindeks 1976-2011. Bestandsudvikling for 104 danske ynglefuglearter med indeks, den gennemsnitlige ændring pr. år (%/år) i perioden, det gennemsnitlige antal individer pr. år samt tendensens signifikans (**: $p < 0,01$, *: $p < 0,05$).

Breeding bird indices for 104 bird species in Denmark. In addition to the annual indices, the mean annual change, the mean number of birds recorded per year and the statistical significance of the trend is shown (**: $p < 0.01$, *: $p < 0.05$).

Appendiks 2: Vinterfugleindeks 1975/76-2010/11. Bestandsudvikling for 77 danske vinterfuglearter med indeks, den gennemsnitlige ændring pr. år (%/år) i perioden, det gennemsnitlige antal individer pr. år samt tendensens signifikans (**: $p < 0,01$, *: $p < 0,05$).

Winter bird indices for 77 bird species in Denmark. In addition to the annual indices, the mean annual change, the mean number of birds recorded per year and the statistical significance of the trend is shown (**: $p < 0.01$, *: $p < 0.05$).

Appendiks 3: Oversigt over tendenser for ynglefugle og vinterfugle. For hver art er vist en langtidstendens dækkende alle de år, hvor der er udarbejdet indeks for arten, samt en korttidstendens for den seneste 10-årige periode. For begge er angivet den gennemsnitlige procentuelle ændring per år, om tendensen er signifikant (**: $p < 0,01$, *: $p < 0,05$), samt om artens bestandsudvikling er positiv, negativ, stabil eller ukendt.

Trends for breeding birds and wintering birds in Denmark. For each species the long term trend and short term trend (last 10 year period) is shown. For both the mean annual change, the significance of the trend (**: $p < 0.01$, *: $p < 0.05$) and the direction of the trend (positive, negative, stable or unknown) is indicated.

Appendiks 4: Bestandsudvikling for fire danske pattedyrarter i yngleperioden 1984-2011 og vinterperioden 1984/85-2010/11. Tabellerne viser indeks, den gennemsnitlige ændring pr. år (%/år) i perioden, det gennemsnitlige antal individer pr. år samt tendensens signifikans (**: $p < 0,01$, *: $p < 0,05$). Indeks er desuden vist grafisk.

Population development for four Danish mammal species in summers 1984-2011 and winters 1984/85-2010/11. The tables show annual indices, the mean annual change, the mean number of individuals recorded per year and the statistical significance of the trend (**: $p < 0.01$, *: $p < 0.05$). Indices are also shown graphically.

Appendiks 5: Oversigt over arter i indikatorerne.

Overview of species in the indicators

Appendiks 6: Alle ruter optalt i ynglesæsonen 2011 med optællerens navn samt rutens nummer og navn.

All routes counted in the breeding season 2011.

Appendiks 7: Alle ruter optalt i vintersæsonen 2010/11 med optællerens navn samt rutens nummer og navn.

All routes counted in the winter 2010/11.

Appendiks 8: Bestandsudviklingen for 104 arter af ynglefugle i Danmark i perioden 1976-2011.

Indices for 104 Danish breeding species from 1976-2011.

Appendiks 9: Bestandsudviklingen for 77 arter af vinterfugle i Danmark i perioden 1975/76-2010/11.

Indices for 77 Danish wintering bird species from 1975/76-2010/11.

Appendiks 1. Bestandsindeks for ynglefugle 1976-2011

Euring-nr.	Art species	Videnskabelige navn Scientific name	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	
00070	Lille Lappedykker	<i>Tachybaptus ruficollis</i>									100	81	70	47	68	126	134	82	
00090	Toppet Lappedykker	<i>Podiceps cristatus</i>							100	161	175	84	92	79	85	95	81	110	
00100	Gråstrubet Lappedykker	<i>Podiceps grisegena</i>											100	95	119	179	110	150	
00720	Skarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>								100	128	198	489	561	780	796	1436	1622	
01220	Fiskehejre	<i>Ardea cinerea</i>	100	121	174	118	176	236	280	613	424	240	344	314	540	706	680	623	
01520	Knopsvane	<i>Cygnus olor</i>	100	137	124	175	244	166	175	88	175	116	149	115	172	157	167	178	
01610	Grågås	<i>Anser anser</i>								100	238	49	58	101	116	86	83	109	134
01730	Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	100	63	54	59	86	58	54	55	56	57	59	57	49	49	42	43	
01860	Gråand	<i>Anas platyrhynchos</i>	100	130	116	114	174	192	188	187	195	203	244	249	280	309	304	265	
01980	Taffeland	<i>Aythya ferina</i>														100	53	58	
02030	Troldand	<i>Aythya fuligula</i>							100	178	332	186	192	179	198	210	157	178	
02060	Ederfugl	<i>Somateria mollissima</i>																	
02210	Toppet Skallestuger	<i>Mergus serrator</i>												100	101	87	84	87	
02600	Rørhog	<i>Circus aeruginosus</i>								100	78	138	123	140	221	175	151	240	
02670	Duehog	<i>Accipiter gentilis</i>										100	224	92	119	106	134	80	
02690	Spurvehog	<i>Accipiter nisus</i>	100	75	108	132	59	70	78	107	69	94	81	68	58	71	98	90	
02870	Musvåge	<i>Buteo buteo</i>	100	101	87	83	90	97	97	106	82	112	106	96	111	128	143	142	
03040	Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	100	82	81	72	82	84	110	56	64	50	41	57	73	100	143	126	
03670	Agerhøne	<i>Perdix perdix</i>	100	105	53	42	34	31	8	24	25	28	32	28	25	34	42	42	
03940	Fasan	<i>Phasianus colchicus</i>	100	83	91	89	76	85	80	72	83	89	92	100	85	93	82	101	
04240	Grønbenet Rørhøne	<i>Gallinula chloropus</i>			100	64	64	47	79	84	91	54	50	63	65	94	107	66	
04290	Blishøne	<i>Fulica atra</i>	100	81	97	35	67	77	85	111	121	71	68	61	95	135	145	127	
04500	Strandskade	<i>Haematopus ostralegus</i>							100	86	91	107	110	120	133	125	173	128	
04930	Vibe	<i>Vanellus vanellus</i>	100	67	45	41	49	62	62	57	64	51	55	52	55	52	49	53	
05190	Dobbeltbekasin	<i>Gallinago gallinago</i>								100	82	129	160	99	115	115	102	97	
05410	Storspove	<i>Numenius arquata</i>												100	270	156	149	135	
05460	Rodben	<i>Tringa totanus</i>								100	77	120	123	84	67	62	58	57	
05820	Hættemåge	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	100	82	93	77	98	96	99	92	102	97	94	89	88	79	85	76	
05900	Stormmåge	<i>Larus canus</i>	100	52	73	77	40	46	32	34	30	27	29	28	31	27	30	29	
05920	Sølvmåge	<i>Larus argentatus</i>	100	87	108	107	94	109	72	110	90	99	96	89	115	102	121	138	
06000	Svartbag	<i>Larus marinus</i>											100	182	112	169	436	222	209
06680	Huldue	<i>Columba oenas</i>											100	167	189	269	338	636	450
06700	Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	100	86	99	82	72	71	67	83	89	90	92	96	91	101	102	116	
06840	Tyrkerdue	<i>Streptopelia decaocto</i>		100	95	58	66	56	68	55	52	60	64	61	56	70	72	82	
07240	Gøg	<i>Cuculus canorus</i>	100	115	119	124	89	121	120	117	130	108	105	96	87	106	81	81	
07610	Natugle	<i>Strix aluco</i>												100	135	47	103	96	
07950	Mursejler	<i>Apus apus</i>	100	53	103	156	113	143	129	146	128	91	167	135	86	118	109	136	
08560	Grønspætte	<i>Picus viridis</i>											100	48	65	95	53	42	44
08630	Sortspætte	<i>Dryocopus martius</i>								100	147	99	127	126	88	99	95	65	85
08760	Stor Flagspætte	<i>Dendrocopos major</i>	100	123	127	80	101	107	116	132	137	134	107	135	143	122	148	129	
09760	Sanglærke	<i>Alauda arvensis</i>	100	89	91	71	67	72	68	65	68	60	64	63	64	68	70	66	
09810	Digesvale	<i>Riparia riparia</i>	100	105	108	117	37	52	52	40	28	16	27	34	27	33	37	25	
09920	Landsvale	<i>Hirundo rustica</i>	100	104	97	72	70	83	79	84	72	61	77	71	73	86	87	85	
10010	Bysvale	<i>Delichon urbica</i>	100	104	132	108	83	126	104	141	146	106	134	161	100	93	114	147	
10090	Skovpiber	<i>Anthus trivialis</i>	100	93	137	114	134	129	123	123	149	141	160	164	162	157	122	121	
10110	Engpiber	<i>Anthus pratensis</i>							100	156	65	171	124	132	121	91	135	138	100
10170	Gul Vipstjert	<i>Motacilla flava</i>										100	39	90	48	98	73	50	72
10200	Hvid Vipstjert	<i>Motacilla alba</i>	100	74	77	75	135	124	187	194	184	174	191	201	218	252	252	221	
10660	Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>	100	105	101	38	56	87	58	116	129	92	87	60	101	136	175	127	
10840	Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	100	96	87	56	73	73	71	66	73	56	59	36	44	41	43	41	
10990	Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>	100	107	125	110	136	167	149	163	153	109	122	105	136	164	175	128	
11030	Nattergal	<i>Luscinia luscinia</i>	100	115	125	153	146	145	153	170	153	111	134	154	143	149	123	146	
11210	Husrødstjert	<i>Phoenicurus ochruros</i>																100	
11220	Redstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	100	99	119	85	83	120	128	90	80	73	78	93	93	115	91	109	
11370	Bynkefugl	<i>Saxicola rubetra</i>						100	169	110	96	98	104	143	128	124	100	87	
11460	Stenpikker	<i>Oenanthe oenanthe</i>												100	103	86	45	73	
11870	Solsort	<i>Turdus merula</i>	100	100	94	79	84	88	82	95	99	89	92	90	98	106	117	116	
11980	Sjagger	<i>Turdus pilaris</i>								100	324	132	156	132	171	167	416	397	296
12000	Sangdrossel	<i>Turdus philomelos</i>	100	89	79	68	80	99	97	113	87	81	68	79	83	76	79	77	
12020	Misteldrossel	<i>Turdus viscivorus</i>			100	39	40	129	200	177	230	235	218	149	207	278	224	238	
12360	Græshoppesanger	<i>Locustella naevia</i>									100	66	69	88	110	123	98	59	
12430	Sivsanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>											100	59	76	117	136	125	98
12500	Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	100	110	103	133	117	125	127	133	139	140	126	97	159	165	136	105	
12510	Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	100	129	104	104	113	88	97	88	83	81	87	98	78	93	84	85	
12590	Gulbug	<i>Hippolais icterina</i>	100	108	132	141	117	119	128	139	123	94	100	59	68	64	59	60	
12740	Gærdesanger	<i>Sylvia curruca</i>	100	120	133	98	105	102	106	122	117	67	61	80	64	67	55	69	
12750	Tornsanger	<i>Sylvia communis</i>	100	105	116	111	124	102	99	122	92	91	103	119	110	111	116	103	
12760	Havesanger	<i>Sylvia borin</i>	100	117	139	131	156	134	128	134	141	132	131	143	141	139	127	92	
12770	Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	100	115	106	96	124	112	131	133	141	128	132	128	139	152	166	149	
13080	Skovsanger	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	100	66	71	54	68	84	57	66	47	75	93	83	103	106	66	55	
13110	Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	100	110	178	161	148	121	153	139	166	193	180	193	239	257	323	250	
13120	Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	100	87	91	104	99	99	102	90	82	82	86	89	75	77	68	77	
13140	Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	100	98	83	55	69	71	52	86	77	64	42	42	65	86	116	69	
13350	Grå Fluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	100	78	54	48	106	129	152	164	143	91	115	103	79	108	106	76	
13490	Brogæt Fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	100	171	119	152	147	165	113	114	164	120	173	134	155	89	148		
14370	Halemejse	<i>Aegithalus caudatus</i>		100	73	207	479	891	579	668	617	407	286	437	659	319	422		
14400	Sumpmejse	<i>Poecile palustris</i>	100	72	96	68	88	98	83	66	82	59	59	82	60	69	79	66	
14540	Topmejse	<i>Lophophanes cristatus</i>			100	70	39	53	36	44	28	30	39	32	27	30	36	28	
14610	Sortmejse	<i>Periparus ater</i>	100	75	106	65	71	66	50	60	55	48	58	59	58	63	67	52	
14620	Blåmejse	<i>Cyanistes caeruleus</i>	100	102	101	59	80	70	71	90	88	69	73	81	80	82	93	88	
14640	Musvit	<i>Parus major</i>	100	110	110	97	105	112	105	108	110	104	107	96	88	87	101	83	
14790	Spætmejse	<i>Sitta europaea</i>	100	138	75	83	149</												

Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2011

1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Signifi- kans	%/år	Ind/år
102	112	94	88	58	29	29	57	70	114	108	87	87	110	102	87	97	116	60	42	**	-0,20	34
82	109	106	134	89	90	68	74	57	62	62	64	63	68	70	79	76	67	55	48	**	-2,49	472
110	98	149	92	110	143	163	115	127	114	129	165	183	183	456	172	184	136	230	211	**	2,84	97
2002	1703	2703	2733	2947	2752	2741	3338	3493	2851	2632	3037	3579	3005	2573	2740	2486	2377	1867	2124	**	8,73	1.303
672	671	571	674	634	490	595	587	662	593	591	520	494	526	403	559	694	511	386	350	**	3,29	446
180	162	163	146	160	151	121	153	149	150	128	162	153	143	131	172	136	148	102	128	**	-0,17	857
134	96	60	147	124	148	208	250	259	217	288	197	260	304	394	354	424	440	418	443	**	6,30	882
50	55	45	51	44	40	37	43	36	41	35	37	41	36	41	33	36	33	30	29	**	-2,31	791
260	320	284	267	243	247	226	245	244	227	238	218	239	233	221	234	255	258	207	211	**	1,40	1.912
134	107	65	87	76	34	67	70	103	49	78	52	35	21	39	44	50	41	47	71	*	-3,36	73
177	198	210	258	199	237	231	242	205	208	242	202	221	173	223	257	238	189	218	196		0,76	351
				100	72	69	105	111	92	91	94	95	81	95	96	95	83	97	107		0,70	973
89	83	129	146	81	93	84	60	49	56	40	54	49	52	95	72	56	90	60	70	**	-2,28	138
176	233	219	322	381	306	301	306	419	269	360	323	355	309	477	253	321	396	250	465	**	4,47	63
107	139	111	149	75	95	116	175	120	61	85	55	49	81	33	34	43	73	64	54	**	-4,19	12
83	98	120	106	109	83	121	102	88	74	105	115	56	77	89	54	110	66	58	63	**	-0,39	35
141	139	152	145	172	141	132	179	181	197	146	172	162	155	149	138	191	156	150	119	**	1,88	340
93	98	113	90	126	106	83	122	115	130	107	97	93	88	74	93	105	116	66	63	**	0,70	102
36	48	45	54	42	28	31	29	22	31	19	17	11	17	11	17	11	23	14	14	**	-3,20	92
86	87	90	86	78	70	65	67	60	68	62	64	62	66	75	76	74	75	68	64	**	-0,96	1.765
62	48	60	53	45	36	40	44	53	47	50	45	62	29	39	45	56	53	33	33	**	-2,16	121
130	154	105	111	107	79	92	99	135	122	95	83	100	91	79	100	108	81	46	38	**	-0,08	1.187
164	103	112	88	107	99	83	97	99	93	100	85	112	103	98	84	88	82	87	54	**	-1,30	475
58	44	44	42	41	44	33	36	39	33	40	34	34	39	37	30	31	28	26	25	**	-2,43	1.433
91	79	61	87	62	73	56	78	62	64	53	153	61	81	53	41	35	39	41	27	**	-4,01	79
135	123	49	147	63	76	91	117	170	159	146	147	92	229	157	104	129	77	114	124	**	-0,38	75
64	51	56	52	64	48	45	49	53	60	52	46	52	45	46	33	53	47	46	41	**	-2,85	272
65	63	59	58	51	48	46	48	41	42	39	38	42	41	33	35	35	36	32	37	**	-3,66	4.206
24	28	28	29	28	34	34	28	40	37	45	44	52	51	54	49	38	47	52	39	**	-0,15	1.355
113	131	118	136	167	141	163	136	156	171	153	138	154	165	178	171	159	195	203	173	**	2,21	2.214
228	191	340	229	412	404	398	419	470	443	433	470	451	432	365	349	393	411	591	366	**	4,43	150
416	310	302	496	385	440	553	705	495	551	554	504	513	620	543	438	425	669	766	780	**	4,53	71
111	114	117	114	123	107	108	118	113	132	126	126	116	121	135	132	136	144	138	132	**	1,65	4.936
73	78	66	69	71	77	71	57	64	69	74	77	76	58	73	72	69	78	63	64	**	0,09	378
83	100	76	96	103	92	105	101	100	93	87	92	88	90	87	107	86	87	76	93	**	-0,78	1.354
108	88	64	213	125	52	129	40	115	245	133	164	91	292	80	74	43	53	169	94	**	0,15	14
115	120	138	128	120	85	122	126	127	119	98	96	111	111	93	79	88	119	82	97	**	-0,46	1.411
64	71	65	92	70	47	50	42	51	64	56	53	35	24	35	36	22	21	27	25	**	-4,31	30
48	82	80	109	128	83	107	90	82	107	56	129	65	82	100	58	79	81	68	41	**	-1,64	30
118	142	147	112	143	134	134	146	122	136	110	113	110	129	129	177	161	157	135	159	**	0,78	460
69	72	74	72	68	66	66	65	60	59	55	48	41	43	42	43	42	44	39	40	**	-1,96	4.643
37	22	24	29	28	28	26	25	29	22	17	16	15	13	15	18	17	13	9	14	**	-5,06	841
80	70	59	56	87	66	64	73	75	69	62	62	72	68	83	87	76	80	78	74	*	-0,44	3.377
107	136	149	121	152	119	137	167	182	202	128	143	129	137	144	180	113	149	134	131	*	0,93	1.529
114	96	74	81	91	105	98	107	94	92	93	93	100	92	96	92	98	95	104	89	**	-1,15	593
107	90	97	87	80	79	86	107	86	76	78	77	65	58	68	66	78	72	57	59	**	-2,52	232
37	28	55	68	40	35	38	33	33	23	21	20	23	11	24	24	19	37	24	14	**	-5,69	68
187	206	211	195	198	202	230	220	233	217	223	243	273	216	206	259	286	281	294	331	**	2,80	463
163	173	131	146	79	85	116	154	165	182	157	134	139	138	125	168	179	166	53	45	**	1,32	1.642
38	39	48	40	49	39	36	41	37	49	41	44	34	40	38	43	33	27	28	28	**	-2,75	331
136	176	167	171	126	101	135	164	153	142	133	143	123	131	126	126	146	128	125	127	**	0,13	820
124	114	100	115	89	94	122	110	105	101	84	92	104	91	81	109	98	94	86	87	**	-1,47	646
99	104	74	94	77	76	115	96	141	70	54	58	73	89	26	74	77	71	91	82	**	-1,97	25
86	110	80	96	124	125	145	162	149	143	128	113	138	153	152	154	145	154	234	229	**	2,04	162
106	107	74	59	60	72	57	64	55	47	40	41	50	37	32	29	38	30	34	24	**	-5,56	115
43	51	35	67	52	40	32	14	15	24	15	16	67	41	27	29	25	26	52	18	**	-5,01	25
110	112	116	123	122	112	108	116	114	128	119	121	109	118	118	120	106	115	116	94	**	0,84	6.027
400	337	358	201	233	213	318	214	222	257	188	120	110	102	91	127	68	99	85	36	**	-3,59	173
81	81	69	70	62	57	62	68	67	85	78	95	93	94	71	77	76	84	86	90	**	-0,25	1.007
246	226	169	256	183	155	131	160	174	185	172	142	171	160	158	130	176	168	95	137	**	0,61	96
105	106	109	167	83	78	90	80	45	40	31	26	72	55	65	57	36	79	53	49	**	-3,02	41
93	80	84	99	107	95	84	117	111	80	96	92	95	55	80	66	79	83	70	90	**	-0,96	87
108	106	101	128	133	138	122	127	128	133	150	139	135	124	164	165	143	117	141	107	**	0,45	258
89	86	84	109	85	82	77	84	85	95	86	83	80	70	72	73	62	66	59	66	**	-1,24	432
58	57	46	43	46	56	48	49	48	47	47	52	42	49	45	47	34	41	37	43	**	-3,71	277
60	67	49	58	65	45	49	62	53	58	54	62	59	70	54	44	54	61	60	56	**	-2,16	312
124	119	98	93	99	101	119	108	116	119	116	123	116	117	109	116	127	124	121	122	**	0,39	1.843
117	114	98	104	94	114	111	97	90	98	101	98	91	83	96	109	96	76	83	83	**	-1,43	1.073
174	162	162	160	159	173	184	189	201	200</													

Appendiks 2. Bestandsindeks for vinterfugle 1975/76-2010/11

Euring-nr.	Art species	Videnskabelige navn Scientific name	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	
00070	Lille lappedykker	<i>Tachybaptus ruficollis</i>												100	61	63	132	121	
00720	Skarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>												100	125	188	189	182	
01220	Fiskehejre	<i>Ardea cinerea</i>	100	118	453	151	348	627	216	616	635	546	825	504	604	669	798	852	
01520	Knopsvane	<i>Cygnus olor</i>					100	75	60	65	56	63	86	82	89	97	84	89	
01540	Sangsvane	<i>Cygnus cygnus</i>			100	41	45	82	60	219	165	258	295	527	373	397	325	264	
01610	Grågås	<i>Anser anser</i>											100	84	15	88	61	202	
01660	Canadagås	<i>Branta canadensis</i>																	
01730	Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>													100	59	92	93	
01860	Gråand	<i>Anas platyrhynchos</i>		100	99	110	89	145	182	155	171	170	169	222	184	191	211	186	
01980	Taffeland	<i>Aythya ferina</i>												100	152	207	208	141	
02030	Troldand	<i>Aythya fuligula</i>								100	49	111	148	81	122	134	160	165	
02060	Ederfugl	<i>Somateria mollissima</i>																	
02180	Hvinand	<i>Bucephala clangula</i>								100	131	98	135	97	127	120	103	123	
02200	Lille Skallesluger	<i>Mergellus albellus</i>																	
02210	Toppet Skallesluger	<i>Mergus serrator</i>												100	151	129	88	88	
02230	Stor Skallesluger	<i>Mergus merganser</i>		100	66	75	93	38	58	21	59	43	41	54	40	59	61	51	
02610	Blå Kærhøg	<i>Circus cyaneus</i>			100	178	40	111	68	112	259	121	85	210	94	136	214	207	
02670	Duehøg	<i>Accipiter gentilis</i>			100	127	81	98	73	62	57	73	71	73	74	62	44	53	69
02690	Spurvehøg	<i>Accipiter nisus</i>	100	139	125	113	138	118	113	118	136	165	148	151	131	150	153	166	
02870	Musvåge	<i>Buteo buteo</i>	100	40	55	48	87	107	32	114	118	121	119	138	102	67			
02900	Fjeldvåge	<i>Buteo lagopus</i>	100	39	42	30	36	51	12	49	41	45	34	29	25	43	43	68	
03040	Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	100	23	63	81	60	93	20	18	53	51							
03670	Agerhøne	<i>Perdix perdix</i>	100	150	138	258	116	174	196	121	125	151	175	206	163	206	206	211	
03940	Fasan	<i>Phasianus colchicus</i>	100	39	51	100	77	62	81	115	91	133	110	53	98	77			
04240	Grønbenet Rørhøne	<i>Gallinula chloropus</i>												100	32	45	79	93	
04290	Bliشهone	<i>Fulica atra</i>								100	143	200	130	134	127	150	158	122	
05820	Hættmåge	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	100	94	138	102	104	113	71	154	159	125	104	85	124	124	115	121	
05900	Stormmåge	<i>Larus canus</i>	100	82	82	43	72	83	42	87	98	71	107	73	107	134	96	123	
05920	Solvmåge	<i>Larus argentatus</i>	100	68	65	48	62	78	32	55	81	45	48	47	45	52	50	54	
06000	Svartbag	<i>Larus marinus</i>			100	193	165	345	152	331	284	126	181	95	151	208	192	165	
06700	Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	100	536	395	379	380	292	200	176	681	294	376	676	570	315	661	466	
06840	Tyrkerdue	<i>Streptopelia decaocto</i>	100	39	51	100	77	62	81	115	91	133	110	53	98	77			
08310	Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>																	
08560	Grønspætte	<i>Picus viridis</i>						98	115	99	106	168	94	147	117	90	138	149	
08760	Stor Flagspætte	<i>Dendrocopos major</i>				100	99	115	99	106	168	94	147	117	90	138	149		
09760	Sanglærke	<i>Aldaia arvensis</i>								100	98	507	380	122	122	71	156	187	
10110	Engpiber	<i>Anthus pratensis</i>										100	56	31	64	44	103	102	
10480	Silkehal	<i>Bombycilla garrulus</i>														100	77	508	
10500	Vandstær	<i>Cinclus cinclus</i>											100	75	42	88	53	106	
10660	Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>	100	68	108	45	58	69	44	75	68	93	64	60	50	76	110	138	
10840	Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	100	180	83	54	73	31	30	65	40	90	54	39	44	31	27	39	
10990	Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>	100	164	143	63	72	97	51	129	49	147	65	74	78	92	94	112	
11870	Solsort	<i>Turdus merula</i>	100	149	116	103	82	70	61	79	100	134	99	112	66	72	123	120	
11980	Sjagger	<i>Turdus pilaris</i>	100	130	88	45	73	43	6	47	95	89	33	42	32	43	147	63	
12010	Vindrossel	<i>Turdus iliacus</i>				100	1133	18	75	536	1744	2102	38	174	317	48	1067	743	
13140	Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	100	89	120	84	96	76	77	98	96	95	80	74	64	107	131	106	
14370	Halemejs	<i>Aegithalos caudatus</i>	100	51	69	100	83	84	97	83	99	86	77	53	62	41	46	47	
14400	Sumprøjs	<i>Poecile palustris</i>	100	131	101	102	82	99	102	123	156	93	81	100	119	112	125	98	
14540	Topmøjs	<i>Lophophanes cristatus</i>	100	144	180	154	140	85	89	164	143	94	159	141	123	121	134		
14610	Sortmøjs	<i>Periparus ater</i>	100	249	222	140	192	150	148	118	163	174	104	197	266	230	212	292	
14620	Blåmøjs	<i>Cyanistes caeruleus</i>	100	96	96	81	93	104	68	88	105	105	96	110	101	97	118	113	
14640	Musvit	<i>Parus major</i>	100	169	136	97	134	162	116	157	176	121	110	174	133	126	164	123	
14790	Spætmejs	<i>Sitta europaea</i>	100	204	96	91	108	114	122	93	173	119	103	180	149	142	227	201	
14860	Træløber	<i>Certhia familiaris</i>	100	81	93	92	125	99	140	97	136	90	108	83	123	75	99		
15200	Stor Tornskade	<i>Lanius excubitor</i>										100	125	162	122	73	177	137	
15390	Skovskade	<i>Garrulus glandarius</i>	100	143	136	110	150	109	157	109	176	131	139	169	102	118	109	129	
15490	Husskade	<i>Pica pica</i>	100	80	107	77	106	109	75	83	83	80	96	86	109	111	93	94	
15600	Allike	<i>Corvus monedula</i>	100	93	101	125	132	142	63	111	102	95	131	123	127	133	86	118	
15630	Råge	<i>Corvus frugilegus</i>	100	65	68	63	105	81	76	66	73	66	61	75	77	72	53	68	
15670	Krage	<i>Corvus corone/cornix</i>	100	101	98	95	111	97	96	92	94	87	92	88	82	86	77	83	
15720	Ravn	<i>Corvus corax</i>								100	104	296	187	215	301	474	571	553	
15820	Stær	<i>Stumus vulgaris</i>								100	49	410	65	58	293	66	201	162	
15910	Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	100	80	86	71	53	63	60	62	50	57	41	58	47	48	54	54	
15980	Skovspurv	<i>Passer montanus</i>	100	159	141	108	97	74	75	117	109	103	86	117	89	120	110	136	
16360	Bogfinke	<i>Fringilla coelebs</i>	100	286	93	99	108	112	65	109	145	130	104	140	161	113	165	102	
16380	Kvækerrfinke	<i>Fringilla montifringilla</i>	100	2124	91	321	206	165	108	294	970	192	318	902	489	86	885	173	
16490	Grønirisk	<i>Chloris chloris</i>	100	71	69	39	65	65	54	87	58	66	67	75	91	64	71	64	
16530	Stillits	<i>Carduelis carduelis</i>	100	35	48	16	55	26	8	35	19	30	38	24	13	42	29	51	
16540	Grønsisken	<i>Carduelis spinus</i>	100	96	40	126	161	142	80	119	184	156	127	96	141	54	202	74	
16620	Bjergirisk	<i>Carduelis flavirostris</i>													100	51	84	34	
16630	Gråsisken	<i>Carduelis flammea/cabaret</i>	100	19	19	5	10	1	6	88	29	105	77	89	32	29	21	35	
16660	Lille Korsnæb	<i>Loxia curvirostra</i>	100	112	27	38	65	18	64	59	326	140	79	176	93	77	80	440	
17100	Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	100	69	65	56	104	64	33	38	37	42	38	63	47	66	68	86	
17170	Kernebider	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>		100	138	174	164	74	134	46	84	63	42	160	95	52	88	78	
18570	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	100	93	91	98	106	113	119	105	107	113	117	136	109	118	91	103	
18770	Rørspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>													100	73	324	215	
18820	Bomlærke	<i>Emberiza calandra</i>	100	63	52	48	34	11	10	24	28	43	42	25	11	39	42	35	

Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2011

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Signifi- kants	%/år	Ind/år
155	342	218	277	379	243	67	107	255	385	391	526	315	217	377	214	288	493	353	68	**	4,40	70
209	290	387	360	337	194	359	385	493	687	582	593	713	686	1035	1234	1140	1086	811	286	**	8,34	603
794	941	905	912	554	286	517	488	609	785	591	723	615	560	585	635	905	806	488	155	**	2,06	338
98	104	100	85	73	63	85	77	87	93	72	93	99	89	81	94	99	105	70	77	*	0,55	1.445
408	382	592	445	299	419	560	619	527	565	729	611	766	806	634	650	716	1113	726	860	*	7,42	1.210
89	178	146	230	117	42	699	675	568	1604	1418	1326	1823	4025	2562	5695	5353	6314	5118	5171	**	21,95	994
				100	106	289	385	550	870	877	745	675	870	1132	942	994	706	850	868	**	12,17	834
193	142	115	120	70	14	72	52	114	88	19	24	27	81	14	157	41	10	20	18	**	-7,54	203
203	221	238	244	216	206	227	222	257	274	246	275	263	267	293	230	292	291	240	226	**	2,62	4.306
221	185	154	308	72	151	383	258	160	355	140	107	137	170	132	150	204	249	110	78	*	-0,79	262
185	185	153	128	107	85	176	146	146	127	90	116	114	205	104	180	233	180	89	150	**	1,23	1.303
					100	109	94	124	116	99	90	136	135	85	104	110	114	108	73	*	-0,71	831
132	174	143	186	111	155	196	218	154	211	126	140	185	150	133	158	166	160	129	121	*	1,20	1.065
					100	198	90	179	347	436	642	401	158	82	108	138	171	396	668	*	4,05	78
170	184	173	122	90	137	258	176	116	159	158	105	172	159	80	143	145	104	106	49	*	-0,91	222
54	50	44	39	68	73	98	91	95	79	50	82	82	56	50	94	66	98	32	66	*	0,70	613
100	147	147	155	97	96	62	75	70	121	124	86	67	96	135	80	121	85	85	44	*	-1,54	31
289	233	201	176	318	143	72	159	275	239	218	185	308	235	80	132	83	124	205	226	*	1,55	15
48	47	69	51	54	45	44	56	69	55	61	60	56	57	55	55	42	42	48	43	**	-1,72	81
160	177	202	181	176	197	160	228	229	227	225	220	221	194	216	187	218	249	197	160	**	1,96	567
63	102	92	58	46	46	38	34	37	20	47	35	25	29	41	15	22	40	20	26	**	-4,36	51
48	42	42	43	30	42	36	39	47	58	43	49	43	34	38	32	39	48	27	11	*	-0,66	137
57	66	142	76	190	66	38	26	29	38	48	31	26	18	28	10	12	26	64	28	**	-3,56	189
206	213	266	172	171	177	151	161	167	158	194	203	233	190	190	187	216	250	236	274	**	1,23	406
117	178	123	94	133	38	53	47	41	90	72	144	168	144	225	175	248	261	319	92	**	4,88	66
151	183	176	204	171	188	194	175	278	284	220	260	252	293	219	224	257	236	201	100	**	2,06	1.854
110	99	84	85	58	52	75	81	71	81	63	59	54	63	44	80	85	73	51	36	**	-2,47	3.655
118	115	117	125	85	73	115	106	126	114	102	113	112	159	101	166	154	125	93	94	**	1,64	3.521
49	45	47	46	42	42	47	49	54	46	49	47	45	48	44	56	57	57	44	46	*	-0,81	3.316
134	129	176	142	157	133	192	114	160	125	169	186	138	154	151	139	144	129	91	90	*	-1,35	283
446	740	572	339	651	226	533	775	394	843	539	972	386	890	520	911	635	699	1119	773	**	3,10	4.916
74	77	68	43	47	61	75	68	62	69	44	51	52	49	55	63	47	62	57	38	*	-1,62	211
100	531	438	788	308	212	173	353	738	1099	1037	933	1689	562	866	627	920	1381	746	210	*	5,74	9
113	147	211	157	84	41	78	85	80	79	63	35	75	68	56	65	58	100	20	28	*	-2,99	15
100	120	204	94	135	139	115	189	109	162	89	126	102	137	109	166	158	126	172	145	**	0,93	389
36	146	432	782	428	348	199	140	132	451	1242	377	66	194	89	119	86	79	114	154	*	-0,64	109
98	67	66	42	32	111	45	33	102	138	74	35	71	171	83	145	61	138	11	1	*	-3,23	90
308	22	69	37	320	117	8	38	25	493	111	111	75	419	257	145	129	276	23	121	*	1,24	308
90	100	91	75	107	41	64	94	97	32	98	94	49	45	56	31	48	32	38	25	**	-3,55	18
112	143	119	119	99	82	117	112	133	211	140	134	116	161	141	189	149	168	145	36	**	2,36	413
24	16	33	37	25	29	40	33	33	48	42	41	22	52	112	82	33	91	110	29	*	-0,81	22
93	95	95	119	101	85	72	69	86	307	139	99	84	130	116	112	94	187	127	37	*	0,51	172
108	112	125	122	142	120	74	96	80	153	121	146	119	92	115	96	86	118	172	62	*	0,40	2.888
54	52	80	19	77	36	43	51	16	106	26	65	26	57	42	66	50	49	66	11	**	-1,36	3.997
349	415	2650	198	1741	240	463	177	48	3151	225	837	119	1170	260	3705	744	3504	7216	163	**	5,31	254
96	114	74	82	98	65	78	96	86	86	53	51	72	63	94	62	60	66	40	42	**	-1,62	1.357
41	61	55	39	44	20	34	26	51	41	33	31	36	39	34	46	40	46	28	34	**	-3,06	289
89	129	113	94	91	81	83	106	61	111	60	69	79	115	97	121	91	83	93	75	**	-0,77	325
113	177	139	115	125	104	109	145	81	87	55	76	90	140	105	114	109	72	77	61	**	-1,58	158
240	352	355	250	287	210	250	479	190	257	123	153	147	249	162	284	180	131	185	131	*	0,42	356
100	144	120	113	122	86	103	129	76	101	75	109	97	124	97	157	101	98	100	92	*	0,33	1.508
113	172	135	96	137	104	137	150	101	126	84	135	112	140	107	176	118	93	110	91	**	-0,60	3.806
156	275	248	102	149	136	125	186	102	146	105	168	131	186	165	261	210	223	271	210	**	1,62	395
120	94	138	94	88	99	110	83	106	90	102	89	86	112	91	96	99	115	108	113	*	-0,03	87
100	75	97	71	161	109	12	88	90	87	112	92	219	120	99	193	88	203	32	86	*	-0,65	12
106	118	154	143	126	153	120	121	140	163	120	105	145	142	138	142	134	142	129	163	*	0,29	620
106	104	102	108	79	106	115	106	106	93	90	81	176	54	57	54	87	89	73	87	*	-0,42	1.791
111	102	131	110	93	94	117	124	133	114	128	168	143	147	132	177	164	143	155	158	**	1,21	3.673
72	74	79	72	65	69	73	75	67	67	69	74	62	69	58	83	62	70	62	65	*	-0,40	3.908
85	85	81	83	71	79	79	88	89	82	77	82	84	79	78	77	79	78	70	80	**	-0,79	6.227
569	927	987	955	1223	1942	983	1577	1555	1180	1475	1805	1693	2823	2893	3183	3795	4084	4216	3541	**	12,16	104
94	123	99	113	2	13	102	64	52	312	193	128	104	90	124	190	96	70	89	12	*	-1,50	539
41	42	42	40	43	35	29	28	31	36	34	33	33	29	28	27	21	26	28	21	**	-3,49	1.470
86	98	123	108	101	115	114	115	108	134	102	112	117	114	105	126	109	142	148	169	*	0,64	1.415
108	184	133	79	176	82	89	150	79	184	118	189	103	118	90	170	87	91	139	71	*	-0,29	2.835
183	1196	851	125	1466	57	60	853	44	1261	177	1463	110	712	123	865	120	84	786	91	*	-0,41	1.529
61	69	82	59	56	49	54	56	57	65	62	60	73	62	58	72	66	58	51	52	*	-0,50	1.640
46	32	62	48	40	31	79	62	72	58	48	79	60	42	39	6							

Appendiks 3. Oversigt over tendenser for ynglefugle og vinterfugle

Euring	Art (Species)	Yngle Breeding						Vinter Winter					
		1976-2011			2002-2011			1975/76-2010/11			2001/02-2010/11		
		%/år	Sign	Tendens	%/år	Sign	Tendens	%/år	Sign	Tendens	%/år	Sign	Tendens
00070	Lille Lappedykker (Tachybaptus ruficollis)	-0,20		●	-5,18	*	▼	4,40	**	▲	-9,10	**	▼
00090	Toppet Lappedykker (Podiceps cristatus)	-2,49	**	▼	-1,93	*	▼						
00100	Gråstrubet Lappedykker (Podiceps griseogen)	2,84	**	▲	2,73		?						
00720	Skarv (Phalacrocorax carbo)	8,73	*	▲▲	-2,36	*	▼	8,34	*	▲▲	-0,45		●
01220	Fiskehejre (Ardea cinerea)	3,29	**	▲	-3,15	**	▼	2,06	**	▲	-8,03		▼▼
01520	Knopsvane (Cygnus olor)	-0,17		●	-4,48	**	▼	0,55		?	3,84	**	▲
01540	Sangsvane (Cygnus cygnus)							7,42		▲▲	3,90	*	▲
01610	Grågås (Anser anser)	6,30	**	▲	12,70	*	▲▲	21,95	*	▲▲	26,37	*	▲▲
01660	Canadagås (Branta canadensis)							12,17	*	▲▲	-0,11		?
01730	Gravand (Tadorna tadorna)	-2,31	**	▼	-7,51	*	▼▼	-7,54	**	▼	-8,18		?
01860	Gråand (Anas platyrhynchos)	1,40	**	▲	0,04		●	2,62	**	▲	0,03		●
01980	Taffeland (Aythya ferina)	-3,36	*	▼	0,07		?	-0,79		●	-5,38		?
02030	Troldand (Aythya fuligula)	0,76		●	-0,16		●	1,23		●	4,72		?
02060	Ederfugl (Somateria mollissima)	0,70		●	0,75		●	-0,71		●	3,68		?
02180	Hvinand (Bucephala clangula)							1,20	*	▲	-3,30	*	▼
02200	Lille Skallesluger (Mergellus albellus)							4,05		?	-4,95		?
02210	Toppet Skallesluger (Mergus serrator)	-2,28	**	▼	6,55	**	▲	-0,91		●	-7,06	*	▼
02230	Stor Skallesluger (Mergus merganser)							0,70		●	-1,89		?
02600	Rørhøg (Circus aeruginosus)	4,47	**	▲	-0,02		●						
02610	Blå Kærhøg (Circus cyaneus)							-1,54		●	-5,87	*	▼
02670	Duehøg (Accipiter gentilis)	-4,19	**	▼	-0,18		?	1,55		●	-4,85		?
02690	Spurvehøg (Accipiter nisus)	-0,39		●	-4,69		?	-1,72	**	▼	-5,13	**	▼
02870	Musvåge (Buteo buteo)	1,88	**	▲	-1,20		●	1,96	**	▲	-1,78	**	▼
02900	Fjeldvåge (Buteo lagopus)							-4,36	**	▼	-6,70	**	▼
03040	Tårnfalk (Falco tinnunculus)	0,70		●	-2,93	*	▼	-0,66		●	-9,75	**	▼▼
03670	Agerhøne (Perdix perdix)	-3,20	**	▼	-1,80		?	-3,56	**	▼	-1,57		?
03940	Fasan (Phasianus colchicus)	-0,96	**	▼	1,26	**	▲	1,23	**	▲	2,07	*	▲
04240	Grønbenet Rørhøne (Gallinula chloropus)	-2,16	**	▼	-2,92	*	▼	4,88	**	▲	5,75	*	▲
04290	Blihhøne (Fulica atra)	-0,08		●	-6,42	**	▼	2,06	**	▲	-6,88	**	▼
04500	Strandskade (Haematopus ostralegus)	-1,30	**	▼	-5,60	**	▼						
04930	Vibe (Vanellus vanellus)	-2,43	**	▼	-5,84	**	▼						
05190	Dobbeltbekkasin (Gallinago gallinago)	-4,01	**	▼	-12,46	**	▼▼						
05410	Storspove (Numenius arquata)	-0,38		●	-4,12		?						
05460	Rødben (Tringa totanus)	-2,85	**	▼	-3,91	**	▼						
05820	Hættemåge (Chroicocephalus ridibundus)	-3,66	**	▼	-2,33	**	▼	-2,47	**	▼	-1,06		●
05900	Stormmåge (Larus canus)	-0,15		●	0,66		●	1,64	**	▲	-0,59		●
05920	Sølvmåge (Larus argentatus)	2,21	**	▲	5,12	**	▲	-0,81	*	▼	1,69		●
06000	Svartbag (Larus marinus)	4,43	**	▲	-1,07		●	-1,35		●	-7,35	**	▼
06680	Huldue (Columba oenas)	4,53	**	▲	4,24	*	▲						
06700	Ringdue (Columba palumbus)	1,65	**	▲	1,53	**	▲	3,10	**	▲	8,23	*	▲▲
06840	Tyrkerdue (Streptopelia decaocto)	0,09		●	-0,98		●	-1,62	*	▼	0,51		●
07240	Gøg (Cuculus canorus)	-0,78	**	▼	-0,36		●						
07610	Natugle (Strix aluco)	0,15		●	-5,30		?						
07950	Mursejler (Apus apus)	-0,46		●	0,34		●						
08310	Isfugl (Alcedo atthis)							5,74	*	▲	-10,89		?
08560	Grønspætte (Picus viridis)	-4,31	**	▼	-7,25	*	▼	-2,99	*	▼	-4,48		?
08630	Sortspætte (Dryocopus martius)	-1,64		●	-3,64		?						
08760	Stor Flagspætte (Dendrocopos major)	0,78	**	▲	4,43	**	▲	0,93	**	▲	4,89	**	▲
09760	Sanglærke (Alauda arvensis)	-1,96	**	▼	-2,24	**	▼	-0,64		●	-16,61		▼▼
09810	Digesvale (Riparia riparia)	-5,06	**	▼	0,39		●						
09920	Landsvale (Hirundo rustica)	-0,44	*	▼	2,69	**	▲						
10010	Bysvale (Delichon urbicum)	0,93	*	▲	-0,04		●						
10090	Skovpiber (Anthus trivialis)	-1,15	**	▼	-0,05		●						
10110	Engpiber (Anthus pratensis)	-2,52	**	▼	-2,28	*	▼	-3,23		?	-33,94		?
10170	Gul Vipstjert (Motacilla flava)	-5,69	**	▼	5,73	*	▲						
10200	Hvid Vipstjert (Motacilla alba)	2,80	**	▲	3,34	**	▲						
10480	Silkehale (Bombycilla garrulus)							1,24		●	-2,17		?
10500	Vandstær (Cinclus cinclus)							-3,55	**	▼	-11,58	**	▼
10660	Gærdesmutte (Trogodytes troglodytes)	1,32	**	▲	-9,59	**	▼▼	2,36	**	▲	-5,86	**	▼
10840	Jernspurv (Prunella modularis)	-2,75	**	▼	-5,28	**	▼	-0,81		●	5,63		?
10990	Rødhals (Erithacus rubecula)	0,13		●	-0,80		●	0,51		●	-4,36	**	▼
11030	Nattergal (Luscinia luscinia)	-1,47	**	▼	0,01		●						
11210	Husrødstjert (Phoenicurus ochruros)	-1,97		●	4,22		?						
11220	Rødstjert (Phoenicurus phoenicurus)	2,04	**	▲	6,04	**	▲						

Appendiks 3 - fortsat

Euring	Art (Species)	Yngle Breeding						Vinter Winter					
		1976-2011			2002-2011			1975/76-2010/11			2001/02-2010/11		
		%/år	Sign	Tendens	%/år	Sign	Tendens	%/år	Sign	Tendens	%/år	Sign	Tendens
11370	Bynkefugl (<i>Saxicola rubetra</i>)	-5,56	**	▼	-4,57	*	▼						
11460	Stenpikker (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	-5,01	**	▼	0,81		?						
11870	Solsort (<i>Turdus merula</i>)	0,84	**	▲	-1,49	**	▼	0,40	*	▲	-3,53	**	▼
11980	Sjagger (<i>Turdus pilaris</i>)	-3,59	**	▲	-9,42	*	▼▼	-1,36	**	▼	-23,79	*	▼▼
12000	Sangdrossel (<i>Turdus philomelos</i>)	-0,25		●	-0,39		●						
12010	Vindrossel (<i>Turdus iliacus</i>)							5,31	**	▲	13,36	*	▲
12020	Misteldrossel (<i>Turdus viscivorus</i>)	0,61		●	-2,58		?						
12360	Græshoppesanger (<i>Locustella naevia</i>)	-3,02	**	▼	3,89		?						
12430	Sivsanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	-0,96		●	-2,81		?						
12500	Kærsanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)	0,45		●	-1,77	*	▼						
12510	Rørsanger (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	-1,24	**	▼	-3,80	**	▼						
12590	Gulbug (<i>Hippolais icterina</i>)	-3,71	**	▼	-2,63	**	▼						
12740	Gærdesanger (<i>Sylvia curruca</i>)	-2,16	**	▼	-0,22		●						
12750	Tornsanger (<i>Sylvia communis</i>)	0,39	**	▲	0,47		●						
12760	Havesanger (<i>Sylvia borin</i>)	-1,43	**	▼	-2,09	**	▼						
12770	Munk (<i>Sylvia atricapilla</i>)	2,78	**	▲	3,73	**	▲						
13080	Skovsanger (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	-3,14	**	▼	1,19		●						
13110	Gransanger (<i>Phylloscopus collybita</i>)	5,10	**	▲	2,77	**	▲						
13120	Løvsanger (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	-3,00	**	▼	-2,97	**	▼						
13140	Fuglekonge (<i>Regulus regulus</i>)	-1,62	**	▼	-6,04	**	▼	-1,62	**	▼	-2,89	**	▼
13350	Grå Fluesnapper (<i>Muscicapa striata</i>)	-0,46		●	-5,48	**	▼						
13490	Broget Fluesnapper (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	-3,85	**	▼	-5,42	*	▼						
14370	Halemejse (<i>Aegithalys caudatus</i>)	-0,33		●	-5,69	*	▼	-3,06	**	▼	0,36		●
14400	Sumpmejse (<i>Parus palustris</i>)	-0,96	*	▼	4,05	*	▲	-0,77	**	▼	1,91		●
14540	Topmejse (<i>Parus cristatus</i>)	-3,20	**	▼	-4,93	*	▼	-1,58	**	▼	-0,90		●
14610	Sortmejse (<i>Periparus ater</i>)	-1,68	**	▼	-0,35		●	0,42		●	1,12		●
14620	Blåmejse (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	0,77	**	▲	2,78	**	▲	0,33		●	0,79		●
14640	Musvit (<i>Parus major</i>)	-0,80	**	▼	-0,25		●	-0,60	**	▼	-0,94	*	▼
14790	Spætmejse (<i>Sitta europaea</i>)	2,16	**	▲	3,62	**	▲	1,62	**	▲	8,27	*	▲▲
14860	Træløber (<i>Certhia familiaris</i>)	1,21	*	▲	-0,18		●	-0,03		●	1,72		?
15150	Rødrygget Tornskade (<i>Lanius collurio</i>)	-2,85	**	▼	-0,25		●						
15200	Stor Tornskade (<i>Lanius excubitor</i>)							-0,65		●	-5,57		?
15390	Skovskade (<i>Garrulus glandarius</i>)	0,02		●	-0,90		●	0,29		●	1,80	*	▲
15490	Husskade (<i>Pica pica</i>)	0,51	*	▲	-0,57		●	-0,42		●	-2,33	**	▼
15600	Allike (<i>Corvus monedula</i>)	0,08		●	1,24		●	1,21	**	▲	2,60	*	▲
15630	Råge (<i>Corvus frugilegus</i>)	0,86	*	▲	-0,06		●	-0,40		●	2,27	*	▲
15670	Krage (<i>Corvus corone/cornix</i>)	0,72	**	▲	-0,03		●	-0,79	**	▼	0,00		●
15720	Ravn (<i>Corvus corax</i>)	9,06	*	▲▲	8,97	*	▲▲	12,16	*	▲▲	11,34	*	▲▲
15820	Stær (<i>Sturnus vulgaris</i>)	-2,05	**	▼	-2,97	**	▼	-1,50		●	-16,51		▼▼
15910	Gråspurv (<i>Passer domesticus</i>)	-1,61	**	▼	0,15		●	-3,49	**	▼	-4,76	**	▼
15980	Skovspurv (<i>Passer montanus</i>)	2,21	**	▲	0,24		●	0,64		●	5,47	**	▲
16360	Bogfinke (<i>Fringilla coelebs</i>)	0,35	**	▲	-1,96	**	▼	-0,29		●	-4,54	**	▼
16380	Kvækerfinke (<i>Fringilla montifringilla</i>)							-0,41		●	-7,41	*	▼
16490	Grønirisk Chloris chloris	1,68	**	▲	-7,25	*	▼	-0,50		●	-3,14	**	▼
16530	Stillits (<i>Carduelis carduelis</i>)	7,03		▲▲	-0,85		●	1,26		●	-13,12		▼▼
16540	Grønsisken (<i>Carduelis spinus</i>)							-0,91	*	▼	2,83		?
16600	Tornirisk (<i>Carduelis cannabina</i>)	-2,47	**	▼	-2,69	**	▼						
16620	Bjergirisk (<i>Carduelis flavirostris</i>)							-2,52		?	-10,13	*	▼
16630	Gråsisken (<i>Carduelis flammae/cabaret</i>)	-1,87	**	▼	-6,80	**	▼	-1,83	*	▼	7,66	**	▲
16660	Lille Korsnæb (<i>Loxia curvirostra</i>)	-2,94	**	▼	0,04		?	1,28	*	▲	6,68	*	▲
17100	Dompap (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	0,25		●	-1,74		●	-0,36		●	-6,05	**	▼
17170	Kernebider (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	1,55	*	▲	-2,74		?	0,32		●	-12,05		▼▼
18570	Gulspurv (<i>Emberiza citrinella</i>)	-2,27	**	▼	-1,41	**	▼	-2,10	**	▼	-3,45	**	▼
18770	Rørspurv (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	-0,84	*	▼	-2,41	**	▼	5,51	*	▲	-2,57		?
18820	Bomlærke (<i>Miliaria calandra</i>)	-0,43		●	-3,31	**	▼	3,83	**	▲	-8,98	**	▼

Appendiks 4. Bestandsindeks og grafer for pattedyr

Populationsindeks og trends for ynglesæson 1984-2011.

Population indices and trends for the breeding season 1984-2011.

Art	Latin	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Rådyr	<i>Capreolus capreolus</i>	100	108	114	118	96	114	103	131	147	140	154	144	152
Ræv	<i>Vulpes vulpes</i>	100	77	153	229	186	199	204	154	163	112	100	154	187
Hare	<i>Lepus europaeus</i>	100	82	85	97	80	69	63	89	87	86	100	80	94
Egern	<i>Sciurus vulgaris</i>	100	114	48	112	57	87	111	153	74	148	156	55	128

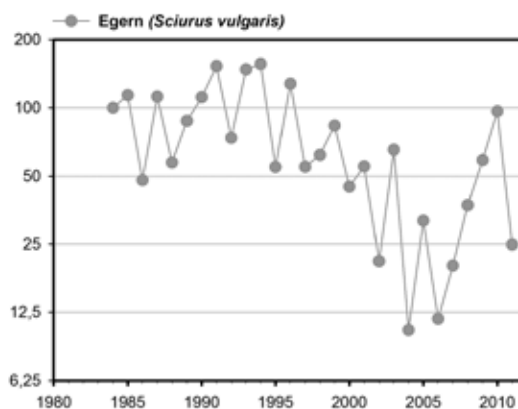
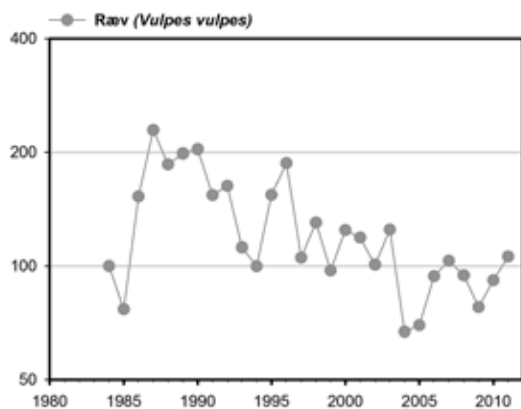
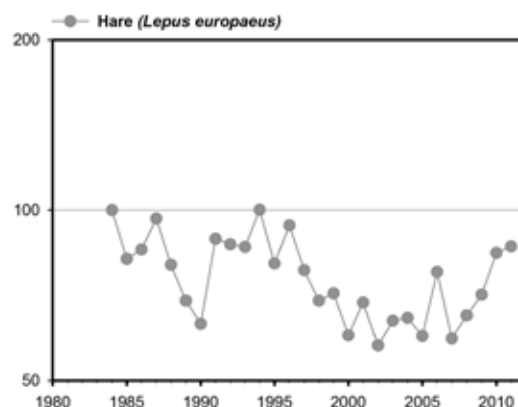
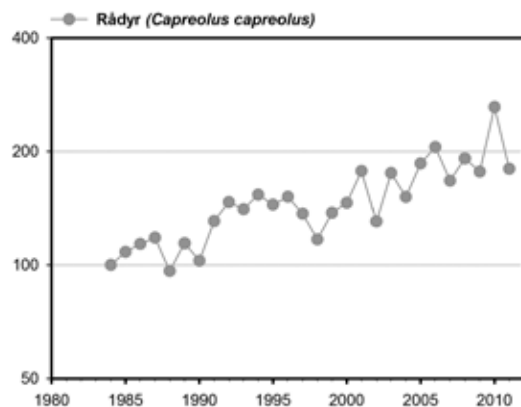
Populationsindeks og trends for pattedyr i vintersæson 1984/85-2010/11.

Population indices and trends for the winter season 1984/85-2010/11.

Art	Latin	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Rådyr	<i>Capreolus capreolus</i>	100	189	193	153	158	138	136	199	185	189	191	217	192
Ræv	<i>Vulpes vulpes</i>	100	93	134	20	54	34	45	28	49	33	64	108	63
Hare	<i>Lepus europaeus</i>	100	67	85	33	23	125	33	36	55	90	64	79	57
Egern	<i>Sciurus vulgaris</i>	100	80	53	60	44	51	61	110	96	92	75	76	80

Bestandsindeks i ynglesæsonen.

Population indices in the breeding season.

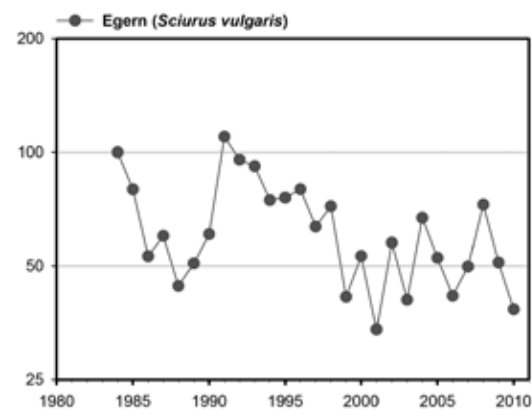
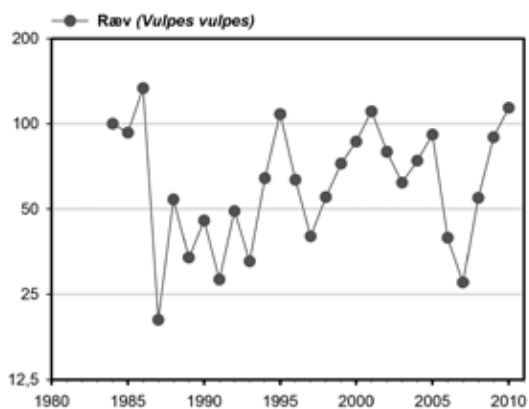
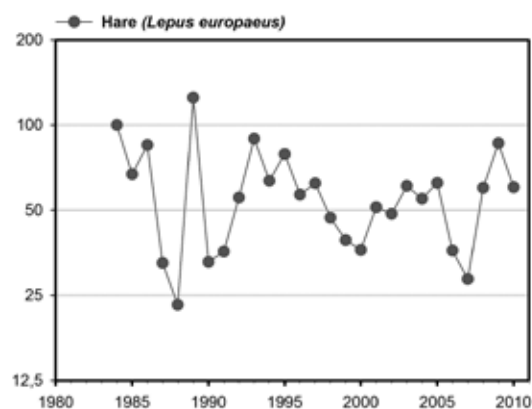
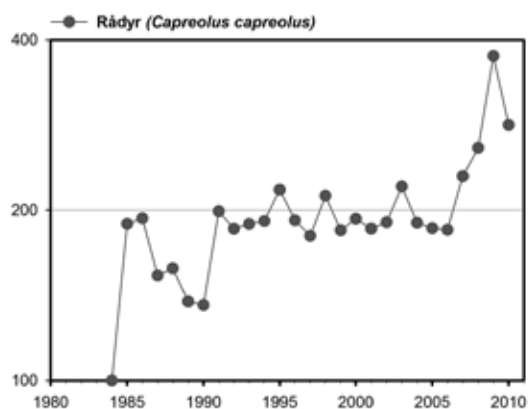

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Sign	%/år	Ind/år
137	117	137	146	177	130	175	151	186	205	167	192	177	262	180	**	2,50	6.395
105	130	97	124	119	101	125	67	70	94	103	94	78	92	106	**	-2,31	953
78	69	71	60	69	58	64	64	60	78	59	65	71	84	86	**	-1,00	12.577
55	62	83	45	55	21	65	10	32	12	20	37	59	97	25	**	-5,38	900

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Sign	%/år	Ind/år
180	212	184	193	185	190	220	190	186	185	230	258	375	283		**	2,17	7.930
40	55	72	86	111	80	62	74	91	40	28	55	90	114			0,92	350
62	47	39	36	51	48	61	55	62	36	29	60	86	60			-0,59	1.559
64	72	41	53	34	58	41	67	53	42	50	73	51	38		*	-1,87	948

Bestandsindeks i vintersæsonen.
Population indices in the winter season.

Appendiks 5. Oversigt over arter i indikatorerne

Art species	Farmland	Woodland	Other common	All common	Art species	Farmland	Woodland	Other common	All common
Lille Lappedykker (Tachybaptus ruficollis)				x	Husrødstjert (Phoenicurus ochruros)			x	x
Toppet Lappedykker (Podiceps cristatus)				x	Rødstjert (Phoenicurus phoenicurus)		x		x
Gråstrubet Lappedykker (Podiceps grisegena)				x	Bynkefugl (Saxicola rubetra)	x			x
Skarv (Phalacrocorax carbo)				x	Stenpikker (Oenanthe oenanthe)	x			x
Fiskehejre (Ardea cinerea)				x	Solsort (Turdus merula)			x	x
Knopsvane (Cygnus olor)				x	Sjagger (Turdus pilaris)	x			x
Grågås (Anser anser)				x	Sangdrossel (Turdus philomelos)			x	x
Gravand (Tadorna tadorna)				x	Misteldrossel (Turdus viscivorus)		x		x
Gråand (Anas platyrhynchos)				x	Græshoppesanger (Locustella naevia)			x	x
Taffeland (Aythya ferina)				x	Sivsanger (Acrocephalus schoenobaenus)			x	x
Troldand (Aythya fuligula)				x	Kærsanger (Acrocephalus palustris)			x	x
Ederfugl (Somateria mollissima)				x	Rørsanger (Acrocephalus scirpaceus)			x	x
Toppet Skallesluger (Mergus serrator)				x	Gulbug (Hippolais icterina)			x	x
Rørhøg (Circus aeruginosus)				x	Gærdesanger (Sylvia curruca)	x			x
Duehøg (Accipiter gentilis)				x	Tornsanger (Sylvia communis)	x			x
Spurvehøg (Accipiter nisus)		x		x	Havesanger (Sylvia borin)		x		x
Musvåge (Buteo buteo)			x	x	Munk (Sylvia atricapilla)			x	x
Tårnfalk (Falco tinnunculus)	x			x	Skovsanger (Phylloscopus sibilatrix)		x		x
Agerhøne (Perdix perdix)	x			x	Gransanger (Phylloscopus collybita)		x		x
Fasan (Phasianus colchicus)				x	Løvsanger (Phylloscopus trochilus)			x	x
Grønbenet Rørhøne (Gallinula chloropus)				x	Fuglekonge (Regulus regulus)		x		x
Blishøne (Fulica atra)				x	Grå Fluesnapper (Muscicapa striata)			x	x
Strandskade (Haematopus ostralegus)				x	Broget Fluesnapper (Ficedula hypoleuca)		x		x
Vibe (Vanellus vanellus)	x			x	Halemejse (Aegithalus caudatus)			x	x
Dobbeltbekkasin (Gallinago gallinago)	x			x	Sumpmejse (Poecile palustris)		x		x
Storspove (Numenius arquata)				x	Topmejse (Lophophanes cristatus)		x		x
Rødben (Tringa totanus)				x	Sortmejse (Periparus ater)		x		x
Hættemåge (Chroicocephalus ridibundus)				x	Blåmejse (Cyanistes caeruleus)			x	x
Stormmåge (Larus canus)				x	Musvit (Parus major)			x	x
Sølvmåge (Larus argentatus)				x	Spætmejse (Sitta europaea)		x		x
Svartbag (Larus marinus)				x	Træløber (Certhia familiaris)		x		x
Huldue (Columba oenas)		x		x	Rødrygget Tornskade (Lanius collurio)	x			x
Ringdue (Columba palumbus)			x	x	Skovskade (Garrulus glandarius)		x		x
Tyrkerdue (Streptopelia decaocto)			x	x	Husskade (Pica pica)			x	x
Gøg (Cuculus canorus)			x	x	Allike (Corvus monedula)			x	x
Natugle (Strix aluco)				x	Råge (Corvus frugilegus)	x			x
Mursejler (Apus apus)			x	x	Krage (Corvus corone/cornix)	x			x
Grønspætte (Picus viridis)			x	x	Ravn (Corvus corax)		x		x
Sortspætte (Dryocopus martius)		x		x	Stær (Sturnus vulgaris)			x	x
Stor Flagspætte (Dendrocopos major)		x		x	Gråspurv (Passer domesticus)			x	x
Sanglærke (Alauda arvensis)	x			x	Skovspurv (Passer montanus)	x			x
Digesvale (Riparia riparia)				x	Bogfinke (Fringilla coelebs)		x		x
Landsvale (Hirundo rustica)	x			x	Grønirisk (Carduelis chloris)			x	x
Bysvale (Delichon urbica)			x	x	Stillits (Carduelis carduelis)	x			x
Skovpiber (Anthus trivialis)			x	x	Tornirisk (Carduelis cannabina)	x			x
Engpiber (Anthus pratensis)	x			x	Gråsiskan sp. (Carduelis flammea/cabaret)			x	x
Gul Vipstjert (Motacilla flava)	x			x	Lille Korsnæb (Loxia curvirostra)				x
Hvid Vipstjert (Motacilla alba)	x			x	Dompap (Pyrrhula pyrrhula)		x		x
Gærdesmutte (Troglodytes troglodytes)			x	x	Kernebider (Coccothraustes coccothraustes)		x		x
Jernspurv (Prunella modularis)			x	x	Gulspurv (Emberiza citrinella)	x			x
Rødhals (Erithacus rubecula)		x		x	Rørspurv (Emberiza schoeniclus)			x	x
Nattergal (Luscinia luscinia)			x	x	Bomlærke (Emberiza calandra)	x			x

Appendiks 6. Ruter og optællere i ynglesæsonen 2011

DOF-København			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Jan Andersen	3229 Linde-Hestehave Huse	John Nielsen	1001 Vestskoven og Risby omegn
Arne Christensen	2598 Ryget Skov	Kurt E. Nielsen	950 Billesborg Indelukke
Christian Ebbe Mortensen	3476 Ledøje-Kroppedal	Ole Nyegaard	1059 Sønder sø og Præstesø
Jan Eriksen	914 Bognæs Storskov vestdel	Stig Damkjær Olesen	948 Ravnsholte Skov/Heide Overdrev
Leif Frederiksen	1050 Nymose	Jan Olsen	3355 Farum-Ganløse
Leif Frederiksen	1051 Utterslev N-NØ	Andreas Petersen	3813 Mølleåen Ørholm-Strandmøllen
Leif Frederiksen	1166 Veksø - Hove (Østrup)	Søren Peter Pinnerup	3570 Lejre - Osager - Skov Hastrup
Patricia Barton Gade	3187 Lufthavn - Skjalstrup	Søren Peter Pinnerup	3571 Ravnsholte Skov
Marta Bagoly Grun	938 Køge-Åshøj	Erik Skjødt	1006 Agerlandsrute v/Ishøj
Holger Hansen	944 Grubberholm Skov/trinbræt	Erik Skjødt	1007 Bytur/Ishøj bycenter
Niels Knudsen	937 Køge By	Ole Søgaard	998 Dragor Sydstrand-Søvang
Niels Knudsen	942 Lellinge, Høvelse, Ølby	Ole Søgaard	1005 Kongelunden
Niels Knudsen	3482 Stevns	Thomas Vikstrøm	1056 Gentofte Sø og Insulinmosen
Stig Linander	1159 Farum Sø-Hestetang	Søren Vinding	1147 Slagslunde m.m.
Troels M. Krogh	3774 Lille veileå	Søren Vinding	1157 Ganløse Egede m.m.
Jens Mortensen	1055 Smør- og Fedtmosen		

DOF-Nordsjælland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Ole Brauer	2441 Nødebo	Ulla Munch Hansen	3470 Jægerspris skydeterræn - Nygårdsvej
Birger Furbo	3500 Annisse (ynglesæson)	Jørgen Hugo Rasmussen	1079 Grib Skov n/f Kagerup
Per Grove Thomsen	3793 Usseørd Ådal (yngel)	Jørgen Schultz	1149 Annisse-Lille Lyngby Mose
Holger Hansen	995 Geels Skov	Jørgen Schultz	3705 Fønstrup Damme
John Hansen	3472 Færgelunden, Jægerspris	Hans Skotte Møller	1822 Grib Skov SV
John Holm	3651 Uggeløse Vest	Hans Skotte Møller	3367 Esrum Mølle -Esrum Sø
Vincent Hvenegård	1148 Vaserne	Ole Søgaard	1120 Gurre Sø og Horserød Hegn
Bent Møllmann Jürgensen	3363 Langstrupstien	Steen Søgaard	3232 Gurre Sø+Horserød Hegn
Bent Møllmann Jürgensen	3803 Hørsholm Golfklub	Thomas Vikstrøm	2435 Agerland omkring Ramløse

DOF-Vestsjælland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Ove E. Andersen	2429 Holmstrup-Lagunen-Valdbygården-Tudeå	Eli Jørgensen	805 Bøstrup
René Andersen	3780 Nyrup-Kyringe sommer	Kirsten Laursen	3147 Neksø
René Andersen	3785 Assentorp-Bodal	Rolf Lehmann	732 Kongskilde Friluftsgård
Magnus Bang Hansen	817 Røsnæs	Bruno Kvist Madsen	3752 Store Vroj og Krageø
Jens Boesen	828 Nostrup, Kalundborg	Jørgen Madsen	784 Stenstrup
Niels Bræinholt	714 Slagelse vest	Frits Mønsted	3814 Bøgelunde og omegn
Lasse Braae	1559 Korshage, Rørvig	Per-Henrik Nielsen	3710 Kårup/Ordrup
Hans Busk	771 Holbæk Fælled	Kirsten Olsen	2583 Øster Stilling/Tude Å
Henrik Gerner Baark	728 Vetterslev-Alsted-Gulager	Kirsten Olsen	3773 Slagelse-Antvorskov
Jane Dam	816 Agersø	Heidi Rom Petersen	826 Kongensmøller
Niels Poul Dreyer	3792 Allindemagle Skov	Jette Reeh	3494 Enghaven/Vesterlyng
Jan Ejsted	3865 Allindelille Fredsskov	Ulla Rode	3815 Fælleden
Annette Ellebæk	814 Nord for Tjebberup	Anders Roel	2454 Bromme Plantage
Peter Ellegaard	798 Humleøre Skov m.m.	Henrik Salomonsen	812 Tuse Ådal
Steen Flex	754 Skov m.m. langs Kobbelaå	Niels Henrik Svendsen	747 Agerland
Palle Hansen	776 Gl. Tølløse og omegn	Peter Lon Sørensen	3404 Herrestrup
Henning Heldbjerg	3546 Vrangstrup	Poul Erik Bøgelund Weinreich	720 Ringsted Å, Torpet Mose
Anders Jakobsen	3641 Skælskør-Kobæk (12 pkt)	Jørgen Winther	2584 Valbygård Skov
Grethe M. Jensen	827 Kalundborg		

DOF-Storstrøm			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Jon Bjørn Andersen	892 Vesterskov m.m.	Kim Laustsen	871 Glumsø-Herlufille m.m.
Jon Bjørn Andersen	897 Næsbyholm Storskov m.m.	Bent Nielsen	3628 Appenæs 1
Jon Bjørn Andersen	898 Glumsøområdet	Bent Rung Nielsen	851 Karebæk-Marvede-Saltø
Ulla Brandt	3810 Krårup	Rosemarie Nielsen	764 Haslev/Bregentved
David B. Collinge	3808 Hårbølle sommer	Uffe B. Nielsen	869 Rødby Fjord
Birte Ehlers	3227 Gedesby/Botøskoven	Birgit Pedersen	3264 Keldernæs-Saltvig området
Freddie Ehlers	2588 Sdr. Vedby Skovhuse/Kohaveskoven	Lisbeth Petersen	2593 Myrup - Skovmølle
Kurt Frederiksen	3617 Ålholm Hestehave - Ynglesæson	Lise Pflug	3823 Busemarke mose - Møn
Lis Hansen	3386 Næs-Skaverup-Øreby Strand	Per Schiermacker-Hansen	834 Møns Klint
Boris Ivanov	3633 Ulvshale Skov (Møn)	Ib Sørensen	3640 Kindvig Hoved
Leif H. Jacobsen	2596 Grøftestykkerne	Palle Sørensen	3649 Femø
Leif H. Jacobsen	3385 Alstrup	Søren Sørensen	2591 Rosenfelt
Orla Jakobsen	762 Haslev/Gissselfeld	Søren Sørensen	2592 Masned Ø
Orla Jakobsen	885 Tørnelund rundt	Lars Walsted Christoffersen	2427 Jarsskov
Bente Larsen	3483 Stensved-Petersværft		

DOF-Fyn			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Ivan Sejer Beck	3251 Kerterminde-egnen	Kirsten Halkjær Lund	2424 Birkende/Selleberg
Arne Bruun	3237 Thuro-Fyn	Michael Parkø	3177 Krogsbølle
Jens Bækkelund	692 Bogense	Borge Langkilde Rasmussen	3576 Sydostfyn ved Oure (yngel)
Jens Bækkelund	3620 Fællesskov	Per Rasmussen	3235 Tarup Grusgrave
Jens Bækkelund	3690 Æbelø sommer (10-punkt)	Søren Louis Rasmussen	3822 Revninge -Lundsgårdskoven
Per Damsgaard-Sørensen	3236 Fangel-Dømmestrup	Niels Riis	3697 Egebjerg Bakker Sommer
Joakim Dybbroe	651 Dyremosen	Ole Henrik Scharff	3842 Lunghøj og Fauskov Plantager
Christian Ebbe Mortensen	3495 Ommel-Lindsbjerg	Martin Strømkjær	3704 Margård
Erik Ehmsen	693 Arreskov SØ	Helle Suadiciani	3708 Tommerup-området
Jette Hansen	3368 Solevad	Troels Tvedebrink	3702 Strandby v/Hårby
Torben Skytte Hvass	694 Brydegård + Helnæs	Anne Veber Dossing	3701 Dømmestrup-Allested
Gunnar Jørgensen	3238 Nørreskov, Tåsinge	Elin Vrang	3685 Lango

Appendiks 6 - fortsat

DOF-Bornholm			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Kurt Buchmann	1200 Svaneke-Ibsker	Niels-Christian Lau	3455 Melsted-Kobbeådal
Kurt Buchmann	1202 Årsdale-Nexø	Ole Leegaard Jensen	1182 Strandmarken
Jens Christensen	1196 Rundt om Rutsker Højlyng	Flemming Mortensen	1191 Blemmelyng
Lene Hjorth	3632 Sandflugtskoven	Birgit Nielsen	3182 Ronne Vest
Lene Hjorth	3788 Torpe Bakker	Hans Kurt Pedersen	3498 Almindingen - øst for ekkodalen
Peter Holm-Jensen	3567 Nordskoven	Eilif S. Bendtsen	1197 Arnager-Nylars-Vellensbygd
Erik Jensen	1190 Rønne Pl./Blemmelyng/Kærby	Svend Svendsen	3390 Blemmelyng/Ny Lars
Poul Jermyn	3642 Klintebakke, Åkirkeby, Bygaden (7 pkt)	Svend Svendsen	3573 Springbakke
Niels Erik Johansen	3547 Kødtonden - Øle Å	Hanne Tottrup	3577 Aaker Nord - Nordøst

DOF-Sønderjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Ole Andersen	3630 Broballe, Mjelsø	Egon Jensen	3381 Halk Nor
Helle Regitze Boesen	2570 Nord for Haderslev	Birgitte Johannsen	3176 Løgumkloster
Gert Fahberg	2572 Sottrup Skov - Snogbæk - Nydam Mose	Jesper Leegaard	3733 Gram Storskov
Gabor Graehn	3804 Gabors Sønderborgrute - sommer	Peder Moesgaard	3214 Lindet Skov
Egon Iversen	538 Dybbøl Banke	Peder Moesgaard	3215 Gram
Martin Iversen	511 Tønder by	Birthe Rise	3807 Vojens Billund
Martin Iversen	521 Draved Skov	Inger Sinding	3258 Årø
Martin Iversen	550 Lakolk Strandenge	Lene Timmermann	3634 Kegnæs Ende
Martin Iversen	553 Soldaterskoven	Simon Witt Paulsen	3249 Genser Syd/NV

DOF-Sydvestjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Bent Andersen	3824 Ribe	Kim Schreiber	2579 Randbøl Hede/Frederikshåb Plantage
Kurt Bredal Christensen	2612 Høgsby/Lundsmark Hede/Råhede Enge/ Høgsbro Enge	Hans Staal	3801 Krat
Bjarne Holm	2606 Skovlund - Hoddeskov	Anders Tesgaard	3809 Nordby
Michael S. Johansen	3799 Myrthue ved Marbæk -sommer	Jens Thalund	487 Guldager-Marbæk
Jens Rye Larsen	3806 Outrup vest	Ole Thorup	489 Ribemarsken
Søren Peder Nielsen	3797 Guldager-Agerland	Ole Thorup	3168 Blåbjerg Klitplantage mm
Susanne Overgaard Petersen	2611 Høgsbro Plantage/Råhedemark	Henry Thøgersen	279 Skovlund Plantage

DOF-Sydøstjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Jørgen Erling Andersen	2582 Kolding Nord	Willy Krog	3684 Bjerre Engsø
Preben Andersen	3626 Trelde-Høll	Tommy Kaae	3789 Løsning N 2011
Iwan Bergholdt	602 Midtskov-Sønderskov	Carsten Fynbo Larsen	2574 Omkring Sejet
Conny Brokholm	622 Gl. Højen-Jerlev-Horsted	Arne Lilhauge	558 Fredericia nord
Dorte Bryrup	3387 Nær Engelsholm Sø	Laue Lund	3364 Hjarup Bæk
Jens Callesen	3245 Oksenbjerge-Sejrup	Laue Lund	3460 Nagbøl
Jens Callesen	3356 Grydedals Banker	Sigrid Macsween	3353 Højen skov
Morten Christensen	2576 Hedensted Nordøst	Sigrid Macsween	3354 Frøkær Skovvej - Vilstrup Skov
Morten Christensen	2577 Hedensted-Rosenvold	Gert Nicolaisen	3712 Vamdrup Syd
Morten Christensen	3131 Hedensted Golfbane	Frede Nielsen	3454 Ved Fovslet
Morten Christensen	3134 Tagkær rundt	Kjeld Pedersen	3375 Ådalen
Steen Christensen	3618 Egum (yngletælling)	Ole Dalsgaard Pedersen	3362 Stilbjerggruten
Dorte Dam	3683 Vognkær Enge	Ole Dalsgaard Pedersen	3686 Høgelund-Karlskov
Susanne Dirks	3623 Vork Bakker	Geoffrey Charles Preston	562 Tiufkær-Smidstrup-Klatrup
Johannes Erritzøe	2571 Taps	Geoffrey Charles Preston	563 Ulvemose-Viuf Skov
Westy Esbensen	3376 Jelling	Geoffrey Charles Preston	604 Kolding by
Svend Fischer-Nielsen	3753 Sønderskov Vejle	Geoffrey Charles Preston	619 Tiufkær-Håstrup-Almind m.m.
Therkel Hald	606 Kolding-Agrtrup-Dalby	Geoffrey Charles Preston	2580 Fredsted - Ø. Starup - Bølling
Søren Peter Jensen	3244 Ødis-Hjarup	Geoffrey Charles Preston	2581 Tiufkær - Mejsling - Ammitsbøl
Henrik Kolsbjerg	3545 Jellingskov/Grejs ådal	Christian Strunge	2431 Vingsted-Vesterby-Ravning

DOF-Vestjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Ole Amstrup	3466 Bjerregård/Gammelgab	Jens Kjeld Madsen	271 Ørre
Ole Amstrup	3471 Værnengene	Erik Mørk Nielsen	3786 Dejbjerg Plantage + Hede
Gert Thorhauge Andersen	302 Sdr. Feldborg Plantage syd	Stig Niklassen	2558 Præstbjerg
Gert Thorhauge Andersen	303 Herning midtby	Leif Novrup	213 Sevel Sogn vest
Mogens Bak	298 Hemmet Vest	Leif Novrup	304 Hjerl Hede/Flyndersø SV
Birgit Bomholt	226 Skalle Sø	Leif Novrup	3169 Stubbergård Sø
Jonna Forsom	273 Kilde-Aulum	Lisbeth Olesen	231 Rind Plantage
Christian Hjorth	3174 Vind - Stråsø - Gosmer	Gunnar Pedersen	282 Bølling Sø
Lars Holm Hansen	276 Abildå-Feldbæk m.m.	Maja Pedersen	2559 Lavbjerg Hage
Sonja K. Høyer	2560 Kjærgårdsmølle (10-pkt y)	Peder Pedersen	284 Ryde-Stendis
Poul Erik Jeppesen	3816 Fandens eng - Albæk mose	Svend Erik Petersen	3703 Ringkøbing
Poul Krag	3555 Hjerl Hedevej til Hustedvej	Hans Rasmussen	3689 Idom/Råsted
Poul D. Kæseler	3388 Skarrild SSV	Henry Thøgersen	295 Holstebro Vest (Sortestien)
Poul D. Kæseler	3389 Skarrild ØNØ	Henry Thøgersen	3572 Storådalens Golfbane
Peter Leth Olsen	3775 Ringkøbing Fjord-sti	Børge Vistisen	3700 Anum-Skjern Å
Else Madsen	3627 Holstebro syd/øst		

Appendiks 6 - fortsat

DOF-Østjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Jes Sig Andersen	3352 Gammelstrup-Vestbirk-Fyel	Peter Lange	430 Alling Ådal m.m.
Leif Andersen	3241 Tønning	Peter Lange	3400 Natlyt-Stjær-Soballe-Veng-Hemstok
Tove K. Andersen	421 Brabrand Sø	Arne Bo Larsen	3130 Bøjstrup, Margrethelund, Elholt, Strøby.
Mikkel Bello Andreassen	3557 Vilhelmsborg - Moesgaard	Hans Jørn Laursen	416 Ebeltoft Nordkommune
Henrik Birk	326 Rye Nørreskov	Jens Kristian Laursen	3261 Bøjstrup Skov
Flemming Bohl	423 Odder	Jens Peter Lomholt	2563 Korup Sø
Ursula Burmann	457 Ryomgård, Ryom Eng, Vallumso	Jens Peter Lomholt	2564 Møllerup
Erik Christensen	414 Stenvad-Fjellerup-Ørum	Flemming Nielsen	2568 Hornslet, Mørke
Erik Christensen	470 Tustrup-Nørager	Annie Pedersen	137 Kompedal vest
Marie Dalsgaard	3366 Gjerrild banen	Gunnar Pedersen	194 Pramdragerstien m.m.
Knud Forthoft	3151 Laven	Gunnar Pedersen	3351 Torning-Vestermark
Knud Forthoft	3152 Tørring v/Ry	John Petersen	382 Fjellerup
Knud Forthoft	3153 Hårup/Resenbro	Jens Reddersen	3501 Karpenhøj
Jørgen U. Hammershaimb	3667 Skejby Agerland	Niels Jørgen Relsted	3365 Dråby og omegn
Jørgen U. Hammershaimb	3668 Marselisborg Skov	Per Reng	3226 Ålsø/Højbjerg
Bent Hansen	3373 Ildal Skov/ Salten Langsø	Ronni Røjgaard	3512 Rodmose - Engeskov - Tiufkær mark
Mogens Hansen	369 Tåstrup Sø/Mose m.m.	Regnar Samso	2561 Gjerrild Vandkær
Steen Hansen	2575 Gudenåen Voervadsbro-Klosterkær	Regnar Samso	2562 Gjerrild Mark
Peter Hjeds	2438 Frijsenborg Skov	Christian Strunge	2430 Koustrup - Kolindsund
Søren Højager	1430 Løvenholm vest	Bent Somod	376 Moesgård m.m.
Anders Jensen	388 Langå-Væth	Bjarne Boye Sørensen	434 Grenaa Enge m.m.
Ole Jensen	378 Pilbrodalen/Vitved/Stilling Sø	Tove Tindall	438 Ry-Mosso
Svend Møller Jensen	306 NørreRis Skov	Tove Tindall	440 Mossø N+V
Svend Møller Jensen	311 Lilleådal	Tove Tindall	473 Tulstrup-Bjedstrup
Christian Jordansen	3639 Vejby/Lystrup Enge	Ole Bøgh Vinther	348 Søbygård Sø
Jørgen Kjeldsen	456 Fussingø Skov	Inger & Ivan Zink-Nielsen	469 Thorskov (Marselisborg)
Joy Klein	3220 Kolkær/Vesterskov V/Møllerup	Poul Erik Østergaard	3280 DE52 (Bedør)

DOF-Nordvestjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Poul Blicher Andersen	2555 Almind - Birgittelyst	Susanne Møller	3248 Norup
Knud Ejner Christensen	147 Grove	Gunnar Pedersen	198 Tange Sø
Hans Henrik Godt	108 Frostrup Hede-Lild Klitplantag	Ole Riis Petersen	200 Kongenshus Hede
Elly Hansen	3499 Madsted-Hvidbjerg Plantage	Helge Røjle Christensen	110 Østerild Plantage
Henriette Tøttrup Hansen	3817 Nordøst Salling/Junget sommer	Helge Røjle Christensen	201 Hannæs agerland
Hans Henrik Hust	118 Stenbjerg Plantage	Arne Skov	3456 Ved Lundø
Martin Høj Hansen	3805 Ørum-Velds	Marianne Suhr	3558 Viborg Vestskove
Eyvind Lyngsie Jakobsen	91 Ø-Bakker	Gorm Thyge Wæhrens	90 Ørslevkloster-Lund-Bøstrup
Villy Lauritsen	169 Viborg syd/sydvest	Gorm Thyge Wæhrens	93 Bådsgård-Bruddal-Majgård
Villy Lauritsen	174 Viborg Nord	Gorm Thyge Wæhrens	173 Skive-Hancock
Lars Mogensen	2556 Vejrumbrø/Ø-Bakker	Stinne Aastrup	197 Nørreådal

DOF-Nordjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Frank Christian Andersen	3581 Ø. Hassing Kær	Svend Erik Mikkelsen	5 Hammer Bakker
Henrik Christoffersen	3646 Store Vildmose	Svend Erik Mikkelsen	10 Langholt by + moser
Tscherning Clausen	2554 Toft Skov	Svend Erik Mikkelsen	3645 Landbrugsområder mellem Grinsted og Ørum
Lis Gravesen	31 Grindsted-Ørum Mose	Lars H. Mortensen	3551 Sønder Sørig
Peter Hansen	3635 Ålbæk Klitplantage	Anders Refstrup	3655 Skeelslund
Tom Sellebjerg Jacobsen	58 Løgstør	Lars Heiring Sørensen	3377 Husby
Tom Sellebjerg Jacobsen	75 Vilsted	Ole Sørensen	53 Fjerritslev
Bo Jæger	7 Vandværksskoven	Poul Sørensen	3481 Bunken Klitplantage
Kirsten Jæger	2552 Tversted Klitplantage	Henrik Møller Thomsen	3548 Halkær sø og ådal
Niels Jæger	3132 Sortkær Hede	Jette Vestergaard	3647 Fræer
Anton Thøger Larsen	3552 Tofte skov	Karsten Vestergaard	3648 Gl. Skorping
Mogens Larsen	2551 Enebæruten	Inger & Ivan Zink-Nielsen	86 Slettestrand-Svinkløv Pl.
Thorhild Lund	52 Høstemark Skov		

Appendiks 7. Ruter og optællere i vintersæsonen 2010/11

DOF-København			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Jan Andersen	969 Linde-Hestehave Huse	Anders Wiig Nielsen	3720 Vest for Roskilde
Bent Bardtrum	943 Ledreborg	John Nielsen	997 Vestskoven omkring Risby
Andrea Sandahl Skov Bøtker	3769 Amagerfælled	Kurt E. Nielsen	970 Billesborg Indelukke
Christian Ebbe Mortensen	3525 Ledøje Kroppedal	Ole Nyegaard	2529 Fuglehavegård-Kildebakke
Jan Eriksen	913 Bognæs	Ole Nyegaard	3207 Møllemose og Jonstrup Å
Leif Frederiksen	3209 Veksø - Hove (Østrup) (vinter)	Ole Nyegaard	3208 Nysøvang
Patricia Barton Gade	968 Skalstrup-Lufthavn	Ole Nyegaard	3439 Egebjerg mv.
Patricia Barton Gade	975 Skalstrup-Gadstrup	Jan Olsen	3344 Farum og Ganløse
Marta Bagoly Grun	963 Køge-Åshøj	Andreas Petersen	3723 Mølleåen Ørholm-Strandmøllen (vinter)
Sanne Hjulgaard	3742 Malmmosen-Furesøparken	Søren Peter Pinnerup	3541 Lejre - Osager - Skovhastrup
Erik Mandrup Jacobsen	982 Vestskoven/Porsemosen	Ole Søgaard	999 Dragør Sydstrand/Søvang
Leif Jørgensen	3536 Sporene ved Store Tårnby	Ole Søgaard	1040 Kongelunden vinter
Stig Linander	1137 Farum Sø-Hestetang	Thomas Vikstrøm	979 Gentofte Sø og Insulinmosen
Jens Mortensen	980 Smør- og Fedtmosen	Søren Vinding	1127 Bastrup Sø og omegn

DOF-Nordsjælland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Flemming Arentoft	1101 Gribskov (Boland Vang)	Ole Michael Jensen	3719 Rungsted
Åse Avnsbjerg	3734 Strødam Engsø og Pøle Å	Bent Møllmann Jürgensen	3328 Langstrup-stien
Peter Borch	3722 Stasevang, Hørsholm	Bo Kayser	3590 Rude Skov Vest
Ole Brauer	2535 Nødebo	Dan Madsen	3748 Rungsted Hegn og Folehaveskoven
Birger Furbo	1139 Annisse (vinter)	Ulla Munch Hansen	3422 Ved Jægerspris
Per Grove Thomsen	3725 Usseerød Ådal (vinter)	Birgit Nielsen	2626 Lille Rørbæk Agerland - vinter
Karin Hammer	3746 Vallerød	Birgit Nielsen	3392 St. Rørbæk Mark/Marbæk - vinter
Holger Hansen	1071 Rude Skov	Jørgen Hugo Rasmussen	1074 Gribskov/Kagerup-Storkevad
Holger Hansen	1077 Vaserne	Alex Rosendal	3349 Nivå Bugt
John Hansen	3517 Færgelunden, Jægerspris	Lissie Schlütter	3768 Arboretet
Søren Hansen	3764 Vedbæk-syd	Jørgen Schultz	1130 Annisse-Lille Lyngby Mose
John Holm	3652 Uggeløse vest	Hans Skotte Møller	1103 Grib Skov (sv)
Bent Holme	1100 Horsørød Hegn		

DOF-Vestsjælland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
René Andersen	3717 Nystrup/Kyringe	Grethe M. Jensen	3533 Kalundborg
Jens Boesen	2545 Nostrup	Kirsten Laursen	737 Rytterbjerg-Broby Vesterskov
Hans Busk	699 Audebo Plantage	Rolf Lehmann	712 Kongskilde Friluftsgård
Henrik Gerner Baark	708 Vetterlev-Alsted-Gulager	Jørgen Madsen	3660 Haraldsted Sø
Jane Dam	731 Agersø	Per-Henrik Nielsen	3587 Ordrup
Annette Ellebæk	738 Holbæk-Dragerup	Ulla Rode	3770 Holbæk fælled
Steen Flex	709 Langs Kobbela	Hans-Kurt Strevelin	3765 Mølleskov Udstrup
Birgit Hedegaard	3766 Annebjerskov	Poul Erik Bøgelund Weinreich	706 Høm Mølle, Torpet Mose m.m.
Birgit Hedegaard	3767 Asnæs-Sanddobberne-Dragsholm	Jørgen Winther	3204 Sønder Overdrev

DOF-Storstrøm			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Ulla Brandt	3613 Krårup (vinter)	Orla Jakobsen	872 Tornelund rundt
David B. Collinge	3716 Hårbølle Havn	Svend Erik Jessen	3521 Torrig Skov
Per Dieppen	865 Halskov I	Bente Larsen	3526 Stensved-Petersværft vinter
Per Dieppen	874 Halskov II	Bent Nielsen	3665 Appenæs rundt
Freddie Ehlers	2515 Sdr. Vedby Skovhuse/Kohaveskoven	Lisbeth Petersen	2514 Myrup-Skovmølle
Freddie Ehlers	2516 Gedesby/Botoskoven	Bernt Rasmussen	859 Korselitze Skov-Strand
Kurt Frederiksen	3616 Ålholm Hestehave	Bernt Rasmussen	2505 Nysted-Vantore
Lis Hansen	3429 Næs-Skaverup-Knudsskov	Palle Sørensen	3606 Femø
Henning Heldbjerg	3661 Nødholm syd for Glumso	Søren Sørensen	2510 Rosenfelt marker
Torben Hviid	3750 Knuds Skov m. Tange	Søren Sørensen	3206 Masned Ø
Boris Ivanov	3527 Ulvshale Skov	Sven Thorsen	3671 Høkke 2
Leif H. Jacobsen	864 Nord-vest Falster	Lars Walsted Christoffersen	2639 Jarsskov
Orla Jakobsen	719 Haslev/Gissselfeld		

DOF-Fyn			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Margrethe Andersen	3728 Svino og Ronæsskov	Gunnar Jørgensen	2541 Espe
Ivan Sejer Beck	3524 Kerteminde Syd	Kirsten Halkjær Lund	2544 Birkende/Selleberg
Richard Burzynski	666 Lyø	Ella Mikkelsen	686 Odense SV
Karsten Busk Laursen	656 Pugemølle Å	Michael Parkø	3183 Krogsbølle
Per Damsgaard-Sørensen	3185 Fangel - Dømmestrup	Borge Langkilde Rasmussen	3534 Sydstfyn ved Oure
Joakim Dybbroe	650 Stubbedam-Enemærket	Per Rasmussen	3294 Tarup Grusgrave
Erik Ehmsen	652 Norresø	Niels Riis	3664 Egebjerg Bakker
John Frisenvænge	680 Gråsten Nor, Æro	Martin Strømkjær	3737 Margård
Michael L.J. Glentetal	628 Ravnholt Skov	Helle Suadicani	3735 Tommerup og omegn
Kell Grønborg	3296 Nonnebstien	Anne Veber Døssing	3771 Dømmestrup-Allested
Jette Hansen	3331 Solevad	Elin Vrang	3663 Bogensø
Niels Bomholt Jensen	626 Fiskerup Skov		

Appendiks 7 - fortsat

DOF-Bornholm			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Kurt Buchmann	1210 Svaneke-Listed m.m.	Hans Kurt Pedersen	3676 Almindingen Syd
Erik Jensen	1192 Rønne Plantage	Eilif S. Bendtsen	1204 Arnager-Nylars-Vellensbygård
Niels Erik Johansen	3510 Kødønden - Øle Å (vinter)	Svend Svendsen	3332 Blemmelund
Niels-Christian Lau	3518 Melsted - Saltuna	Svend Svendsen	3519 Springbakke
Ole Leegaard Jensen	1181 Snogebæk-Balka	Hanne Tøttrup	3615 Aaker Nord-nordøst
Birgit Nielsen	3327 Nær Rønne		
DOF-Sønderjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Helle Regitze Boesen	3447 Nord for Haderslev - vinter	Martin R. Jessen	3277 Broagerland - vinter
Gert Fahberg	507 Arnkil Skov	Birgitte Johannsen	3191 Løgumkloster
Gabor Graehn	3732 Gabors Sønderborgrute	Jesper Leegaard	3825 Gram Storskov vinter
Egon Iversen	524 Dybbøl Banke	Peder Moesgaard	3416 Lindet Skov
Martin Iversen	512 Tønder by	Peder Moesgaard	3417 Gram
Martin Iversen	536 Soldaterskoven	Birthe Rise	3781 Vojens-Billund
Egon Jensen	3437 Halk Nor 43	Lene Timmermann	3751 Kegnæs Ende vinter
Niels Peter Møller Jensen	3749 Tørning - Hindemade	Simon Witt Paulsen	3330 Nørreskov/Hovslund Skov
DOF-Sydvestjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Kurt Bredal Christensen	2501 Råhede Enge/Høgsbro Enge/Rejsby	Susanne Overgaard Petersen	2500 Høgsbro Plantage/Råhede Mark
Bjarne Holm	2498 Skovlund-Hoddeskov	Jens Thalund	505 Guldager-Marbæk
Vitta Højrup	2495 Grønningen	Ole Thorup	499 V. Vedsted, Indvindingen m.m.
Michael S. Johansen	2497 Bolhede-Nordenskov	Ole Thorup	504 Gl. Hvidinge Enge og Forland
Michael S. Johansen	3747 Myrtuegård, Eng + Skov	Ole Thorup	3409 Fano Klitplantage-Heden
Jens Rye Larsen	3718 Outrup Vest		
DOF-Sydøstjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Jørgen Erling Andersen	3528 Trolthedestien	Laue Lund	3431 Nagbøl vinter
Preben Andersen	3738 Spang Å, Bøgeskov og Trelde	Sigrid Macsween	3343 Højen Skov
Knud Boysen	3602 Stensballe Sund (Nørrestrand)	Sigrid Macsween	3348 Frøkær Skovvej
Conny Brokholm	2540 Gl. Højen-Jerlev-Horsted	Gert Nicolaisen	3741 Vamdrup syd
Dorte Bryrup	3323 Engelsholm Skov	Frede Nielsen	3445 Ved Ødis
Jens Callesen	3292 Oksenbjerge-Sejrup (vinter)	Jørgen Pagh	3673 Assendrup
Steen Christensen	3593 Egum	Kjeld Pedersen	3426 Ådalen
Westy Esbensen	3329 Jelling	Ole Dalsgaard Pedersen	3321 Høgelundruten
Svend Fischer-Nielsen	3721 Sønderskoven Vejle	Ole Dalsgaard Pedersen	3433 Stilbjerg Sande-Ringive Kommuneplantage
Steen Hansen	2539 Gudenåen Voervadsbro-Klosterkær	Geoffrey Charles Preston	556 Tiufkær-Smidstrup-Klattrup
Søren Højager	577 Endelave	Geoffrey Charles Preston	557 Skov nord for Tiufkær
Willy Krog	3731 Borren	Geoffrey Charles Preston	564 Ulvemosen-Viuf Skov
Carsten Fynbo Larsen	3200 Omkring Sejet	Jette Reeh	3319 Grepå-Lerbæk mølle
Arne Lilhauge	561 Fredericia N	Christian Strunge	3299 Vingsted - Ødsted - Ravnning
Laue Lund	3309 Hjarup Bæk		
DOF-Vestjylland			
Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Mogens Bak	290 Hemmet Vest	Jens Kjeld Madsen	263 Ørre
Mogens Bak	292 Hemmet Øst	Peder Nygaard Nielsen	592 Ejstrup Sø
Jens Ballegaard	2485 Stadlø	Stig Niklassen	3189 Præstbjerg Naturcenter
Frederik Grønfeldt	234 Søndervig-Holmsland	Leif Novrup	223 Vinderup kommune vest
Christian Hjorth	272 Vind og omegn	Lisbeth Olesen	239 Rind Plantage
Lars Holm Hansen	267 Abildå-Feldbæk m.m.	Gunnar Pedersen	278 Bølling Sø
Sonja K. Høyer	3276 Kjærgårdsmølle (10-pkt v)	Maja Pedersen	3448 Lavbjerg
Henning With Jensen	269 Skovlunde Plantage	Peder Pedersen	2616 Ryde/Stendis
Poul Erik Jeppesen	3727 Oldsøvej - Langkjærvej	Svend Erik Petersen	3669 Ringkøbing
Poul D. Kæseler	3441 Skarrild SSV	Hans Rasmussen	3670 Idom-Råsted
Poul D. Kæseler	3493 Skarrild ØNØ	Børge Vistisen	3744 Punkttælling Vinter
Poul D. Kæseler	3679 Skarrild ØNØ 2	Egon Østergaard	207 Stoubæk Krat

Appendiks 7 - fortsat

DOF-Østjylland

Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Jes Sig Andersen	3418 Gammelstrup-Gudenåen-Fyel	Jens Kristian Laursen	3301 Bøjstrup Skov
Leif Andersen	3196 Tønning	Jens Peter Lomholt	2634 Korup sø
Henrik Birk	328 Pårup og Høvid skove	Jens Peter Lomholt	2635 Møllerup
Flemming Bohl	433 Odder	Meta Mortensen	3324 Fladbro
Flemming Falk	409 Floes	Flemming Nielsen	2491 Hornslet, Mørke
Knud Forthoft	3335 Resenbro / Sminge	Annie Pedersen	111 Kompedal Plantage
Knud Forthoft	3336 Låsby / Voel / Linå	Annie Pedersen	140 Stendal Skov
Jørgen U. Hammershaimb	310 Marselisborg Skov	John Petersen	412 Fjellerup m.m. Nørre Djurs
Jørgen U. Hammershaimb	3666 Skejby Agerland	Jens Reddersen	3411 Karpenhøj vinter
Ole Emil Hansen	354 Fussingø Statsskov	Niels Jørgen Relsted	3450 Dråby og omegn
Ole Emil Hansen	432 Spentrup & omegn	Per Reng	3393 Ålsø/Højbjerg - vinter
Peter Hjeds	2489 Stubbe Sø	Ronni Røjgaard	3511 Rødmose - Engeskov - Tiufkær mark
Anders Jensen	389 Langå-Væth	Regnar Samso	3190 Gjerrild-Stokkebro
Christian A. Jensen	384 Tåstrup og Omegn	Bent Somod	383 Moesgaard-Fulden
Ole Jensen	371 Pilbrodalen/Stilling Sø	Bjarne Boye Sørensen	402 Grenaa Enge m.v.
Svend Møller Jensen	309 Nørre Skov	Lars Tom-Petersen	3609 Sødringkær/Sødringholm Skov
Svend Møller Jensen	312 Lilleådal	Ole Bøgh Vinther	368 Søbygård Sø, Hammel
Christian Jordansen	364 Vejlbj/Lystrup Enge	Inger & Ivan Zink-Nielsen	449 Thorskov (Marselisborg)
Joy Klein	404 Rugård Nørresø & Dyrehave	Poul Erik Østergaard	427 DE52 (Beder)
Peter Lange	386 Kolskov		

DOF-Nordvestjylland

Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Poul Blicher Andersen	3186 Almind - Birgittelyst	Gunnar Pedersen	161 Pramdragerstien
David Boertmann	3320 Krabbesholm Skov og omegn	Gunnar Pedersen	163 Tange Sø
Birgit Bomholt	3730 Skallesø og Flyndersø (10 pkt)	Poul Ulrich Riis	165 Bøddum
Flemming Damskov	101 Grønning-Lyby Strand	Helge Røjle Christensen	119 Østerild Plantage
Henriette Tøttrup Hansen	3745 Junget / Nordøst Salling	Helge Røjle Christensen	149 Hannæs-agerland
Martin Høj Hansen	3739 Ørum-Velds	Arne Skov	3540 Lundø Ruten
Villy Lauritsen	100 Inderøen, Hald Sø	Gorm Thyge Wæhrens	99 Bådsgård-Majgård
Lars Mogensen	3188 Vejrumbro/Ø-bakker (vinter)	Stinne Aastrup	141 Viborg NØ/Loldrup Sø
Susanne Møller	3341 Norup		

DOF-Nordjylland

Punkttæller	Rutens nr. og navn	Punkttæller	Rutens nr. og navn
Frank Christian Andersen	3446 Ø. Hassing Kær	Tom Sellebjerg Jacobsen	38 Løgstør + fjord
Henrik Christoffersen	3597 Gravsholt-Lyngdrup-Striben	Svend Erik Mikkelsen	3588 Landbrugsområdet Langholt/Vodskov
Henrik Christoffersen	3601 Store Vildmose	Tove Pedersen	2483 I og ved Sæbygård Skov
Lis Gravesen	1 Hammer Bakker	Anders Refstrup	3508 Skeelslund
Peter Hansen	3662 Ålbæk Klitplantage	Carsten Sørensen	20 Tolshave Mose

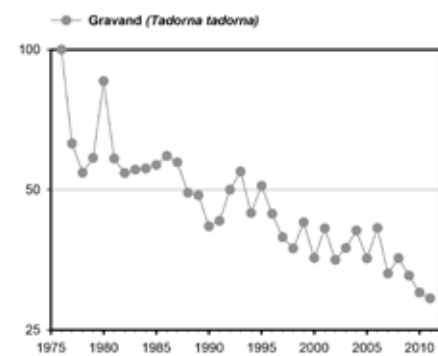
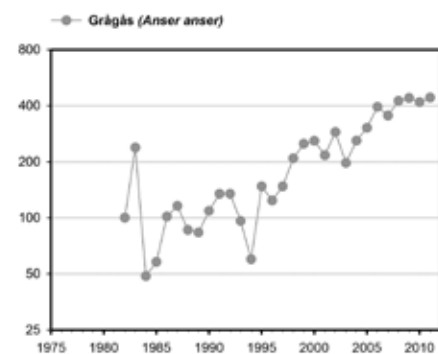
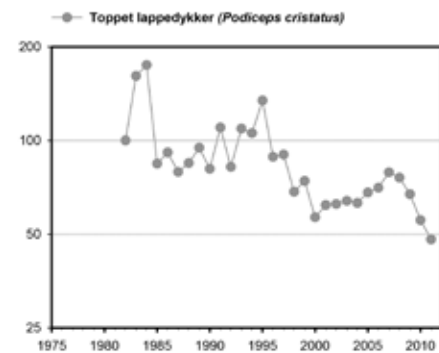
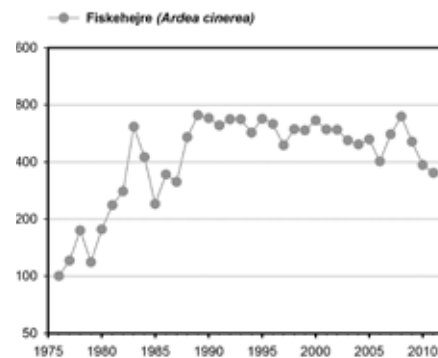
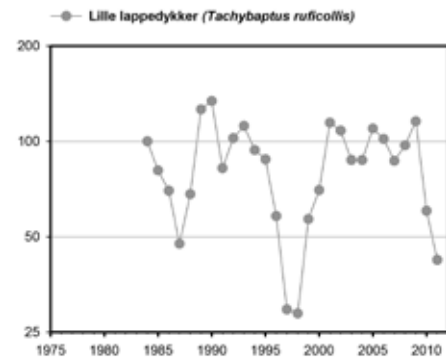

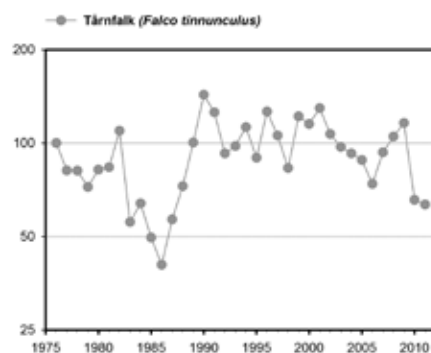
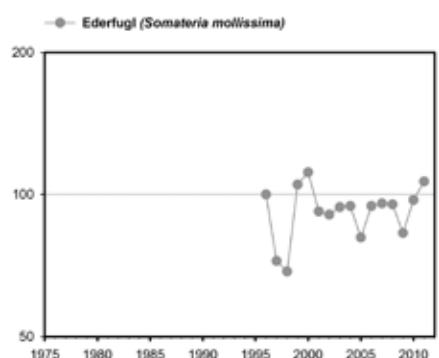
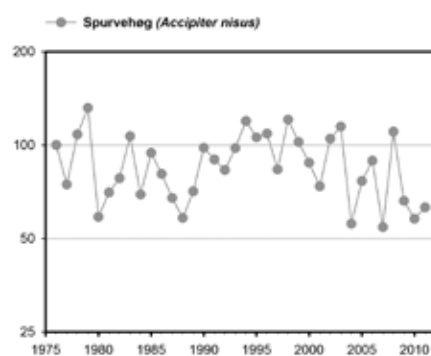
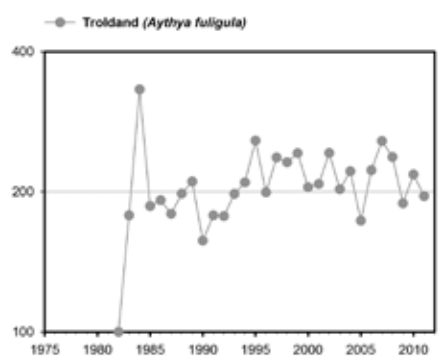
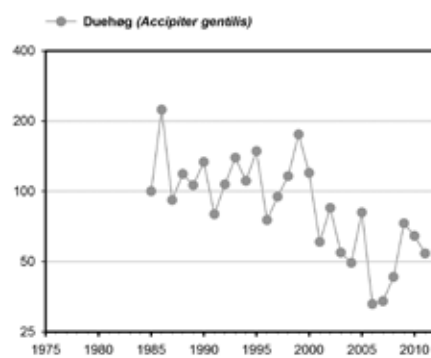
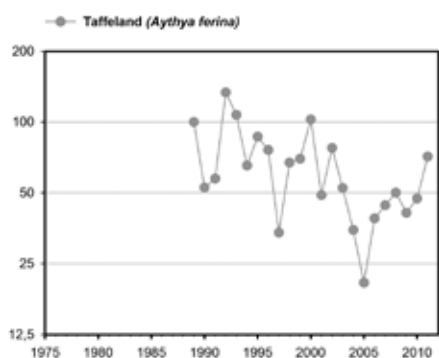
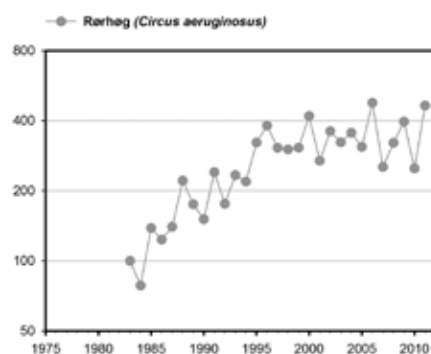
Bynkefugl. Foto: Ulrik Bruun

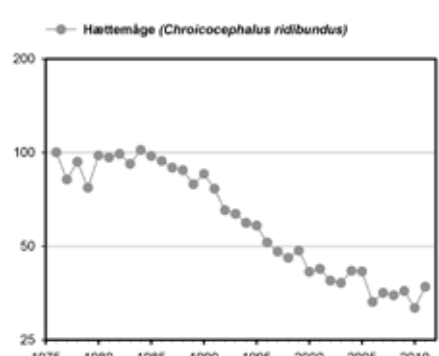
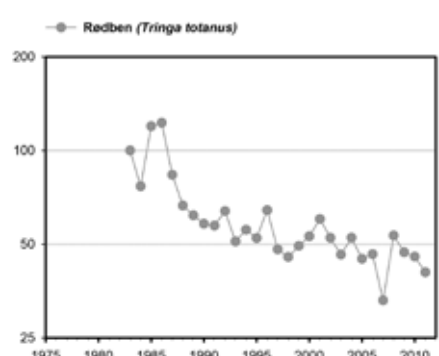
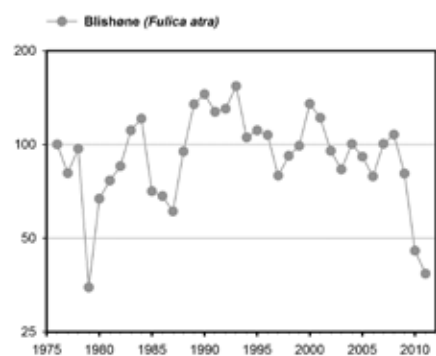
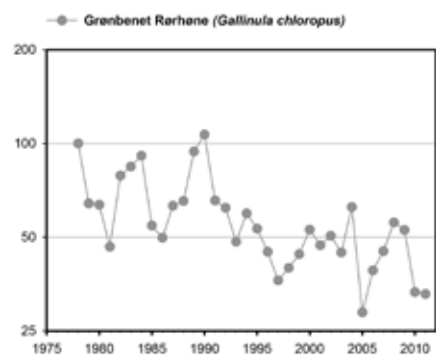
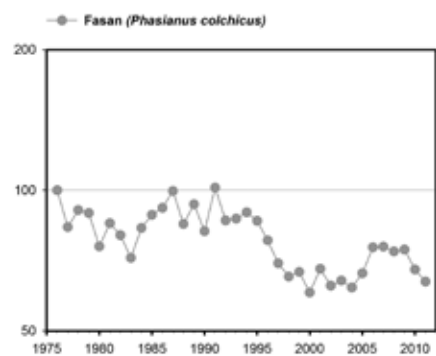
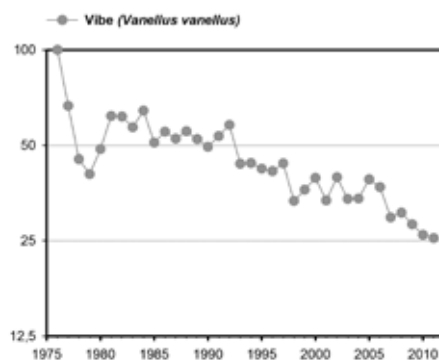
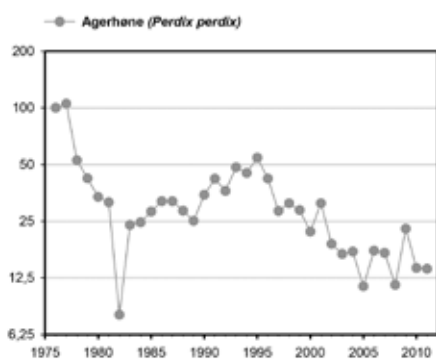
Appendiks 8. Bestandsudviklingen for ynglefugle i Danmark i 1976-2011

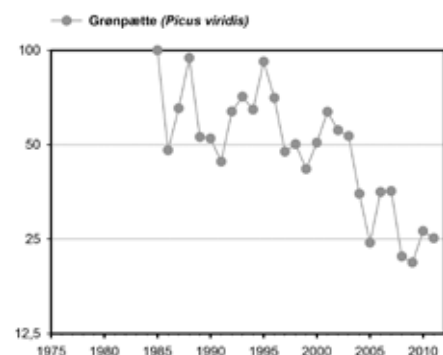
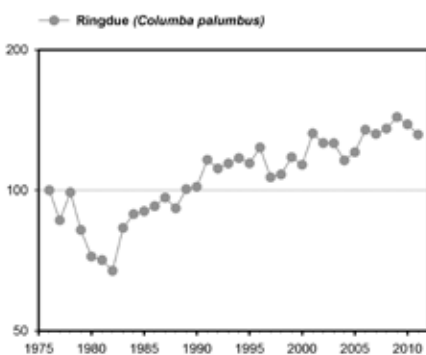
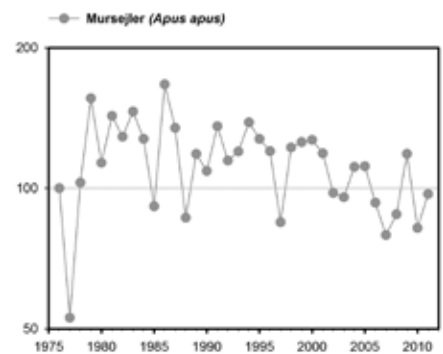
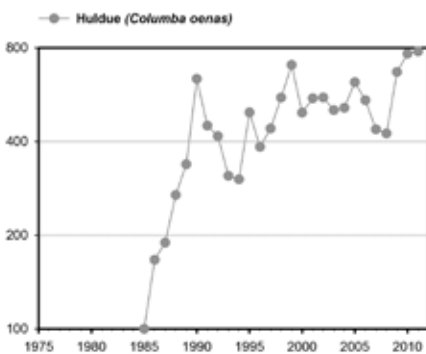
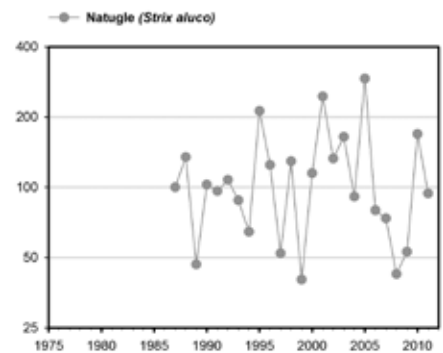
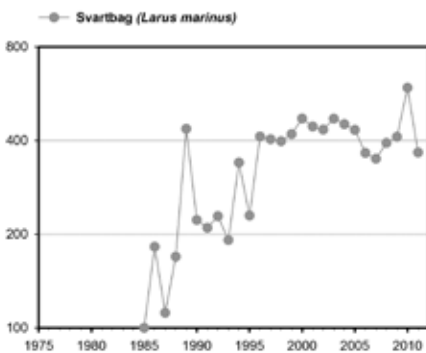
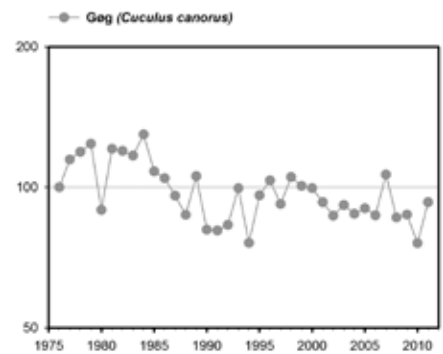
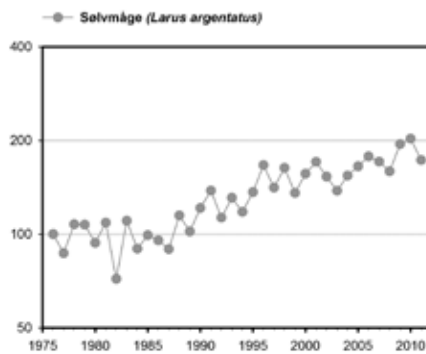
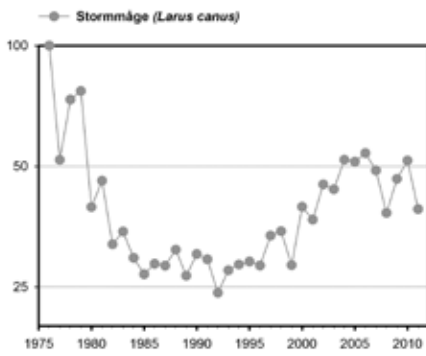
Bestandsudviklingen for 104 arter ynglefugle i Danmark i 1976-2011. For hver art er angivet dens danske og videnskabelige navn. Indeks er sat til 100 i det første år. Indeks og tendenser kan ses i appendiks 1.

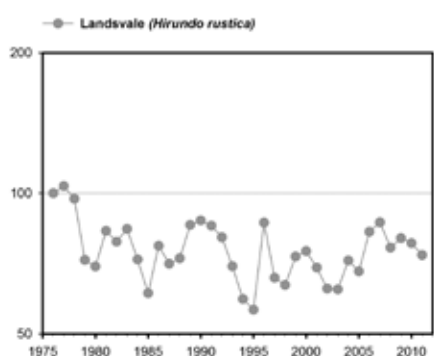
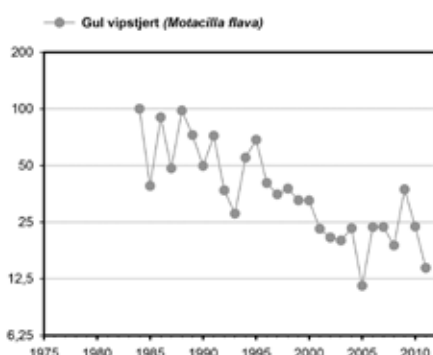
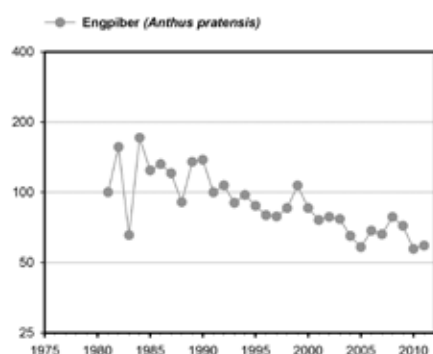
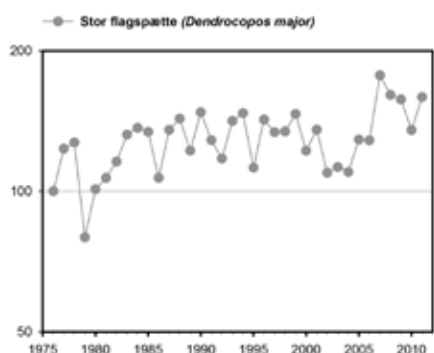
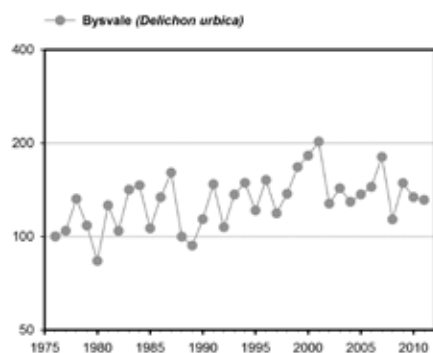
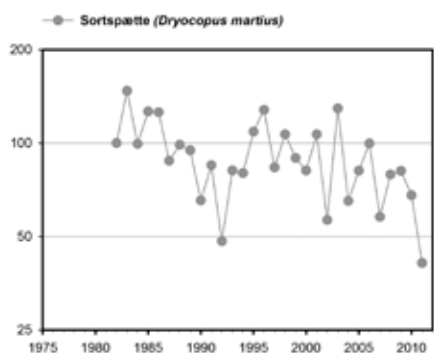
Breeding period indices for 104 species in Denmark in 1976-2011. The population level in the first year is set to 100. Indices and trends can be found in appendix 1.

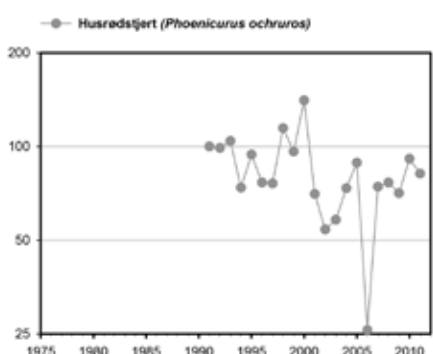
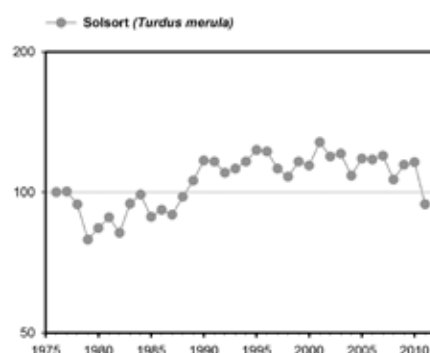
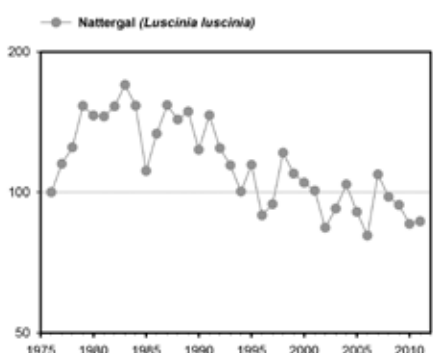
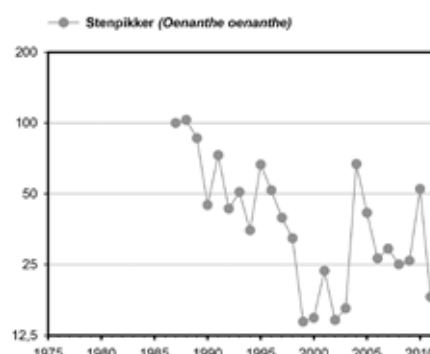
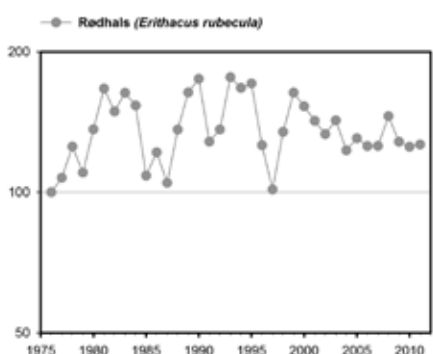
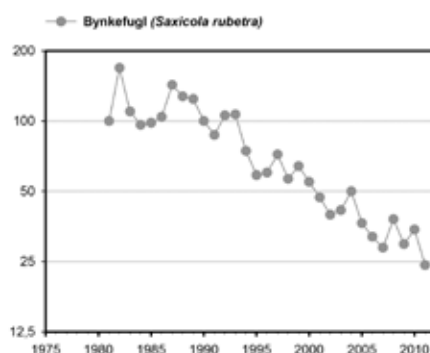
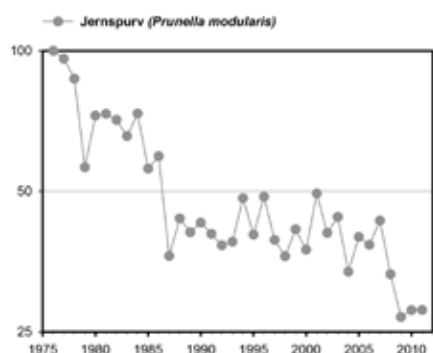
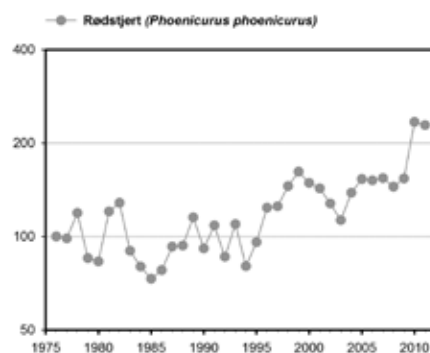
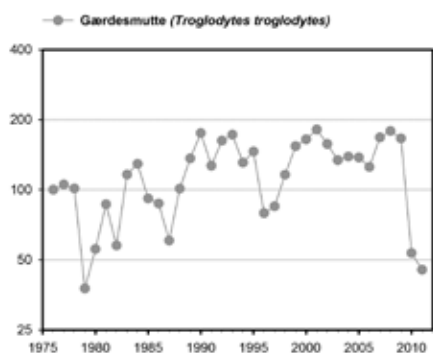

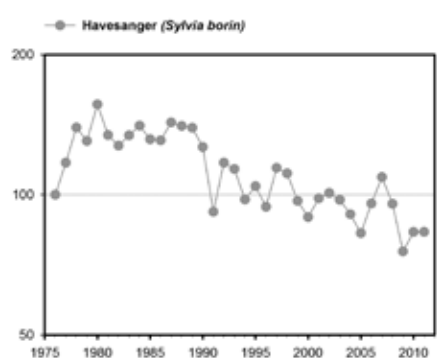
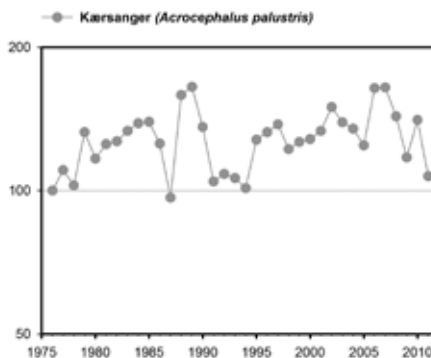
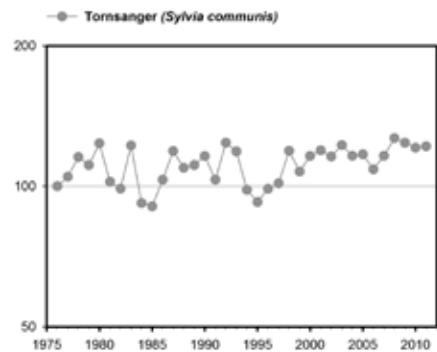
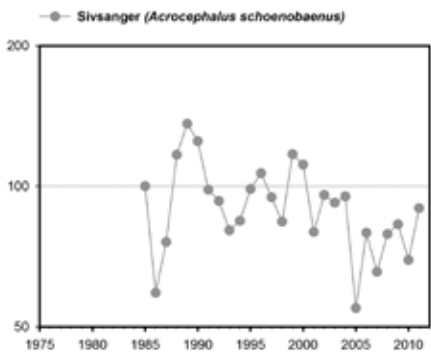
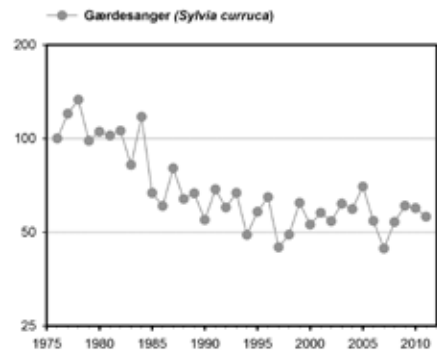
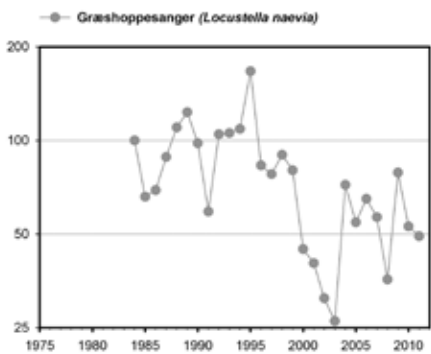
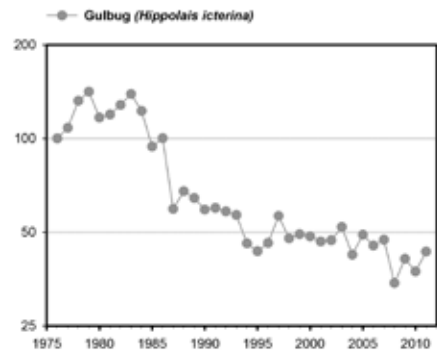
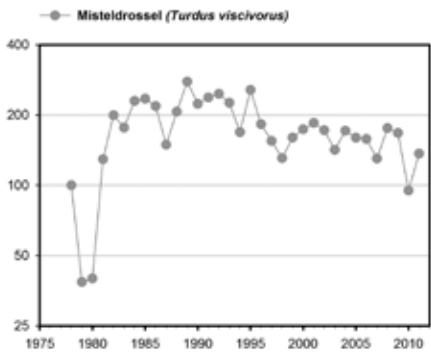
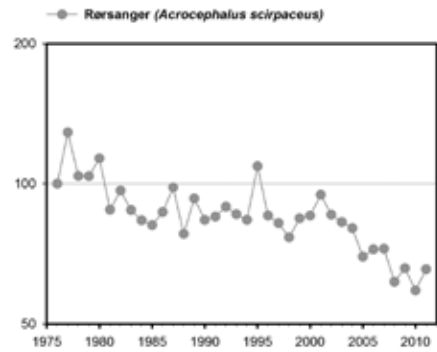
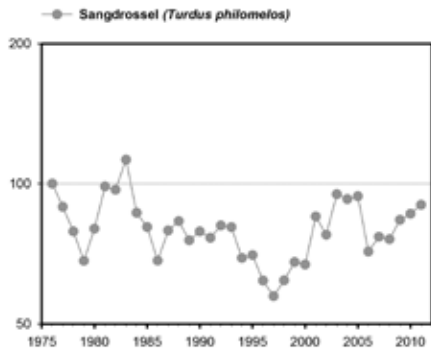

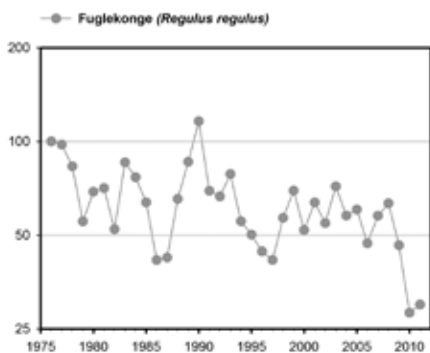
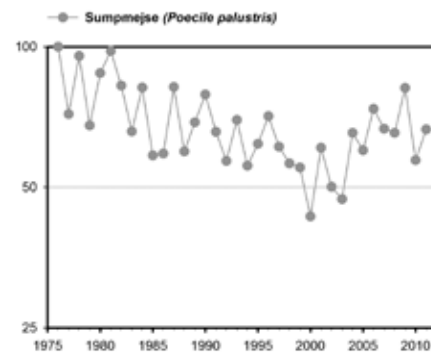
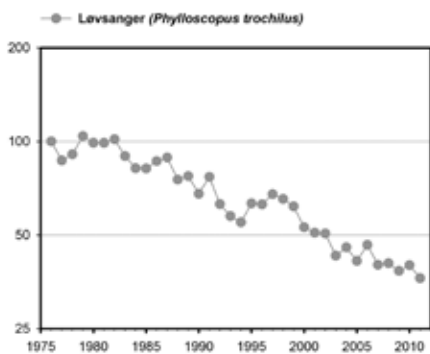
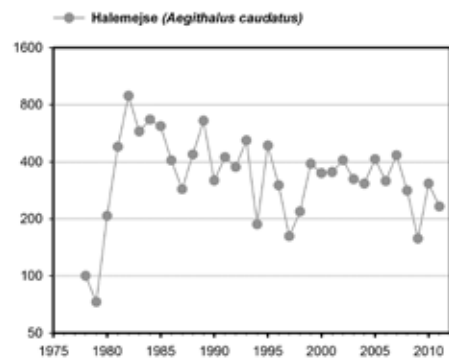
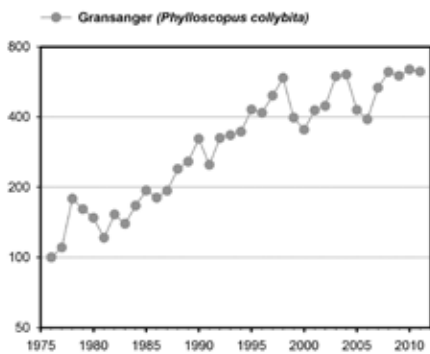
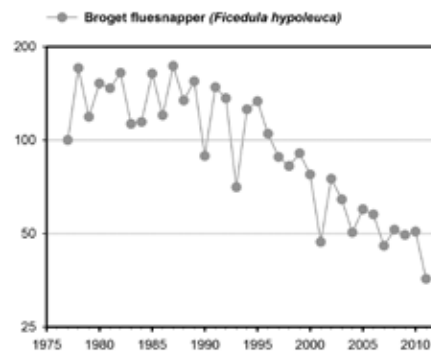
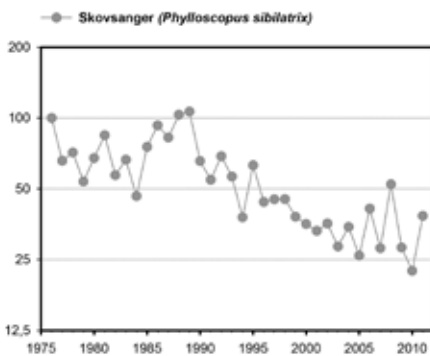
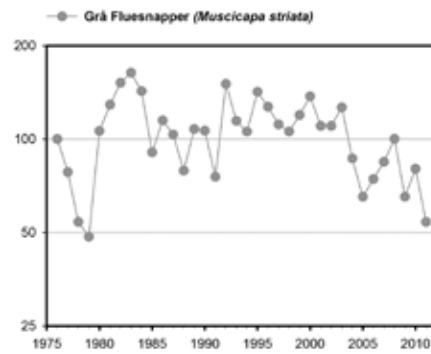
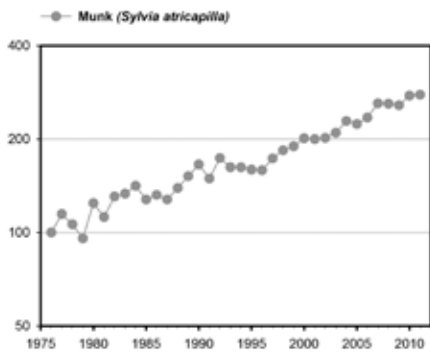

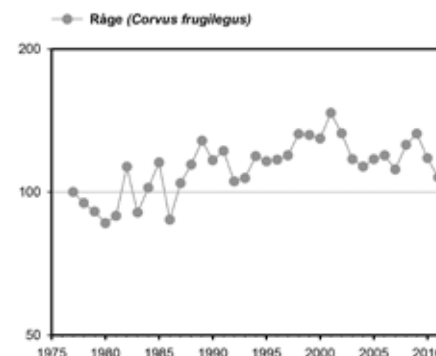
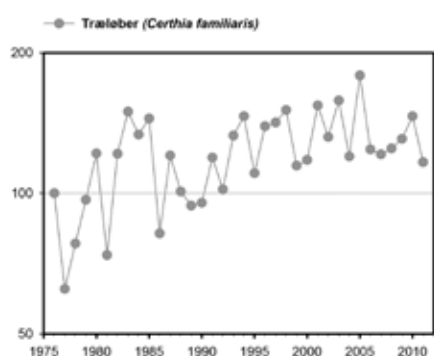
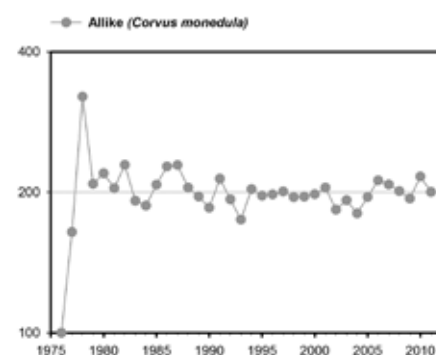
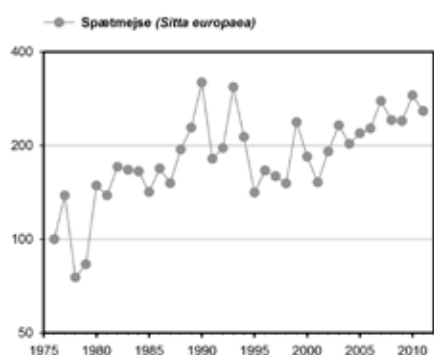
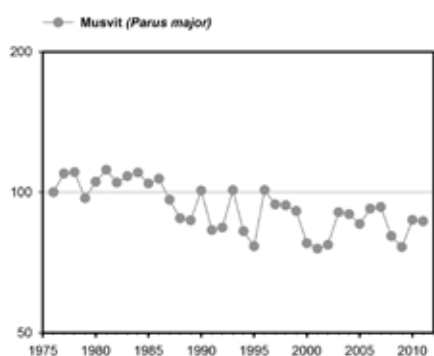
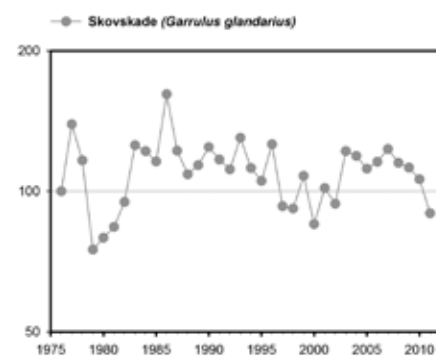
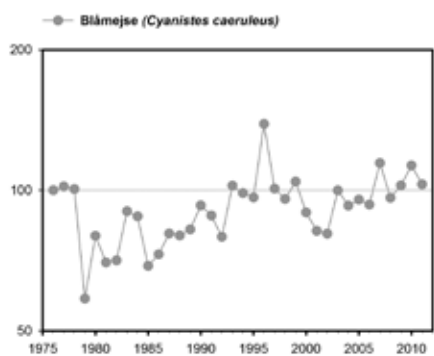
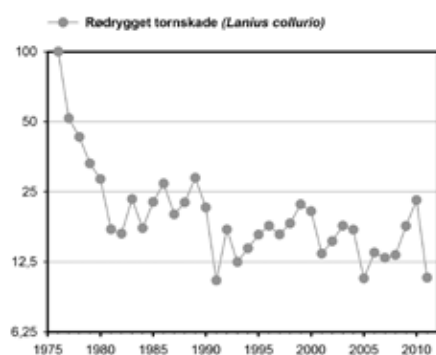
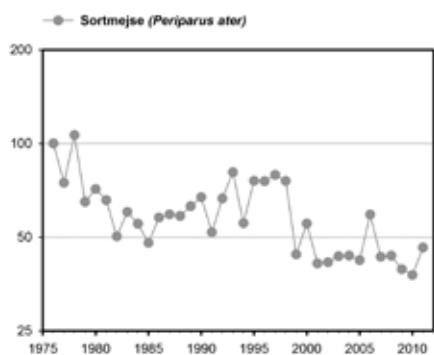

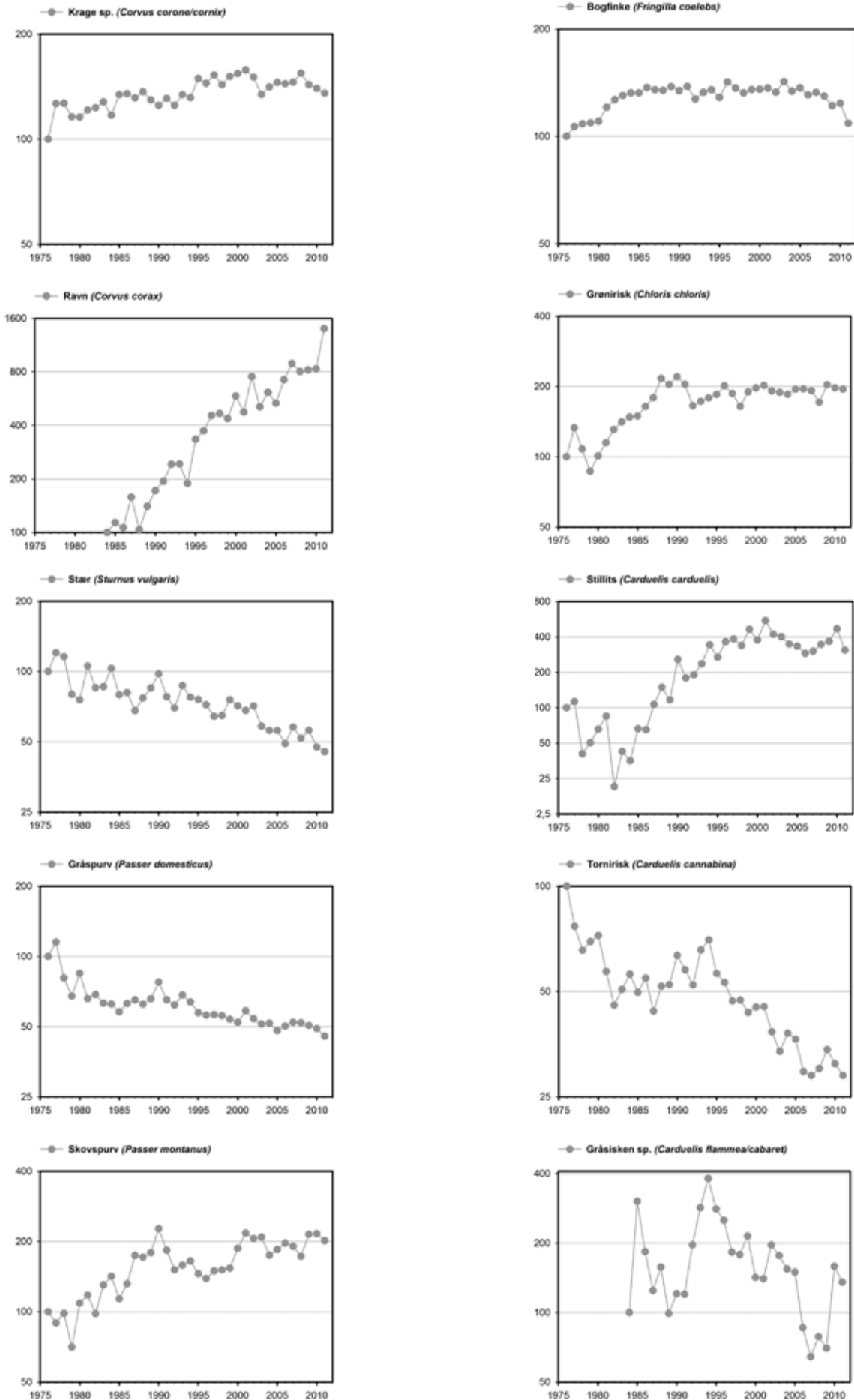

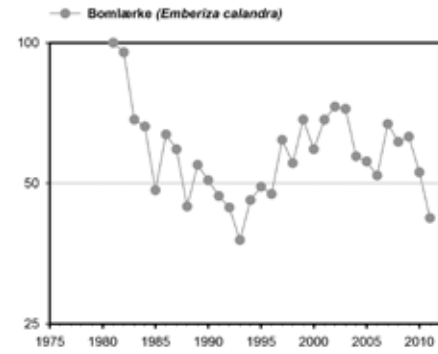
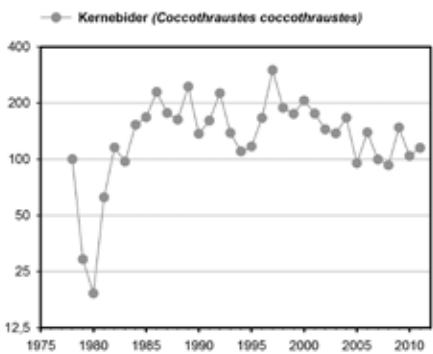
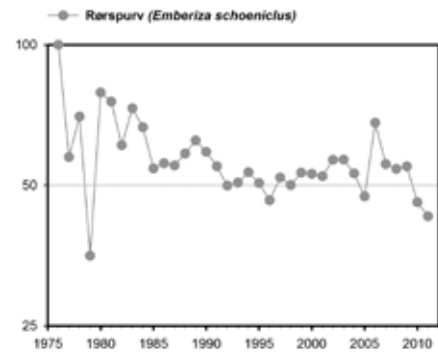
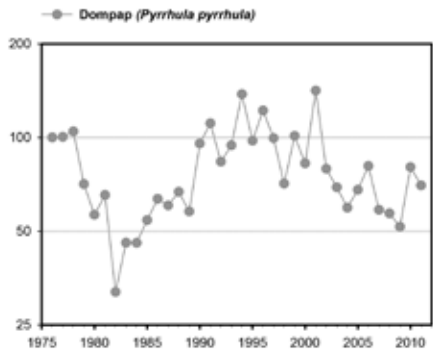
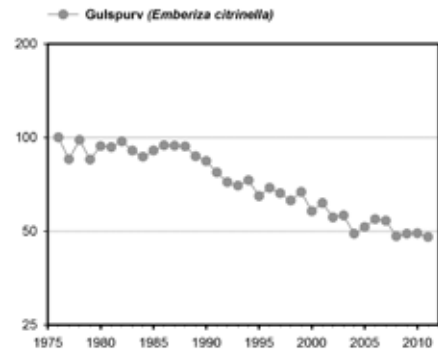
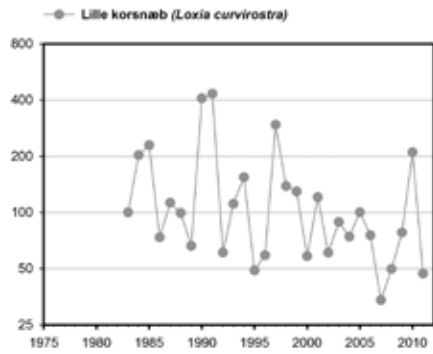

Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2011

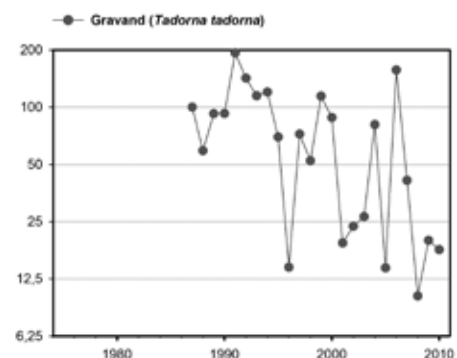
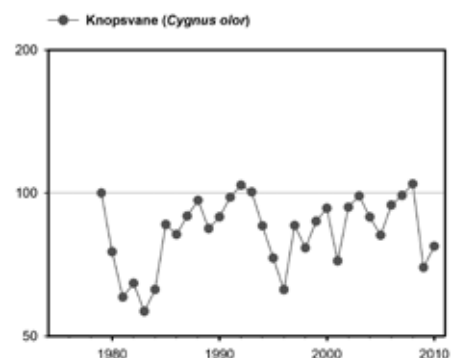
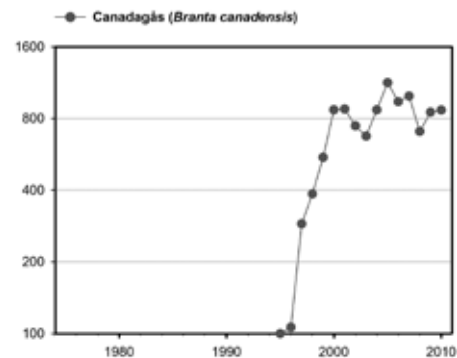
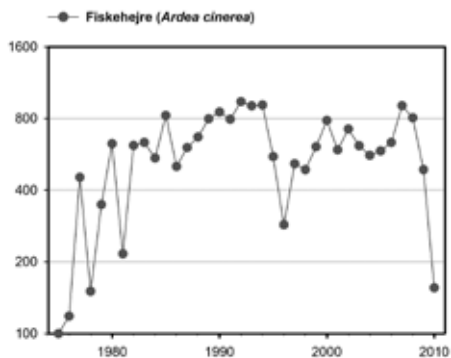
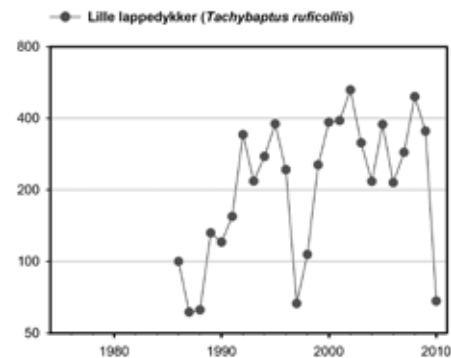

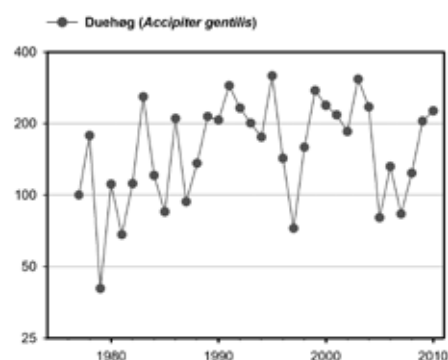
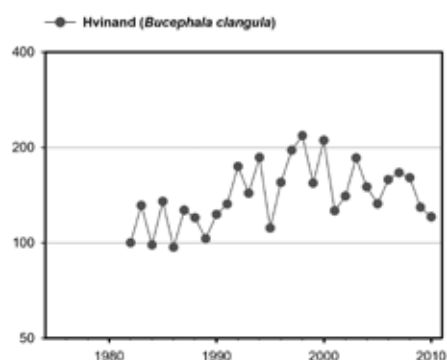
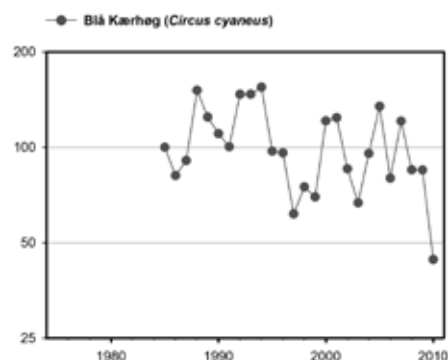
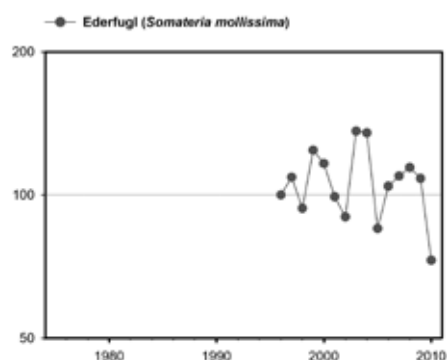
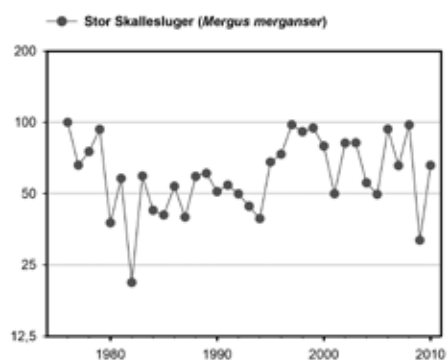
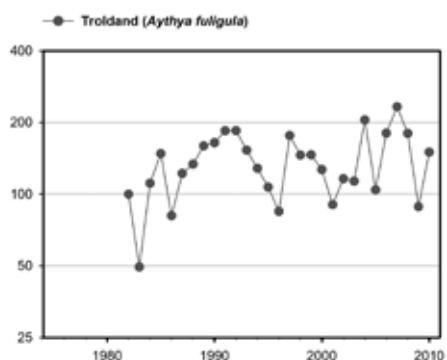
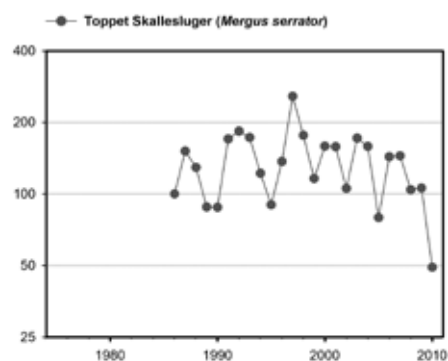
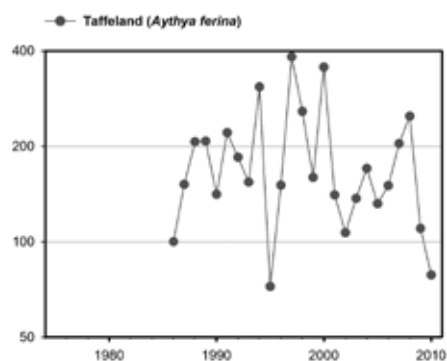
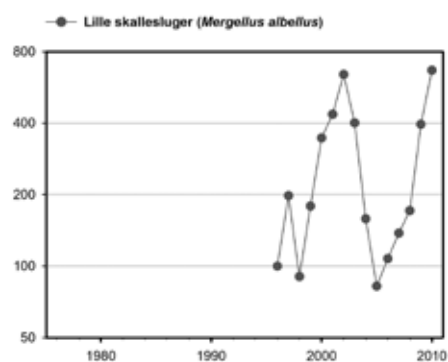

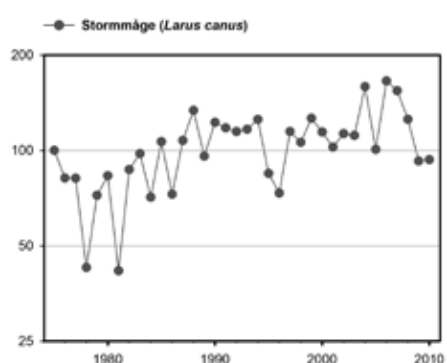
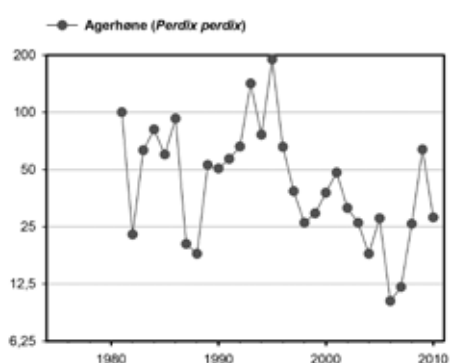
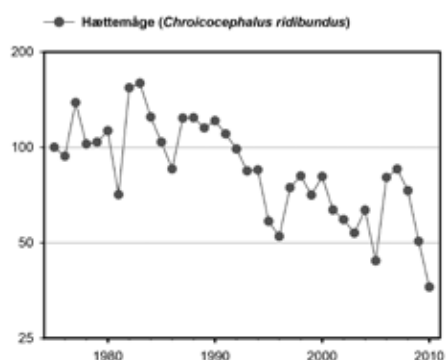
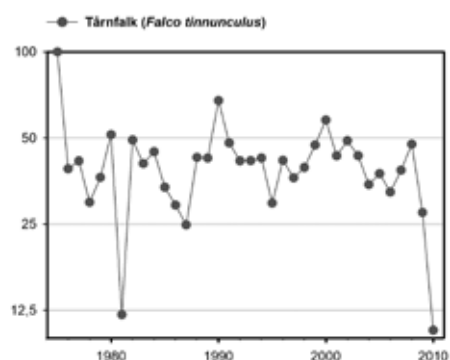
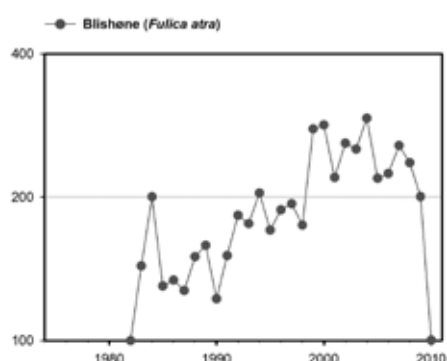
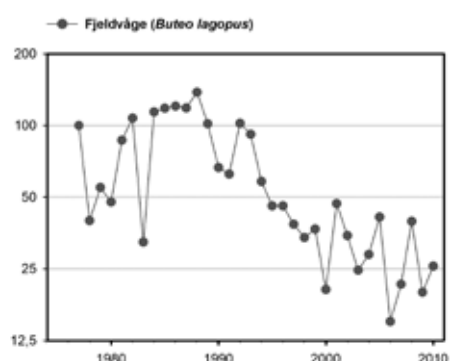
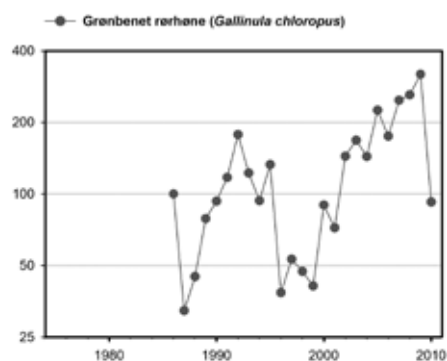
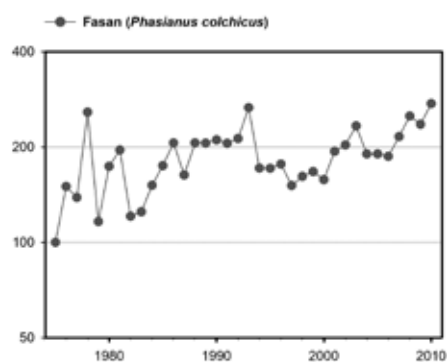
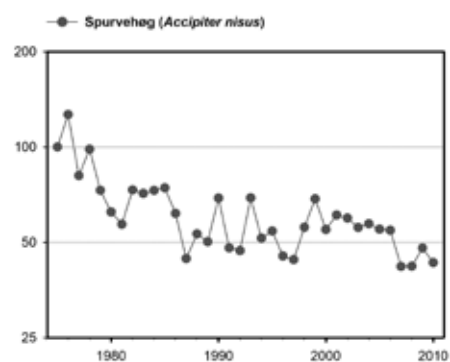
Appendiks 9. Bestandsudviklingen for vinterfugle i Danmark i 1975/76-2010/11

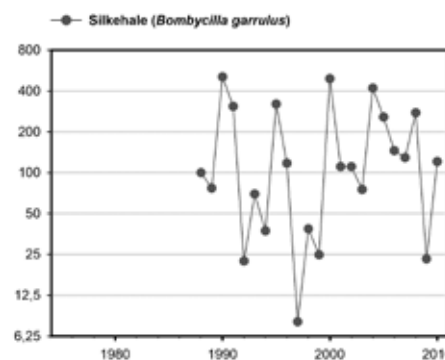
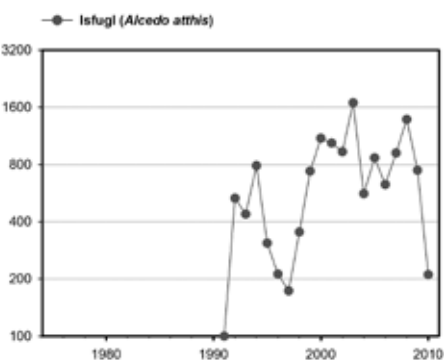
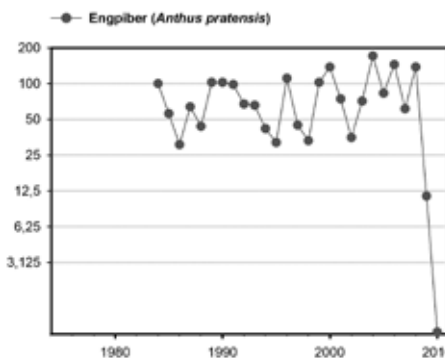
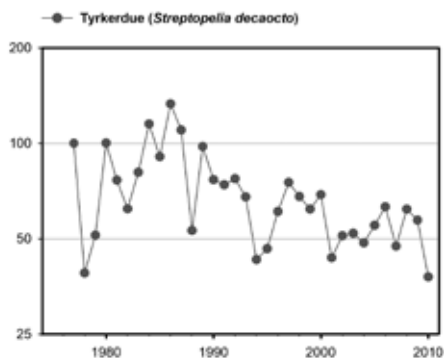
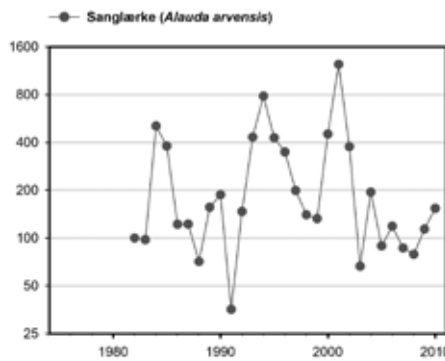
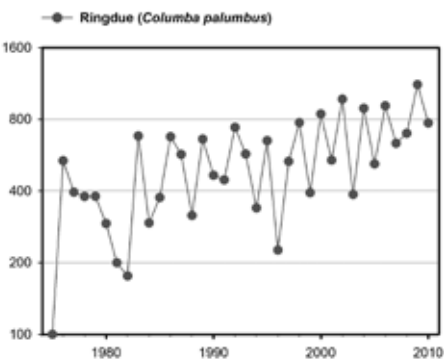
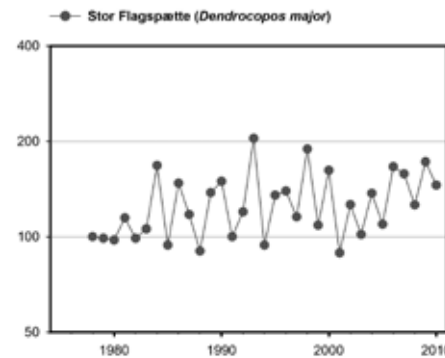
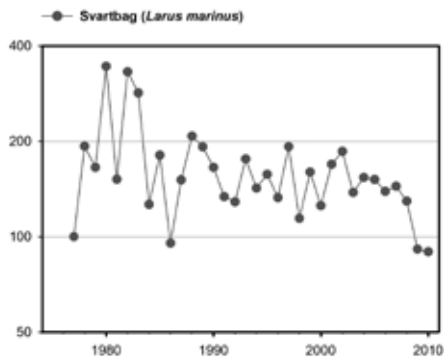
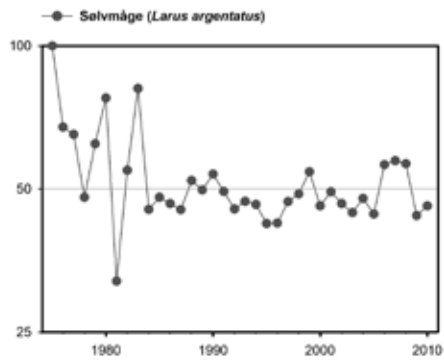
Bestandsudviklingen for 77 arter fugle i Danmark i vintrene 1975/76-2010/11. For hver art er angivet dens danske og videnskabelige navn. Indeks er sat til 100 i det første år. Indeks og tendenser kan ses i appendiks 2.

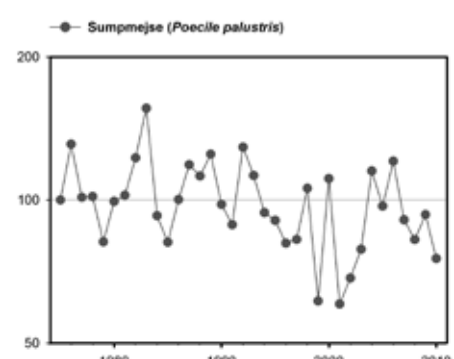
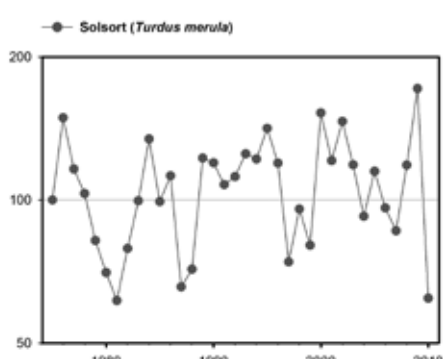
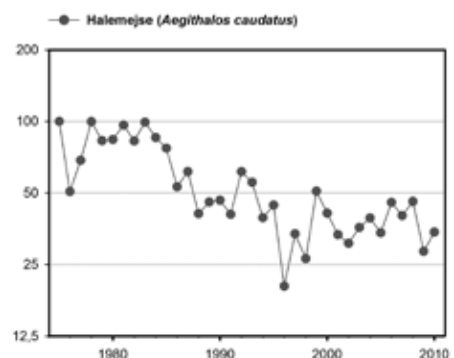
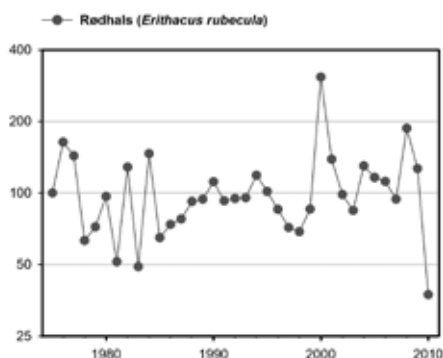
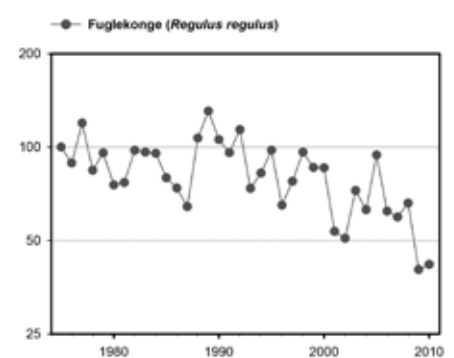
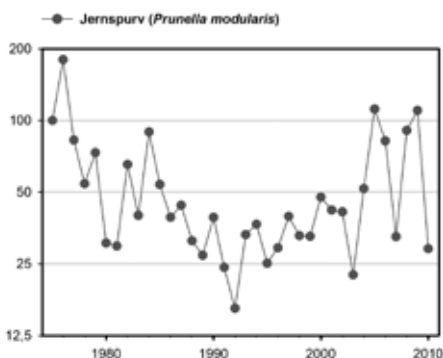
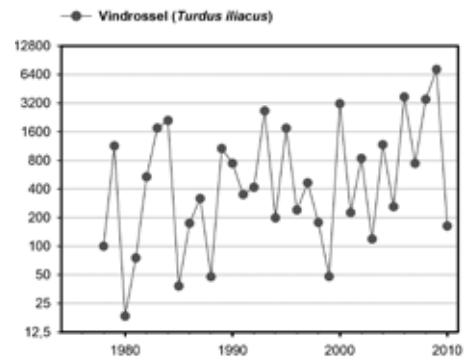
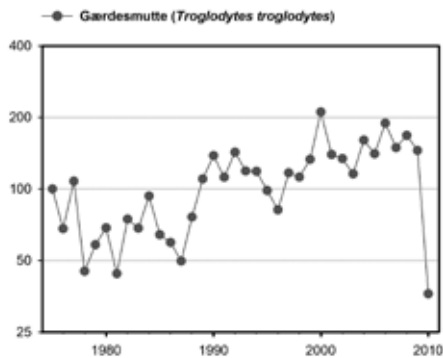
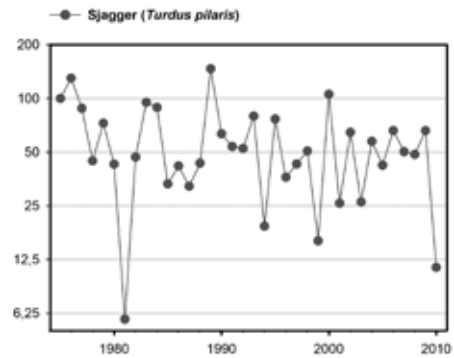
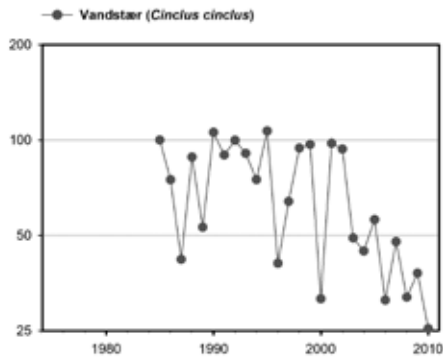
Winter bird indices for 77 species in Denmark at winter in 1975/76-2010/11. The population level in the first year is set to 100. Indices and trends can be found in appendix 2.

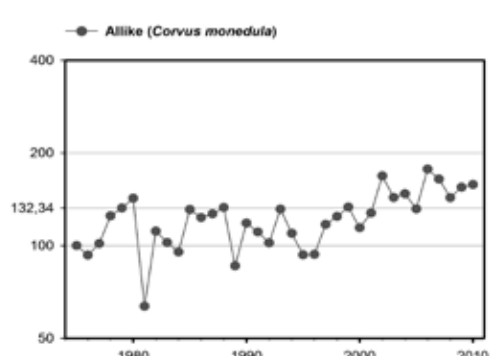
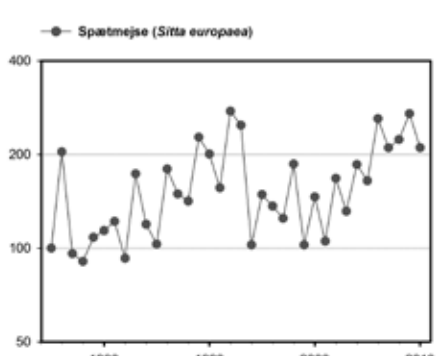
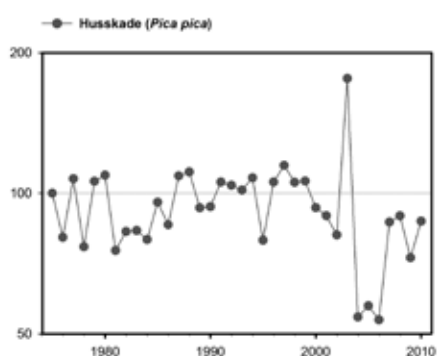
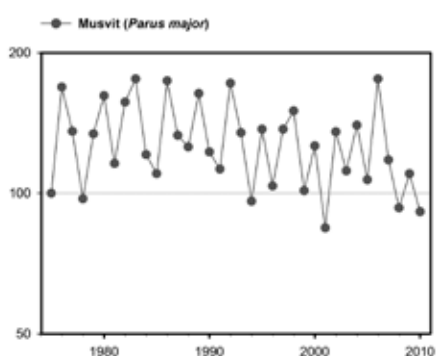
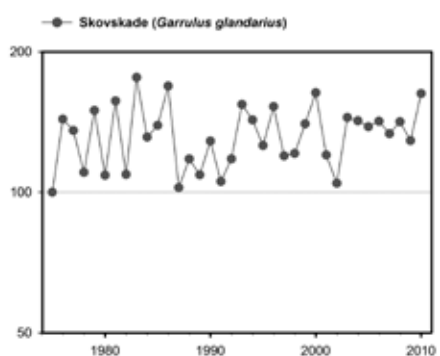
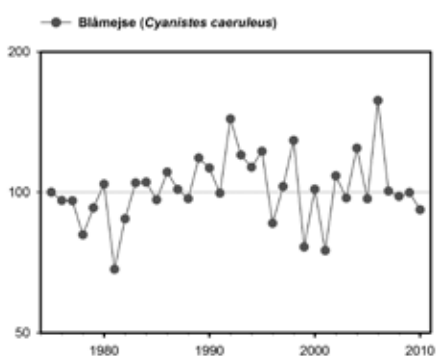
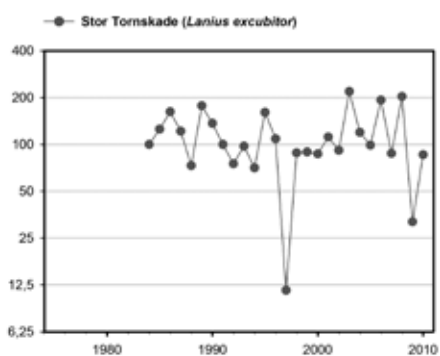
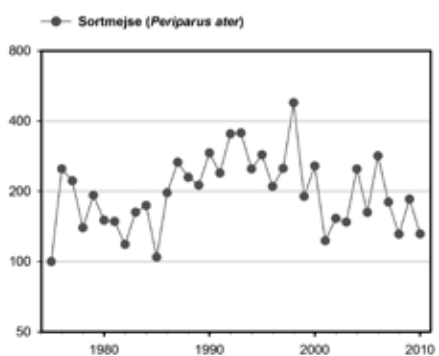
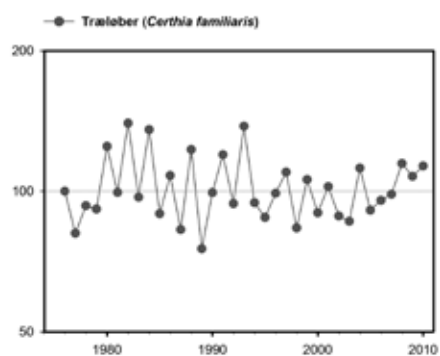
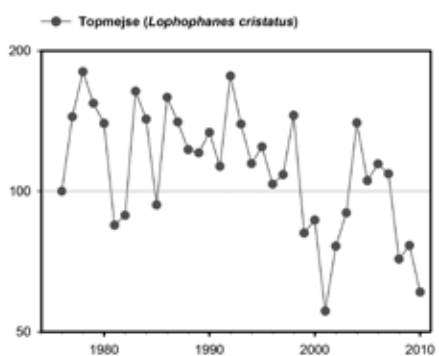

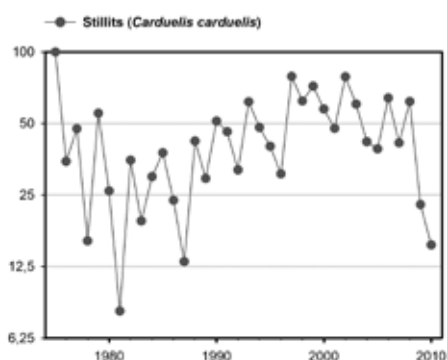
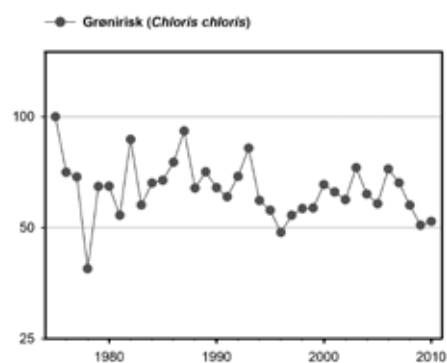
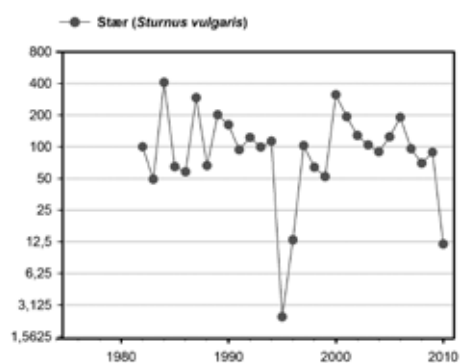
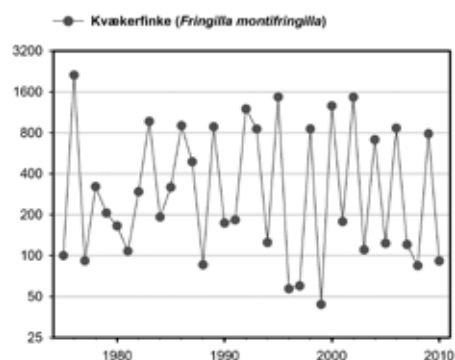
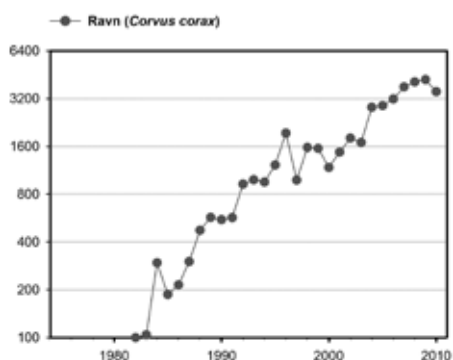
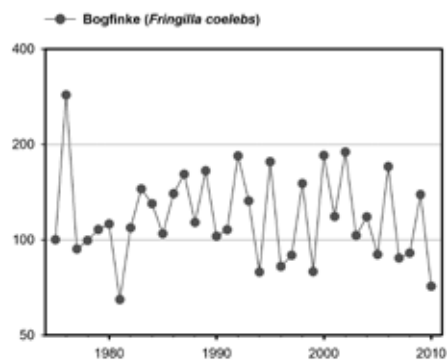
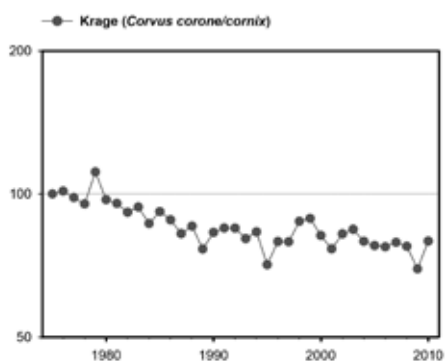
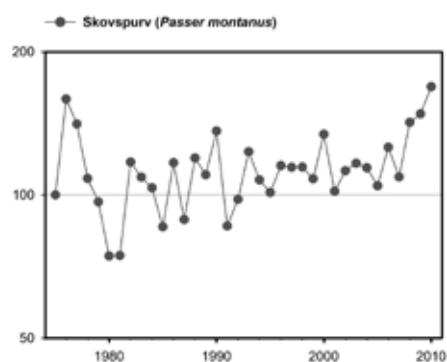
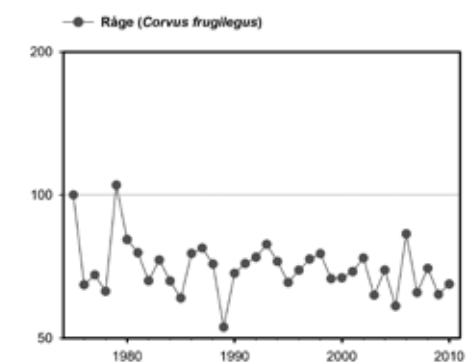

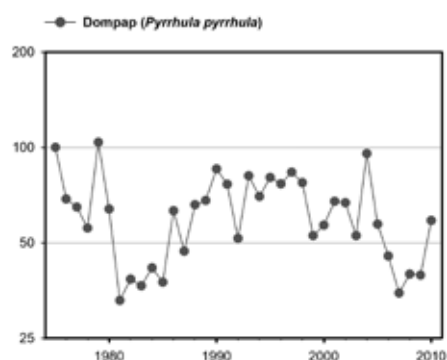
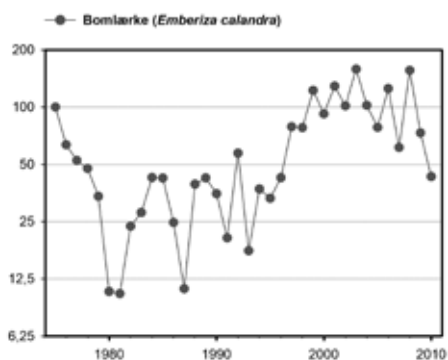
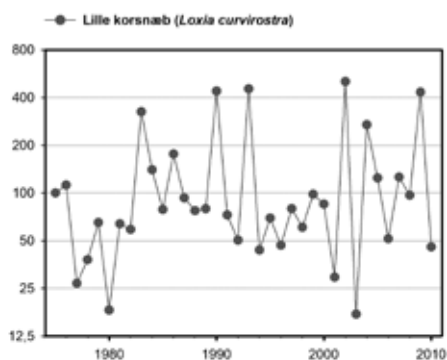
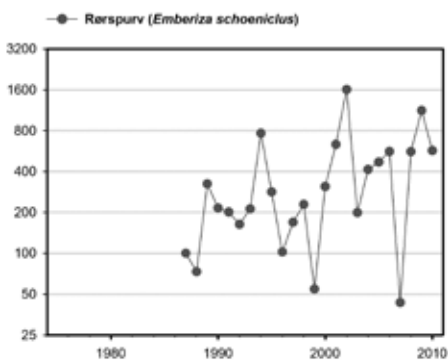
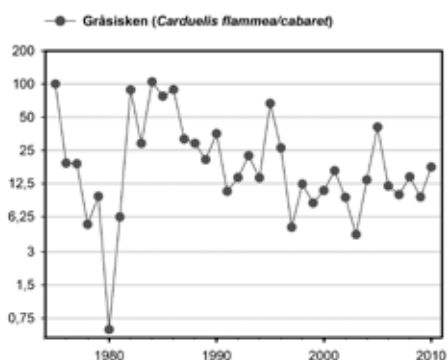
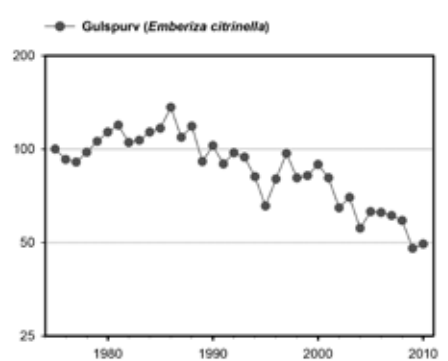
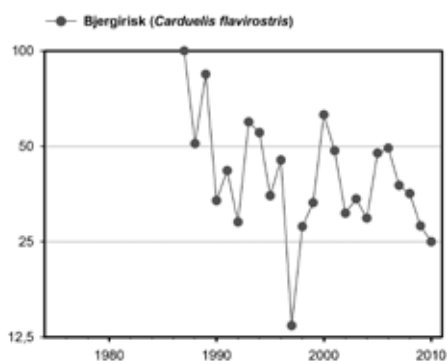
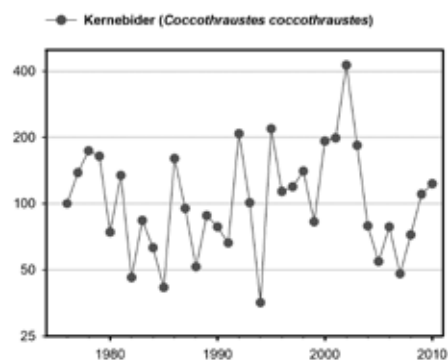
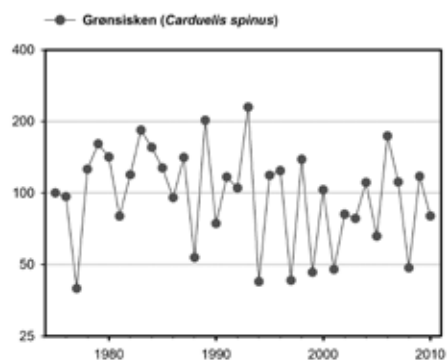

Bestandsudviklingen for de almindelige danske fugle

Dansk Ornitologisk Forening har siden midten af 1970'erne fulgt udviklingen for de almindelige danske fugle. Denne rapport beskriver bestandsudviklingen for 104 arter af ynglefugle og 77 arter af vinterfugle i Danmark igennem 36 år, samt bestandsudviklingen for fire danske pattedyr siden 1984.

I rapporten kommenteres bestandsudviklingen for en udvalgt række af de danske ynglefugle og vinterfugle, som punkt-tællingerne skaber viden om. Endelig vises indikatorer for fuglelivet i udvalgte naturtyper for perioden 1976-2011.

Resultaterne indgår i Dansk Ornitologisk Forenings fugleovervågningsstrategi, der søger at sikre en systematisk og bredt dækkende dataindsamling med fokus på de tre grundelementer: arter, lokaliteter og levesteder.

 Læs mere på www.dof.dk

